

Handläggare

Peter Fahlander, Annika Risel,
Åsa Eckhardt, Åsa Härkegård,
Petter Bergeå, Jeanette Nyström,
Linda Folke, Monika Lind

Till

Utbildningsnämnden
2023-09-28

Telefon: 08-50833042

Tertialrapport 2 2023

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2023 per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden ansöker om budgetjustering avseende investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder om sammanlagt 2,9 mnkr, bilaga 4.
3. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 63,1 mnkr.
4. Revidering av ersättningar till skolor inom egen regi, fristående verksamhet och interkommunal verksamhet, godkänns, bilaga 5.1–5.3 och 5.5-5-7. Ersättningarna gäller retroaktivt för helåret 2023.
5. Reviderade regler för resultatenheter 2023 godkänns, bilaga 7.
6. Beslutet justeras omedelbart.

Utbildningsnämnden

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Ulrika Klemets
Avdelningschef
Utbildningsförvaltningen

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	71
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	78
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	79
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	80
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	82
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	86
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholms hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	87
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	88
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	89
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	95
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	99
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	100
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	109

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	113
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	116
Uppföljning av ekonomi	120
Intern kontroll	132
Särskilda redovisningar	133
Redovisning av synpunkter och klagomål	133
Övrigt	134

Bilagor:

1. UtbN T2 2023
2. Schablonggrundande samt interkommunala barn och elever
3. Anslagsenheter inom utbildningsnämnden
4. Ansökan om budgetjustering för trygghetsskapande åtgärder
5. Nya pengbelopp 2023
6. Uppföljning av trygghetsmedel
7. Regler för resultatenheter
8. Bokslutsinformation

Sammanfattande analys

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet uppfylls delvis. Alla årsmål nås inte fullt ut när det gäller elevernas kunskaper och inflytande.

De uppdrag och aktiviteter som angavs i verksamhetsplanen har i huvudsak genomförts, liksom en rad andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för verksamheten. Sammantaget bidrar dessa insatser till måluppfyllelsen.

Ny förskolenämnd från den 1 mars 2023

Från och med den 1 mars 2023 finns en ny förskolenämnd dit det samordnande och övergripande ansvaret för stadens förskolefrågor har flyttats från utbildningsnämnden. Verksamhetsplan för den nya nämnden antogs av förskolenämnden den 14 juni. Under första halvåret 2023 bidrog utbildningsförvaltningen i arbetet med planering och överlämning av uppdrag för den nya förskoleförvaltningen. Från och med den 1 juli har den nya förskoleförvaltningen tagit över ansvaret för förskolenämnden och de mål och resultat som berör förskolan redovisas i förskolenämndens tertialrapport 2.

Grundskola

Betygsresultaten i årskurs nio har legat på en stabilt och historiskt hög nivå den senaste femårsperioden. I årskurs sex är betygsresultaten något högre än 2022, även om det är för tidigt att säga om den tidigare negativa utvecklingen är bruten i och med årets resultat.

Resultatspridningen i årskurs 9 är fortsatt stor mellan skolor i områden med olika socioekonomiska förutsättningar. Samtidigt har skillnaderna minskat de senaste tre åren och är nu de minsta under en tioårsperiod. Förklaringen till det är att skolor i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar har höjt sina resultat.

Även i årskurs 6 är spridningen i resultat mellan skolor i områden med olika socioekonomiska förutsättningar stor. Mönstret har varit detsamma sedan 2019.

I årskurs 9 är det inga större skillnader i betygsresultat eller i andel behöriga till yrkesprogram mellan flickor och pojkar. Däremot har flickor ett klart högre resultat för genomsnittligt meritvärde.

I årskurs 6 har pojkarnas resultat förbättrats något och skillnaden mellan könen har minskat jämfört med tidigare år.

Skolutveckling i Järvaområdet

Insatser för att förbättra skolresultaten i Järva har gett effekt. I tre av sex högstadieskolor i området har andelen elever i årskurs 9 som når behörighet till yrkesgymnasium ökat. Också i årskurs sex finns en positiv trend i hälften av skolorna i Järvaområdet.

Gymnasieskola

Den kommunala gymnasieskolan uppvisade ett relativt högt och stabilt resultat för läsåret 2022/2023. Totalt erhöll 89 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis, att jämföra med 88 procent föregående läsår. Flickornas andel var något högre än pojkarnas, 90 respektive 87 procent. Flickornas resultat var oförändrat, samtidigt som pojkarnas förbättrades marginellt, med en procentenhet.

89 procent av eleverna på högskoleförberedande program gick ut med examensbevis, en marginell minskning med en procentenhet från föregående läsår. Inom yrkesprogrammen förbättrades resultatet med sex procentenheter, där 73 procent uppnådde kraven för en examen. Däremot minskade andelen elever från yrkesprogram med examen som uppnådde grundläggande behörighet till högskola med sju procentenheter till 30 procent.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Utbildningsnämnden bidrar på olika sätt till måluppfyllelsen utifrån sitt uppdrag.

Sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet genom det delvis uppnås. Förvaltningens begränsade fordonspark drivs till exempel till största delen av förnyelsebara drivmedel. För att nå målet fullt ut behöver förvaltningen förbättra resultaten för andel inköpta ekologiska livsmedel. Ett arbete pågår också för att närma sig målet för skolmåltidernas klimatpåverkan, bland annat genom utbildning och information om vegetarisk matlagning.

Miljö- och klimatkrav i upphandling och inköp

Förvaltningen bidrar till att målet delvis uppfylls genom de miljö- och klimatkrav som ställs i upphandlingar och inköp. Fokus under perioden har varit skolornas kemikalieförbrukning.

Källsortering och återbruk

Förvaltningen bidrar till inriktningsmålet genom att ett ökande återbruk. Begagnade inventarier används i allt högre grad. I 15 grund och gymnasieskolor som har rustat upp har en stor mängd begagnade inventarier tagits emot. Omsättningen av begagnad skolköksutrustning har ökat.

Klimatanpassning av skolgårdar och skollokaler

För att bidra till klimatanpassning av skolgårdar och lokaler prioriteras en ökad andel grönyta, solavskärmning och inomhusklimat i skolbyggnadsprojekt. Förvaltningen har påbörjat arbetet

med att ta fram en strategi och koncept för gröna skolgårdar

Naturskola

Förvaltningen bidrar till inriktningsmålet genom arbetet med naturskola. Lokalisering av en ny fast naturskola har utretts. Under perioden har en ny naturskola i form av en lådcykel etablerats. Det innebär att stockholmselever i dag har tillgång till fyra naturpedagogtjänster, tre eldrivna minibussar och en lådcykel.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundar sig främst på att nämnden redovisar en budget i balans efter fondförändringar. Många skolor prognostiserar ett underskott, även om grundskolornas prognos förbättrats jämfört med tertialrapport 1. Det förklaras till stor del av beslutet i kommunfullmäktige om höjda schabloner.

Möjlighet till jobb

Förvaltningen bidrar till målet att alla i Stockholm ska ges möjlighet till ett eget jobb genom att uppnå målen för antal erbjudna feriejobb och verksamhetsförlagd utbildning för högskolestuderande.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen bedöms i hög grad bidra till inriktningsmålet, bland annat genom en rad samarbeten med arbetsmarknadsförvaltningen. Några exempel är projektet ”Samstart” som ska bidra till att fler ungdomar med funktionsnedsättning etablerar sig på arbetsmarknaden. Ett annat samarbete går ut på att utreda hur Skolverkets yrkespaket skulle kunna användas på introduktionsprogrammen för att öka elevernas anställningsbarhet.

Ökad likvärdighet

Förvaltningen bidrar till målet genom ett omfattande arbete för ökad likvärdighet mellan stadens skolor. Specifika insatser riktade till skolor i socioekonomiskt belastade områden och resurssvaga elever har bidragit till att skillnaderna mellan skolorna har minskat.

Medarbetare

Förvaltningen når inte helt målen för andel behöriga lärare, men staden har en hög legitimationsgrad i jämförelse med övriga länet och landet. En rad aktiviteter för att öka andelen legitimerade lärare som beskrivits i nämndens kompetensförsörjningsplan syftar till att öka måluppfyllelsen.

En bidragande orsak till måluppfyllelsen är att de mål som satts upp för sjukfrånvaro uppnåtts.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

◆ Uppfylls delvis

Analys

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet uppfylls delvis. Alla årsmål nås inte fullt ut när det gäller elevernas kunskaper och inflytande.

De uppdrag och aktiviteter som angavs i verksamhetsplanen har i huvudsak genomförts, liksom en rad andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade områden för verksamheten. Sammantaget bidrar dessa insatser till måluppfyllelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att KF:s mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås i förhållande till utbildningsnämndens uppdrag. Till måluppfyllelsen bidrar nämndens verksamheter för att erbjuda alla elever en meningsfull fritid.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Förvaltningen bidrar till att alla elever har en meningsfull fritid.*

Nämndmål: Förvaltningen bidrar till att alla elever har en meningsfull fritid

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Fler elever deltar i fritidsaktiviteter under eller i anslutning till skoldagen Fler elever deltar i fritidsklubbens verksamhet
--

Fritidsklubben

Förvaltningen arbetar särskilt för att öka andelen elever som deltar i fritidsklubbens verksamhet i socioekonomiskt utsatta områden i syfte att elever ska få meningsfulla

fritidsaktiviteter i ett socialt sammanhang. Antalet elever i Järvas fritidsklubbar har ökat från 430 förra året till 447 i år. Detta samtidigt som det totala elevantalet i årskurs 4–6 har minskat med drygt två procent.

Fritidsaktiviteter

Upphandlingen gällande fysisk aktivitet i anslutning till skoldagen har slutförts. Upphandlingen möjliggör för skolor att anlita en extern aktör för att erbjuda fler tillfällen till fysisk aktivitet under och i anslutning till skoldagen.

Fritid för alla

Förvaltningen har fortsatt samarbetet med idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och stadsdelsförvaltningar genom nätverket ”Fritid för alla” (FFA) för att verka för en meningsfull fritid för barn och ungdomar med intellektuell funktionsnedsättning. Deltagandet är i snitt fortfarande för lågt på de aktiviteter som erbjuds för målgruppen. Genom direktkontakt med skolan är önskad effekt att fler barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning hittar en meningsfull fritid.

Korttidstillsyn (KTT) inom anpassad grundskola och gymnasieskola

Korttidstillsyn (KTT) för skolungdom över 12 år är en behovsprövad insats för elever främst i anpassade grund- och gymnasieskolan och som motsvarar fritids i anslutning till skoldagen och på skollov. KTT beviljas av stadsdelsnämnden där eleven är folkbokförd i enlighet med lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Korttidstillsyn erbjuds i 21 av stadens skolor varav två är anpassade gymnasieskolor.

Utbildningsförvaltningen har i samverkan med socialförvaltningen arbetat vidare med utbildningsinsatser samt ta fram stödmaterial för korttidstillsyn (KTT).

Socialnämnden har under våren följt upp tio skolor med korttidstillsyn. Syftet är att kontrollera om de följer de regler och riktlinjer som gäller för KTT. Uppföljningen kommer att fortsätta under hösten och sammanfattas i en rapport.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att KF:s mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis. Till måluppfyllelsen bidrar att i verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter huvudsak genomförts, liksom en mängd andra insatser som anknyter till nämndens prioriterade

områden. Alla årsmål uppnås inte fullt ut när det gäller elevernas kunskapsresultat. Målen nås inte heller när det gäller elevernas frånvaro.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålen *Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning, Alla elever har en trygg och god lärmiljö* respektive *Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elever i årskurs 6 med godkänt betyg i alla ämnen	77,4 %	76,7 %	78 %	75,7 %		80 %	80 %	2023
Analys Den negativa trenden gällande resultaten för åk 6 har i år avstannat men behöver fortsatt följas. Resultatutvecklingen har analyserats tidigare och detta redogörs för i analysdelen av resultaten. Med utgångspunkt från nuläget fortsätter arbetet med att prioritera tidiga insatser och att kontinuerligt följa upp elevernas kunskapsutveckling redan från de lägre åldrarna så att eleverna är väl rustade att ta sig vidare i skolsystemet.								
  Andel elever i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen	79,4 %	79,1 %	79,7 %	80,2 %		82 %	82 %	2023
Analys Totalresultaten i åk 9 är fortsatt höga, men skiljer sig åt mellan skolor och områden utifrån socioekonomiska förutsättningar även om skillnaderna har minskat under de senaste åren. Detta påverkar att inte årsmålet uppnås. Se mer i avsnitten om analys av resultat i tertialrapporten.								
  Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund	91,1 %	90,8 %	91,5 %	91,7 %		95 %	95 %	2023
Analys Totalresultaten i åk 9 är fortsatt höga, men skiljer sig åt mellan skolor och områden utifrån socioekonomiska förutsättningar även om skillnaderna har minskat under de senaste åren. Detta påverkar att inte årsmålet uppnås. Se mer i avsnitten om analys av resultat i tertialrapporten.								
  Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen				83,2 %		83 %	83 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden samt i samråd polis och boende verka preventivt för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske på samma sätt gentemot fristående skolor	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska arbeta för att fler grundskolor ska kunna erbjuda skolfrukost	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska fokusera på att förbättra elevers psykiska välmående genom att stärka elevhälsans verksamhet	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla stödet till elever med funktionsnedsättningar som går ut gymnasieskola och gymnasiesärskola	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra elevhälsans organisation för förskola, grundskola och gymnasieskola, samt utreda möjligheten att införa nyckeltal för elevhälsan	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB, förskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna införa lekvrdesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska säkra tillräckliga yststorlekar	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och Region Stockholm utveckla samverkan mellan elevhälsa/ungdomsmottagningar och BUP, första linjens psykiatri och socialtjänsten	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla det normkritiska arbetet mot stereotypa könsroller och machokultur i skolan och utveckla arbetet med mentorer i våldsprevention (MVP)	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska implementera och genomföra läsa-, skriva- och räknagarantin	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska ta fram en utbildning för skolledare och personal om systematiskt elevhälsoarbete	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för en centralisering av skolskjutsadministrationen så att den även omfattar skolor i egen regi	2023-01-01	2023-03-31	
  Utbildningsnämnden ska utreda hur digital läxhjälp ska kunna erbjudas till stadens grundskole- och gymnasieelever	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Avrapporterad i nämndens tertial 2 uppföljning.			
  Utbildningsnämnden ska utreda var en ny naturskola med fasta lokaler ska placeras	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Detta budgetuppdrag har rapporterats under våren i ett separat ärende till nämnden			

Nämndmål: 1.2.1 Alla elever utvecklas och når målen för sin utbildning

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Utbildning och undervisning utgår alltid från läroplanernas mål och kunskapskrav respektive examensmålen och ämnesplanernas kunskapskrav samt från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Lärmiljöerna är anpassade för att kunna möta alla elevers olika behov. Återkopplingen till eleverna är en central del av undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen. Digitala verktyg är en naturlig del av undervisning, kommunikation och uppföljning. Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer som underlag för att kunna rikta stöd utifrån behov och för att utveckla verksamheten. Stödet ska särskilt fokuseras mot skolor med störst utmaningar.

Analys av den kommunala grundskolans och anpassade grundskolans resultat

Sammanfattande resultat

Betygsresultaten i årskurs 9 är i år på ungefär samma nivå som 2022. Den senaste femårsperioden har resultaten legat på en stabil nivå. För samtliga betygsmått rör det sig om höga nivåer ur ett historiskt perspektiv. Även resultaten i årskurs 9, där nyanlända och elever med okänd bakgrund är exkluderade, är på jämförbar nivå över tid.

Betygsresultaten i årskurs 6 är något högre i år jämfört med 2022. Bortsett från det genomsnittliga meritvärdet har trenden för betygsresultaten varit nedåtgående i årskurs 6 mellan åren 2016–2020. Det är för tidigt att säga om den tidigare negativa utvecklingen är bruten i och med årets resultat.

Resultatspridningen mellan skolor i årskurs 9 är fortsatt stor utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. Den har dock minskat något de senaste tre åren och är nu den minsta under den senaste tioårsperioden. Det förklaras av högre resultat för skolorna i den fjärde kvartilen, det vill säga de skolor som har minst gynnsamma förutsättningar ur ett socioekonomiskt perspektiv.

Även i årskurs 6 är resultatspridningen utifrån socioekonomiska förutsättningar stor och har varit på ungefär samma nivå sedan 2019.

I årskurs 9 är det fortsatt små skillnader mellan flickornas och pojkarnas resultat till flickornas fördel. Mönstret har varit ungefär densamma sedan 2019, förutom för det genomsnittliga meritvärdet där flickor har ett klart högre resultat. Sedan 2022 finns inga skillnader mellan flickor och pojkar vad gäller behörigheten till yrkesprogram för de elever som går i skolor med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Tidigare har flickorna periodvis haft ett högre resultat än pojkarna i denna kvartil.

I årskurs 6 har pojkarnas resultat förbättrats något i år. Även om flickornas resultat fortfarande är något bättre än pojkarnas har skillnaden mellan könen minskat mot tidigare år.

Kort om dataunderlaget

De redovisade betygsresultaten för årskurs 9 är fram till och med år 2022 de officiella resultaten från Skolverket, om inget annat anges. Resultatet för 2023 är utbildningsförvaltningens egna siffror och har hämtats från beslutsstöd. Årets resultat är preliminära, men eventuella skillnader mot de officiella från Skolverket brukar inte vara betydande. De officiella betygsresultaten publiceras i slutet av september.

Betygsresultaten exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund är dock i högre grad preliminära eftersom de bygger på skolornas uppgifter och inte är kontrollerade mot folkbokföringsregistret. Samtidigt har det tidigare år inte varit några stora avvikelser mellan de preliminära och officiella resultaten.

Övergripande resultat

Betygsresultat årskurs 9

Det finns tre övergripande resultatmått i grundskolans årskurs 9:

- Andel behöriga till yrkesprogram (den lägsta behörigheten till gymnasieskolan)¹,
- Genomsnittligt meritvärde²
- Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.³

I tabellen nedan redovisas dessa övergripande resultatmått för årskurs 9 i Stockholms kommunala grundskolor under de senaste fem åren.

¹ För behörighet till yrkesprogram krävs minst godkänt i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt i ytterligare fem ämnen.

² Meritvärdet beräknas på maximalt 17 ämnen, där ämnet moderna språk kan läggas till som ett 17:e ämne om eleven har läst det. Maximalt meritvärde är 340 poäng.

³ Måttet beskriver om eleven har fått godkänt betyg i de ämnen som ingår i elevens utbildning.

Tabell: Betygsresultat totalt i årskurs 9, Stockholms kommunala grundskolor och riket, åren 2019–2023.

		2019	2020	2021	2022	2023
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Sthlm	87,4	87,8	88,4	88,1	88,1
	Riket	84,3	85,6	86,2	85	
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Sthlm	80,5	79,8	79,5	80,2	79,4
	Riket	75,5	76,1	76,1	74,1	
Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen	Sthlm	250	250	248	249	248
	Riket	230	231	232	229	

Resultaten för 2023 är på jämförbar nivå med 2022. Under den senaste femårsperioden har betygsresultaten legat på en stabil nivå. Stockholms stads resultat ligger klart över riksgenomsnittet under samtliga år.

Tabell 2 redovisar betygsresultaten i årskurs 9 där nyanlända elever och elever med okänd bakgrund är exkluderade. Nyanlända elever definieras som elever som varit mindre än fyra år i svensk skola. Elever med okänd bakgrund är vanligen nyanlända med tillfälliga personnummer.

Tabell: Betygsresultat i årskurs 9 exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund, Stockholms kommunala grundskolor och riket, åren 2019–2023.

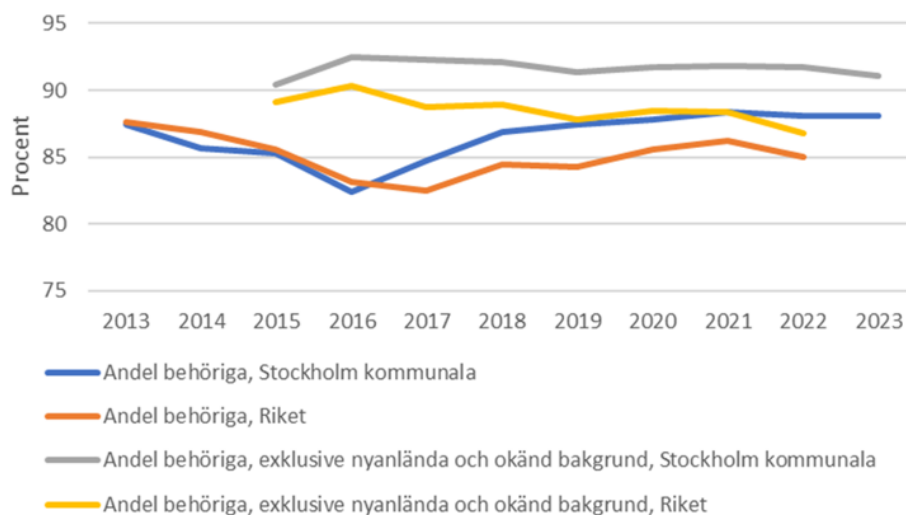
		2019	2020	2021	2022	2023
Andel behöriga till yrkesprogram (%)		91,4	91,7	91,8	91,7	91,1
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)		84,5	83,4	82,9	83,6	82,3
Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen		257	257	254	256	253

Jämfört med totalresultaten framträder en liten annan bild när nyanlända och elever med okänd bakgrund är exkluderade. Över en femårsperiod har behörigheten legat på ungefär samma nivå. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har minskat något jämfört med föregående år och även sett över en femårsperiod. Jämfört med 2019 har andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen minskat med tre procentenheter från 85 procent till 82 procent.

Det genomsnittliga meritvärdet har minskat något sedan 2019.

I diagrammet nedan redovisas andel behöriga till yrkesprogram totalt och exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund både för Stockholms kommunala grundskolor och för riket totalt under en tioårsperiod.

Diagram: Andel behöriga till yrkesprogram i årskurs 9, Stockholms kommunala grundskolor och riket, 2013–2023.

Mellan åren 2013 och 2015 minskade andelen behöriga till yrkesprogram i årskurs 9 såväl för Stockholms kommunala grundskolor som för riket i stort. Behörigheten minskade tydligt år 2016, och för riket även 2017, då antalet nyanlända elever till Sverige var betydligt högre än normalt. Merparten av de nyanlända eleverna i årskurs 9 var pojkar. Det är sedan tidigare känt att elever som är nyanlända till Sverige har svårt att nå kunskapsmålen under sina första år i svensk skola eftersom de allra flesta inte har några kunskaper i svenska när de kommer till Sverige.

Mellan åren 2017 och 2021 ökade behörighetsgraden såväl i Stockholms kommunala grundskolor som för riket i stort. Sedan 2021 har andelen behöriga legat på ungefär samma nivå i Stockholm, medan utvecklingen på riksnivå varit negativ.

Andelen behöriga i Stockholms kommunala grundskolor har legat något över riksgenomsnittet sedan 2017. Åren innan var förhållandet det motsatta.

Andelen behöriga till yrkesprogram, där nyanlända och elever med okänd bakgrund är exkluderade, ligger Stockholms resultat något över riksgenomsnittet sedan 2015, vilket är från det år då uppgifter finns tillgängliga med denna uppdelning.

Betygsresultat årskurs 6

Samtliga resultatmått för årskurs 6 är Stockholms stads egna uträkningar, eftersom Skolverket enbart redovisar resultat per ämne på kommunnivå. Resultatmättet andel behöriga till

yrkesprogram räknas ut på samma sätt som i årskurs 9, även om eleverna i årskurs 6 inte formellt är behöriga till ett yrkesprogram.

I tabellen nedan redovisas övergripande resultatmått för årskurs 6 i Stockholms kommunala grundskolor under perioden 2016–2023. Genomsnittligt meritvärde, beräknat på 17 ämnen, redovisas från och med år 2019.

Tabell: Betygsresultat totalt i årskurs 6, Stockholms kommunala grundskolor och riket, åren 2016–2023.

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Andel med resultat motsvarande behörighet till yrkesprogram (%)	Sthlm	89	87,6	86,8	86,6	85	86,8	85,4	86,2
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Sthlm	82,1	81,5	78,7	77,6	76,2	76,6	75,8	77,4
	Riket	79,2	77,7	77,1	73,9	73,5	73,7	72,4	
Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen	Sthlm				237	236	240	238	240

Mellan 2016 och 2020 minskade såväl andelen behöriga elever som andelen elever med godkända betyg i alla ämnen i årskurs 6. Åren därefter har resultaten varierat mellan åren. Jämfört med 2022 har samtliga resultatmått i årskurs 6 ökat något. Det är för tidigt att säga om den tidigare negativa trenden är bruten.

Som framgår i tabellen ovan finns samma trend på nationell nivå⁴ (Det enda officiella betygsmåttet för årskurs 6 som redovisas av Skolverket är andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.)

som för Stockholm. Stockholms resultat ligger dock på en högre nivå jämfört med riksgenomsnittet. Årets resultat på den nationella nivån publiceras av Skolverket i slutet av oktober.

I tabell 4 nedan redovisas resultaten för årskurs 6 exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund. Skolverket publicerar enbart officiella siffror för andelen som uppnått kunskapskraven och övriga siffror är från utbildningsförvaltningen. Därav de kortare tidserierna för de två övriga resultatmåttarna då det tidigare inte funnits tillförlitliga resultat.

Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har även här haft en negativ trend sedan 2016 men årets resultat pekar på en positiv förändring jämfört med 2022. Andel behöriga till

⁴ Det enda officiella betygsmåttet för årskurs 6 som redovisas av Skolverket är andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen.

yrkesprogram och det genomsnittliga meritvärdet har också ökat något 2023 jämfört med 2022.

Tabell: Betygsresultat årskurs 6, 2016 – 2023, exklusive nyinvandrade elever (0–4 år) och elever med okänd bakgrund.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Andel med resultat motsvarande behörighet till yrkesprogram (%)				89,3	87,9	89,5	87,9	88,9
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	85,2	84,4	81,6	80,7	79,2	79,5	78,5	79,9
Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen				241	241	245	242	244

Nationella prov

Nationella prov utgör centrala indikatorer för bedömning av måluppfyllelse och genomförs i årskurs 3, 6 och 9. Tabellen nedan redovisar andelen elever av samtliga elever med minst nivå godkänt i nationella prov i årskurs 3, 6 och 9 under åren 2017–2023 i Stockholms kommunala grundskolor.

Med anledning av covid-19-pandemin genomfördes de nationella proven i begränsad omfattning åren 2020 och 2021 och det finns inga officiella resultat. För 2021 genomfördes enbart proven för årskurs 3. Det finns inte heller några officiella siffror för det nationella provet i matematik 2018. Därför saknas vissa resultat i nedanstående tabell.⁵

Tabell: Andel elever av samtliga elever som klarat minst nivå godkänt i nationella prov, årskurs 3, 6 och 9 i Stockholms kommunala grundskolor åren 2017–2023.

Ämne	Åk	2017	2018	2019	2021	2022	2023
Svenska/svenska som andraspråk	Åk 3	92	91	92	91	90	89
	Åk 6	94	95	95		93	94
	Åk 9	98	95	96		94	96
Varav svenska	Åk 3	95	93	94	94	93	93
	Åk 6	96	97	97		96	97
	Åk 9	98	98	98		97	98

⁵ Nationella prov i engelska, NO-ämne och SO-ämne skrivs inte i årskurs 3, och i årskurs 6 är nationella prov i NO-ämne och SO-ämne frivilliga.

Ämne	Åk	2017	2018	2019	2021	2022	2023
Varav svenska som andraspråk	Åk 3	78	73	79	73	72	66
	Åk 6	82	79	82		76	81
	Åk 9	75	77	78		74	80
Matematik	Åk 3	94	93	91	89	90	89
	Åk 6	94	92	93		93	92
	Åk 9	89	i.u.	87		90	93
Engelska	Åk 6	97	97	98		97	98
	Åk 9	98	98	98		99	99
NO-ämne	Åk 9	94	96	95		94	93
SO-ämne	Åk 9	95	94	96		93	96

Bortsett från vissa årskurser i svenska som andraspråk är det över lag stabila resultat över tid. Jämfört med förra årets provresultat har andelen elever som klarat minst godkänt i svenska som andraspråk ökat i både årskurs 6 och årskurs 9. I årskurs 3 har dock andelen godkända elever sjunkit jämfört med 2022, från 72 procent till 66 procent. Förvaltningen ska analysera nedgången vidare för att öka förståelsen för orsaker och hur arbetet framåt kan förstärkas.

Resultat i förhållande till socioekonomiskt index

Övergripande finns ett tydligt samband mellan elevers socioekonomiska bakgrund och framgång i skolan. Resultaten analyseras därför vidare mot bakgrund av vilka socioekonomiska förutsättningar som eleverna på en skola har. Analysen görs utifrån ett socioekonomiskt index på skolnivå⁶. Indexet är beräknat utifrån en statistisk modell utifrån vilka variabler som påverkar elevens skolprestationer.

Ett lågt socioekonomiskt index på en skola innebär att skolan generellt sett har en gynnsam förutsättning för ett bra resultat, och ett högt index signalerar att skolan har en ogynnsam förutsättning. Ett index på 100 är genomsnittet för Stockholms stad.

Betygsresultat årskurs 9

För att undersöka sambandet mellan socioekonomiska förutsättningar och betygsresultat har skolorna med årskurs 9 i Stockholms stad delats i fyra lika stora grupper (kvartiler) utifrån det socioekonomiska indexet⁷.

Indelningen i kvartiler sker efter indexet för aktuellt år, vilket innebär att det inte är exakt

⁶ Det är samma index som ligger till grund för den socioekonomiska resursfördelningen till skolorna.

⁷ (Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2023: Kvartil 1 (15–41), Kvartil 2 (44–109), Kvartil 3 (110–227), Kvartil 4 (233–383). Det finns 16 skolor i kvartil 1 och 2, 18 skolor i kvartil 3 och 17 skolor i kvartil 4. Det finns fler elever i de två första kvartilerna, ca 60 procent, jämfört med de två sista, ca 40 procent).

samma skolor som ingår i samma kvartiler för de olika åren. (Det är dock inte några större förändringar som skett mellan dessa båda kategoriseringar när det gäller vilka skolor som tillhör de olika kvartilerna).

Tabellen nedan redovisar betygsresultaten i årskurs 9 för åren 2021–2023 efter skolornas socioekonomiska index, indelat i kvartiler. Betygsresultaten är beräknade som skolornas genomsnitt, vilket inte tar hänsyn till hur många elever som går på varje skola. Det blir därmed i första hand ett mått på hur resultaten varierar mellan skolorna utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Tabell: Behöriga till yrkesprogram, andel som uppnått kunskapskraven och genomsnittligt meritvärde i årskurs 9, 2021 – 2023 efter skolans socioekonomiska index (kvartiler), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde). Stockholms kommunala skolor.

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kvartil 1 (lägst index)	95,6	96	96,1	90,9	92,2	91	271	274	271
Kvartil 2	91,2	89	90,5	84,3	82,5	82,2	255	254	253
Kvartil 3	83,2	85,1	80,8	71,4	74,8	71,6	233	236	228
Kvartil 4 (högst index)	76,1	75,7	77	58	60,8	61,6	210	213	214

Resultatspridningen är fortsatt stor mellan olika grupperingar av skolor, och det finns ett tydligt socioekonomiskt samband.

Behörigheten i kvartil 3 har försämrats med cirka fem procentenheter mellan åren 2022 och 2023. Nedgången förklaras till stor del av att några skolor som förra året ingick i kvartil 3 i år ingår i kvartil 2. Om man i stället jämför samma skolor som år 2022 ingick i kvartil 3 mellan åren blir nedgången betydligt mindre, cirka 1,8 procentenheter. I den tredje kvartilen är spridningen i socioekonomiskt index mellan skolorna stor då där finns skolor såväl med mer som mindre gynnsamma förutsättningar i förhållande till genomsnittet för Stockholms stad. Förvaltningen kommer att fortsätta följa resultatutvecklingen inom kvartil 3.

För skolorna i kvartil 4 är utvecklingen fortsatt positiv med ett något bättre betygsresultat i årskurs 9 jämfört med 2022. I kvartil 1 och 2 rör det sig inte om några större förändringar jämfört med förra året.

I tabellen nedan redovisas betygsresultaten i årskurs 9 exklusive nyanlända elever och elever med okänd bakgrund efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat.

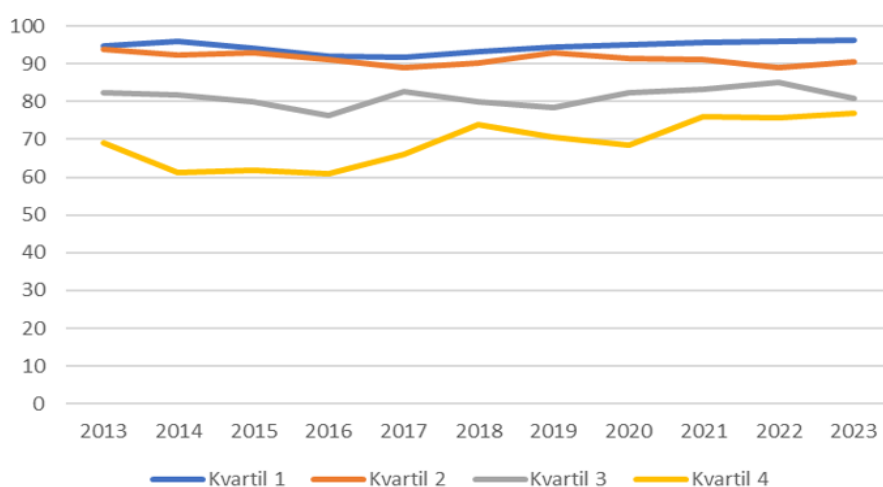
Tabell: Betygsresultat i årskurs 9, 2021–2023, exklusive nyanlända (0–4 år) och elever med okänd bakgrund, efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde).

	Andel behöriga till yrkesprogram (%)			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)			Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kvartil 1 (lägst index)	96	97	96,8	89	93	91,8	268	276	272
Kvartil 2	94	93	93,4	87	86	85	260	260	259
Kvartil 3	87	90	85,6	76	79	75,9	242	244	238
Kvartil 4 (högst index)	82	80	80,1	65	64	64,1	221	219	218

Mönstret följer i stort sett resultaten för samtliga elever. Det är framför allt resultatförsämringen i kvartil 3 som är tydlig även här. Se förklaring ovan.

Diagrammet nedan visar andelen behöriga elever till yrkesprogram i årskurs 9 under en tioårsperiod, efter skolornas socioekonomiska index indelat i kvartiler.

Diagram: Andel behöriga till yrkesprogram (%), årskurs 9, 2013 – 2023 efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsuppdelat (ovägt medelvärde).

Som framgår av diagrammet har skillnaderna mellan kvartilerna minskat över tid. Under de senaste tre åren har skillnaden mellan skolorna i kvartil 1 och 4 varit den lägsta under hela tidsperioden (undantaget 2018). Det förklaras av högre resultat för skolorna i den fjärde kvartilen.

Den positiva resultatutvecklingen i kvartil 3 bryts i år i och med att andelen behöriga elever har minskat. Skillnaden mellan kvartil 3 och 4 har därmed minskat.

Betygsresultat årskurs 6

Tabellen nedan redovisar andelen behöriga till yrkesprogram för årskurs 6 utifrån skolornas socioekonomiska index. Även här finns tydliga skillnader mellan skolornas resultat utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar.

Tabell: Andel behöriga till nationellt program, årskurs 6, 2019 – 2023 utifrån skolornas socioekonomiska förutsättningar (ovägt medelvärde)⁸.

	2019	2020	2021	2022	2023
Kvartil 1	94,2	94,5	94,2	94,7	94,4
Kvartil 2	90,8	88,9	89,8	90,1	89,3
Kvartil 3	82,3	78,6	81	79,9	80,5
Kvartil 4	68,6	66,6	72,9	68,9	72

För årskurs 6 ser kvartilsindelningen något annorlunda ut jämfört med årskurs 7 till 9 eftersom det finns fler skolor som har årskurs 6. Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2023: Kvartil 1 (15–32), Kvartil 2 (33–95), Kvartil 3 (96–204), Kvartil 4 (216–426). Det finns 29 skolor i kvartil 1 och 4, och 30 skolor i kvartil 2 och 3.

Skolorna i kvartil 1 har haft stabila resultat sedan 2019. I övriga kvartiler varierar betygsresultaten något mellan åren och det finns inga tydliga trender sett över en femårsperiod.

Jämfört med 2022 har andelen behöriga ökat i skolorna i kvartil 4. Även i kvartil 3 syns en liten ökning jämfört med förra året.

Skillnader i betygsresultat mellan flickor och pojkar

Betygsresultat årskurs 9

Tabellen nedan visar betygsresultaten i årskurs 9 under åren 2019–2023 redovisat efter kön.

⁸ För årskurs 6 ser kvartilsindelningen något annorlunda ut jämfört med årskurs 7 till 9 eftersom det finns fler skolor som har årskurs 6. Socioekonomiskt index (ju högre index, desto sämre socioekonomiska förutsättningar) för skolorna i de fyra kvartilerna är för 2023: Kvartil 1 (15–32), Kvartil 2 (33–95), Kvartil 3 (96–204), Kvartil 4 (216–426). Det finns 29 skolor i kvartil 1 och 4, och 30 skolor i kvartil 2 och 3.

Tabell: Betygsresultat årskurs 9, 2019–2023, flickor och pojkar.

		2019	2020	2021	2022	2023
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Flickor	88	89	88	89	88,6
	Pojkar	87	87	87	87	87,7
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	82	81	80	81	79,7
	Pojkar	80	78	79	80	79,1
Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen	Flickor	260	262	257	257	255
	Pojkar	241	238	238	242	240

För betygsmåttan behörighet till yrkesprogram och andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen är resultaten för flickor och pojkar på ungefär samma nivå. Flickornas resultat ligger något över pojkarnas under hela femårsperioden, men skillnaderna är relativt små och stabila. Dock är skillnaden mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde större och har varit så under hela perioden.

Tabellen nedan redovisar könsskillnader i betygsresultat utifrån ett socioekonomiskt perspektiv. Redovisningen görs som ett vägt medelvärde, där hänsyn tas till hur många flickor och pojkar det går på skolorna.

Tabell: Andel behöriga till yrkesprogram (%) årskurs 9, efter kön och efter skolornas socioekonomiska index, kvartilsindelad, 2019 – 2023 (vägt medelvärde).

		2019	2020	2021	2022	2023
Kvartil 1	Flickor	94	96	94	96	96,6
	Pojkar	94	94	95	96	95,9
Kvartil 2	Flickor	92	92	92	92	91,9
	Pojkar	93	92	91	89	89,7
Kvartil 3	Flickor	79	84	86	86	82,4
	Pojkar	80	82	82	83	82,9
Kvartil 4	Flickor	72	72	79	74	76,1
	Pojkar	70	66	76	74	75,7

Under de senaste två åren syns inga könsskillnader i skolorna i kvartil 4 vad gäller andelen behöriga i årskurs 9, vilket skiljer sig från åren dessförinnan då flickornas resultat översteg pojkarnas.

I kvartil 3 syns vissa skillnader mellan flickornas och pojkarnas betygsresultat över tid, även

om det i år inte finns någon större skillnad. Bortsett från något enstaka år finns inga könsskillnader i kvartil 1 och 2.

Utifrån tabellen kan också utläsas att den socioekonomiska dimensionen påverkar resultaten betydligt mer än den könsmissiga. Även om det, åtminstone tidigare, har funnits vissa könsskillnader i kvartil 3 och 4 till flickornas fördel, så är skillnaden avsevärt större vid en jämförelse mellan flickor och pojkar i en kvartil med nästa.

I samtliga kvartiler har flickor ett högre genomsnittligt meritvärde (se tabell nedan) och skillnaden är ungefär lika stor i alla fyra kvartiler. Även här är det tydligt att den socioekonomiska påverkan är klart större än den könsmissiga.

Tabell: Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen,) årskurs 9, flickor och pojkar utifrån skolornas socioekonomiska index (kvartiler), 2019 – 2023, vägt medelvärde.

		2019	2020	2021	2022	2023
Kvartil 1	Flickor	279	281	279	278	279
	Pojkar	261	259	259	266	264
Kvartil 2	Flickor	267	269	264	264	264
	Pojkar	249	247	246	247	244
Kvartil 3	Flickor	239	246	244	246	237
	Pojkar	222	220	224	227	227
Kvartil 4	Flickor	220	217	223	217	219
	Pojkar	202	188	205	207	208

Betygsresultat årskurs 6

Tabellen nedan visar betygsresultaten i årskurs 6 under åren 2019–2023 redovisat efter kön. Jämfört med 2022 har pojkarnas resultat förbättrats något i år. Det gäller särskilt andelen pojkar i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen som har ökat från 74 procent till nära 77 procent. Skillnaden jämfört med flickornas resultat har därmed minskat något mot tidigare år. Flickornas betygsresultat är på liknande nivå som föregående år.

Flickornas genomsnittliga meritvärde ligger tydligt över pojkarnas under hela femårsperioden.

Betygsresultat årskurs 6, 2019–2023, flickor och pojkar.

		2019	2020	2021	2022	2023
Andel med resultat motsvarande behörighet till yrkesprogram (%)	Flickor	88	87,5	88,5	87	87,1
	Pojkar	85,5	83	85	84,5	85,5
Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen (%)	Flickor	80	79	79	77,4	78
	Pojkar	76	73	75	74,1	76,7
Genomsnittligt meritvärde, 17 ämnen	Flickor	247	250	250	249	249
	Pojkar	227	223	230	229	232

Analys

Resultaten är fortsatt höga för eleverna i årskurs 9. Likvärdigheten mellan skolor och möjligheten att kompensera för elevers och skolors olika socioekonomiska förutsättningar behöver fortsatt vara prioriterat.

Samtidigt som likvärdigheten är en fortsatt utmaning så är skillnaden i resultat mellan de skolor som har mest respektive minst gynnsamma förutsättningar de senaste tre åren den lägsta under en tioårsperiod, med undantag av 2018. Anledningen är förbättrade resultat för skolorna med minst gynnsamma förutsättningar. Därtill, när det gäller elever i skolor i kvartil 4, så presterar pojkar de senaste två åren lika höga resultat som flickor när det gäller behörigheten till gymnasiet.

Förvaltningen bedömer att genomförda insatser ger effekt, vilket bland annat redovisas i ett särskilt avsnitt om Järva. Lärdomar från detta arbete sprids också vidare till andra skolor och områden. Förvaltningen behöver fortsätta prioritera resurssvaga skolor och elever och att kunna göra träffsäkra insatser utifrån ett kontinuerligt systematiskt kvalitetsarbete där medarbetarna på skolan är involverade och känner ägarskap i utvecklingsarbetet.

Resultatförsämringen som tidigare år har noterats för årskurs 6 har i år avstannat, men behöver fortsatt följas. Hösten 2022 studerade förvaltningen vad som kan förklara nedgången i betygen i årskurs 6. Utredningen visade två huvudsakliga förklaringar till minskningen av andelen elever som uppnår godkända betyg i alla ämnen. Den ena förklaringen var införandet av ytterligare ett ämnesbetyg i årskurs 6, moderna språk 2019. Den andra förklaringen var en gradvis ökning av gruppen elever som saknar godkända betyg i tre eller fler ämnen. En fördjupad analys visade att den gradvisa ökningen av elever som saknar godkända betyg i tre eller fler ämnen inte berodde på ett enskilt ämne. Med utgångspunkt från detta fortsätter arbetet med att prioritera tidiga insatser och att kontinuerligt följa upp elevernas

kunskapsutveckling redan från de lägre åldrarna så att eleverna är väl rustade att ta sig vidare i skolsystemet. Detta systematiska kvalitetsarbete har i vissa fall medfört omfördelning av resurser eller olika satsningar på undervisningsutveckling. Bedömning och betyg har också varit ett aktuellt tema inte minst med anledning av de nya kursplanerna för grundskolan som gäller från och med 1 juli 2022.

Med anledning av resultatutvecklingen bedömer förvaltningen att det pågående utvecklingsarbetet och nuvarande inriktning ger effekt och ska fortsätta. Erfarenheterna visar betydelsen av att arbeta systematiskt för att göra rätt prioriteringar och att på olika sätt utveckla undervisningen för att möta den aktuella elevgruppens behov. I synnerhet elever med större utmaningar gynnas av anpassade lärmiljöer och en elevhälsa som undanröjer hinder för lärande. Likaså behöver ett fokus finnas på nyanlända och flerspråkiga elevers lärande samt att fritidshemmets verksamhet utformas för att främja elevers sociala och kunskapsmässiga utveckling. Vidare är samverkan med andra myndigheter såsom socialtjänst och polis ofta avgörande för att lyckas i arbetet med trygghet och problematisk skolfrånvaro.

Resultat i anpassad grundskola (tidigare grundsärskola)

Vårterminen 2023 var totalt, inklusive fristående verksamheter och interkommunala elever, 94 elever från Stockholms stad mottagna i anpassad grundskola i årskurs 9. I de kommunala skolorna var det, inklusive inkluderade elever, 92 elever i årskurs 9. Av dessa var 30 flickor och 62 pojkar.

Ungefär hälften läste enligt ämnesområden i anpassad grundskola och får endast omdömen. Av de som läste ämnen tog nästan alla ut betyg. Totalt sattes 455 betyg för elever som läst enligt läroplan för anpassad grundskola i årskurs 9. Antalet satta betygssteg i respektive ämne visar att C är det vanligaste förekommande betyget följt av betyget D. De högre satta betygen har en spridning mellan samtliga ämnen men ligger i år högst i ämnen som hem- och konsumentkunskap, bild, engelska och samhällsorienterande ämnen.

Måluppfyllelsen kopplad till betygsresultat i anpassad grundskola är dock svår att följa upp då endast de elever som läser ämnen och där vårdnadshavarna begär att betyg ska sättas kan bedömas. Antalet som begär ut betyg varierar samtidigt från år till år och det skiljer sig också mellan olika skolor. Förvaltningen vill fortsatt att skolorna uppmuntrar vårdnadshavare att begära betyg.

Tabell: Betyg i ämnen i anpassad grundskola årskurs 9

Betyg i ämnen i anpassad grundskola årskurs 9						
Vårterminen 2023	A	B	C	D	E	Totalt antal
Bild	6	6	15	10	6	43
Engelska	7	10	10	12	5	44
Hem- och konsumentkunskap	6	14	10	7	5	42
Idrott och hälsa	2	9	11	7	10	39
Matematik	5	6	10	9	10	40
Modersmål	1	2	2	1	2	8
Musik	1	3	14	12	15	45
Naturorienterande ämnen	2	6	15	5	5	33
Slöjd	1	8	13	14	9	45
Samhällsorienterande ämnen	4	13	11	7	5	40
Svenska	2	9	8	4	5	28
Svenska som andraspråk		4	3	4	4	15
Teknik	1	4	15	9	4	33
Totalt per betyg	38	94	137	101	85	455

Analys av den kommunala gymnasieskolans och anpassade gymnasieskolans resultat

Läsåret 2022/2023 innebar en återgång till normala förhållanden efter pandemin. Skolorna har återgått till närundervisning och har haft möjlighet att bedriva lovskola under sport- och påsklov. Även om elevernas frånvaro från undervisningen har sjunkit något så är den fortsatt hög och det har uppmärksammats i ett postpandemiskt perspektiv. Fördjupade analyser har genomförts och redovisas under rubriken Frånvaro i gymnasieskolan.

Ett relativt högt och stabilt resultat uppvisas för läsåret 2022/2023. Totalt erhöll 89 procent av stadens avgångselever från ett nationellt program ett examensbevis, jämfört med 88 procent föregående år. Flickornas andel uppgick till 90 och pojkarnas till 87 procent. Flickornas resultat var oförändrat jämfört med föregående år medan pojkarnas resultat förbättrades med en procentenhet. Resultatet har varit relativt högt och med små förändringar över tid.

Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 89 procent examensbevis, en minskning med en procentenhet jämfört med föregående år. Inom yrkesprogrammen uppnådde 73 procent kraven för en examen, en förbättring med sex procentenheter, vilket analyseras närmare under rubriken Analys av resultatutvecklingen på yrkesprogrammen. Totalt sett var åtta procent av den totala andelen examensbevis erhållna från ett yrkesprogram.

Av eleverna med examen från yrkesprogram erhöll 30 procent grundläggande behörighet till

högskola, ett lägre resultat om sju procentenheter jämfört med föregående år.

Studieutgångar läsåret 2022/2023, med antal elever:

Gymnasieskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Examensbevis	4707 varav yrkesprogram 374*
	Studiebevis	607 varav yrkesprogram 139
Introduktionsprogram	Gymnasieintyg	402
Gymnasiesärskola **	Dokument	Elevantal
Nationella program	Gymnasiesärskolebevis	49
Individuellt program		26
* Inkl. yrkesdansutbildning		
** Fr o m 2/7 heter skolformen anpassad gymnasieskola		

För att en elev ska erhålla ett examensbevis krävs:

För samtliga nationella program	
Att eleven har genomfört (blivit betygssatt på) en utbildning omfattande 2 500 kurspoäng	
Att minst 2 250 kurspoäng är godkända	
Att gymnasiearbetet är godkänt	
För högskoleförberedande program	För yrkesprogram
<p><i>Minst betyget godkänt på följande kurser;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ·Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 ·Svenska 2 eller svenska som andraspråk 2 ·Svenska 3 eller svenska som andraspråk 3 ·Engelska 5 ·Engelska 6 ·Matematik 1b eller 1c 	<p><i>Minst betyget godkänt på följande kurser;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ·Svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 ·Engelska 5 ·Matematik 1a ·400 kurspoäng inom de programgemensamma ämnena.

En elev som inte uppfyllt kraven för examensbevis får ett studiebevis.

Analys av måluppfyllelse

Analysen nedan grundar sig på statistik från Sweco samt resultatrapportering från skolor. Analysen omfattar elever som har avslutat ett nationellt program i Stockholms stad. I samband med verksamhetsberättelsen redovisas uppgifter från nationell statistik som fångar genomströmningen ur ett helhetsperspektiv med de elever som påbörjar gymnasiestudier i Stockholms stad. Vid framtagningen av tertialrapport 2 saknas tillgång till nationell statistik.

Betygsresultat totalt 2021 – 2023

Betygsresultat	Examensbevis			Studiebevis		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Andel elever med examens- och studiebevis, procent						
Totalt	89	88	89	11	12	11

En marginell resultatförbättring om en procentenhet uppvisas från läsåret 2022/2023 jämfört med föregående läsår.

Av de skolor där det är möjligt att jämföra årskullarna 2022 och 2023 uppvisar tolv skolor en positiv utveckling medan sex skolor visar en negativ utveckling. En skola hade en oförändrad examensandel jämfört med i fjol. Då antalet elever varierar mellan stadens gymnasieskolor är det stora skillnader på hur de enskilda skolornas resultat bidrar till helheten.

Bland de skolor som redovisar ett förbättrat resultat återfinns olika typer av skolor. Det är skolor med ett högt söktryck till högskoleförberedande program, skolor med ett lägre söktryck och ett blandat programutbud samt skolor med enbart yrkesprogram. De flesta skolorna har variation i sina resultat över tid, tre skolor uppvisar positiv utveckling de senaste tre läsåren.

Det är relativt små förändringar i examensandelar mellan de olika högskoleförberedande programmen. Teknikprogrammet ökade något medan andelarna för humanistiska programmet och estetiska programmet sjönk något. Inom yrkesprogrammen förbättrades resultatet för sex av nio nationella yrkesprogram som staden har i sitt utbud.

Examensbevisen - Genomsnittlig betygspoäng och andel elever med godkända kurser

Tabell: Genomsnittlig betygspoäng 2021 – 2023

Betygsresultat	Examensbevis		
	2021	2022	2023
Betygspoäng	15,9	16,1	16,1
Andel elever med minst E i alla kurser, procent	81	80	81

Årets betygsgenomsnitt uppgick till 16,1 poäng, ett oförändrat resultat jämfört med föregående år. Motsvarande resultat för samtliga elever i riket var 14,9 poäng läsåret 2021/2022.

Av de gymnasieskolor där det är möjligt att jämföra avgångsklasserna 2022 och 2023 uppvisar tio skolor en positiv utveckling och åtta skolor en negativ tendens på skolnivå. Det totala resultatet påverkas av skolornas variation i elevantal. I de flesta fall är det relativt små förändringar de senaste läsåren.

Andelen elever som har godkänt på samtliga kurser (minst betyget E) i sitt examensbevis var

81 procent, en liten ökning jämfört med föregående läsår. Även detta resultat uppvisar små förändringar över tid.

Tabell: Betygsfördelning (examen) i procent per betygssteg – jämförelse mellan 2022 och 2023

	2021	2022	2023	Differens 2022 – 2023
A	27,6	28,9	29,7	0,8
B	23	23,6	24,1	0,5
C	24,1	23,9	23,4	-0,5
D	13,4	12,6	12,2	-0,4
E	10,8	9,8	9,4	-0,4
F	1,1	1,1	1,1	0

Av tabellen ovan framgår att det framför allt är ökningen i andelen A-betyg och B-betyg som ligger bakom årets ökning av den genomsnittliga betygspoängen. Andel icke godkända betyg (F) var oförändrad jämfört med föregående år. Alla kurser viktas in i slutresultatet och en kurs om 50 poäng väger mindre i beräkningen än en kurs om 150 poäng. Det medför att en direkt koppling mellan förändrade andelstal och slutlig genomsnittlig betygspoäng inte kan göras.

Tabell: Kurser med flest satta F-betyg sammanställda från examensbevis och studiebevis

Gymnasiekurs	Antal F 2023 (2022)	Andel av utfärdade F-kursbetyg (%) 2023 (2022)
Matematik 2b	329 (322)	12 (13)
Religion 1	280 (293)	5 (6)
Svenska 3	239 (200)	5 (4)
Matematik 3b	206 (188)	15 (16)
Idrott	170 (189)	3 (4)
Fysik 2	150 (167)	9 (10)
Engelska 7	145 (150)	4 (5)
Matematik 4	142 (137)	8 (8)
Svenska 2*	138	3
Historia 1b *	132	3

* Kurserna redovisas första gången detta läsår

När betygsresultaten följs upp på kursnivå ingår kurser från både examensbevis och studiebevis. Det är angeläget att studiebevisen ingår i analysen i syfte att förbättra examensgraden.

Kurserna med flest satta F är främst kurser som ingår i de gymnasiegemensamma ämnena eftersom det är kurser som många elever kommer i kontakt med i sin utbildning.

Sett till utfärdade F-betyg är det i stort sett samma kurser som årligen återkommer över tid. Det är matematikkurser som främst samhällsvetare och ekonomer läser inom de högskoleförberedande programmen som sticker ut negativt. Dessa resultat har uppmärksammats tidigare och ett utvecklingsarbete pågår med bland annat riktade uppföljningar på skolnivå. I övrigt är även fysik 2, som till största del läses av naturvetare, en kurs som uppmärksammas i uppföljningen. I övriga kurser är andelen F relativt låg i förhållande till det totala antalet utfärdade betyg. Dock är det negativt att några kurser utgör krav för examen vilket innebär att om eleven får F så får eleven inte ut sin gymnasieexamen.

Resultatspridning

Tabell: Resultatspridning - andel elever med gymnasieexamen (*skolor med minst tio elever)

	Antal skolor*	Intervall för Andel elever med gymnasieexamen %
Skolor med mer än 89 procent	12	91 – 100
Skolor med mindre än 89 procent	8	36 – 81

Stadens gymnasieskolor uppvisar stora skillnader i sina resultat. Totalt sett är det tolv skolor som ligger över stadens genomsnitt och åtta som ligger under. Att jämföra betygsresultat mellan gymnasieskolor är svårt då programsammansättningen skiljer sig åt. Skolans attraktivitet, storlek och elevernas sökmönster är faktorer som påverkar betygsresultaten. Skillnaderna kan också till viss del förklaras av elevernas olika ingångsvärden avseende meritpoäng.

Stadens skolor uppvisar också skillnader i resultat när det gäller utfärdade examensbevis och kön. Exempelvis är det åtta skolor med betygsresultat över 16,1 betygspoäng som står för 64 procent av samtliga examensbevis och på dessa skolor var också 64 procent av examensbevisen erhållna av flickor. En större andel av examensbevisen jämfört med föregående år utfärdades till elever från högpresterande skolor.

Tabell: Resultatspridning – program och skola

Program	Andel elever med examensbevis	Betygspoäng
Naturvetenskap	35 – 100	13,3 – 17,0
Samhällsvetenskap	35 – 100	13,9 – 18,0
Ekonomi	52 – 100	13,3 – 18,1

Skillnader i studieresultat mellan olika gymnasieskolor kan illustreras genom att jämföra resultat från samma program. Att direkt jämföra resultat på skolnivå blir inte korrekt då skolornas utbildningsuppdrag skiljer sig åt. Mer tillämpligt är att göra jämförelser på programnivå mellan skolor för att synliggöra resultatskillnader. Inom Stockholms stad kan

skolor som har naturvetenskaps-, samhällsvetenskaps- och ekonomiprogrammen jämföras då de finns på flera skolor och med täckning för olika programinriktningar samt i stort samma utbildningsinnehåll.

Jämfört med föregående år verkar spridningen vara relativt oförändrad. I positiv riktning uppvisas en minskad spridning för ekonomiprogrammet gällande examensandelar medan betygspoängen i stort hölls oförändrad.

Beskrivningen nedan är ett försök att visa komplexiteten i program- och elevsammansättning på stadens gymnasieskolor. Utmaningarna att möta elevernas behov för att de ska nå måluppfyllelse ser väldigt olika ut och skolor kan vara mer eller mindre framgångsrika sett till sina förutsättningar.

För tre år sedan infördes en uppföljning som synliggör elevbakgrundsindex. Måttet är framtaget med syfte att ge stöd för socioekonomisk resurstilldelning för att kompensera skolornas skilda pedagogiska utmaningar baserat på ett antal bakgrundsfaktorer där elevernas meritvärde har störst betydelse. Måttet är framräknat med hänsyn till alla elever på skolan oberoende av årskurs och program.

Resultaten nedan avser elever med examen från nationellt program. Estetiska programmet ingår inte och inte heller obehöriga elever från introduktionsprogram.

Tabell: Skolor med de fem högsta betygspoängen

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2020), lägsta och högsta per program och skola. Elevbakgrundsindex i fetstil (elever totalt inklusive obehöriga)	
Antal skolor: 5	283 – 335	42
Betygspoäng = 17,0 - 17,8	303 – 338	31
	240 – 335	40
Andel examen % = 95 – 99	300 – 333	28
	300 – 318	50
Stadens genomsnitt för elevbakgrundsindex = 100.		

Kännetecknande för dessa skolor är att de har ett stort antal elever, är attraktiva att söka till och har en stabil antagningssituation över tid. Samtliga skolor har högskoleförberedande program och tre skolor har elever inom språkintrödn. I övrigt har de små elevgrupper med stödbehov som har relativt liten påverkan på elevbakgrundsindex. Eleverna har generellt mycket höga meritpoäng, i vissa fall något lägre för program med lägre elevvolym som till exempel humanistiska programmet. Naturvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet samt samhällsvetenskapsprogrammet dominerar med mycket höga antagningspoäng.

Resultatmässigt är såväl andelstal för examen som betygsgenomsnitt mycket höga.

Tabell: Skolor med de fem lägsta betygspoängen

Skolornas resultat avseende betygspoäng och andel elever med examen	Median för elevernas meritvärde från årskurs 9 (antagna 2019), lägsta och högsta per program och skola. Elevbakgrundsindex i fetstil (elever totalt inklusive obehöriga)
Antal skolor: 5	195 – 213 230
Betygspoäng = 13,3 - 14,2	173 – 205 180
	188 - 225 198
Andel examen % = 36 – 80	165 – 220 224
	185 – 268 128
<i>Stadens genomsnitt för elevbakgrundsindex = 100.</i>	

Skolor inom denna grupp uppvisar variationer i sin antagningssituation och söktryck samt studieresultat. Tre av skolorna har en mix av yrkesprogram och högskoleförberedande samt introduktionsprogram. Två av skolorna har yrkesprogram med tillhörande introduktionsprogram. Dessa har mindre elevvolym där söktrycket har varierat över tid och där studieresultaten uppvisar stora skillnader mellan olika läsår. I regel syns ett gott genomförande mot examen men utan höga betyg.

I gruppen ingår några skolor med lågt söktryck och utmaningar att få eleverna att uppnå examen trots stödinsatser. Inom denna grupp finns även någon skola med en stabilare antagningssituation där betygsresultaten möjligtvis skulle kunna vara högre. Här återfinns också skolor som tar emot elever efter skolstart. Dessutom kan vissa undervisningsgrupper uppvisa stor spridning i meritvärde inom gruppen. Några av skolorna har en relativt hög andel obehöriga elever.

Resultaten i ett genusperspektiv

Tabell: Betygsresultat - genusperspektiv

Andel examensbevis, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2021	85	92	7
2022	86	90	4
2023	87	90	3
Betygspoäng	Pojkar	Flickor	Differens
2021	15,5	16,3	0,8
2022	15,6	16,5	0,9
2023	15,7	16,5	0,8
Andel med minst E i samtliga kurser, procent	Pojkar	Flickor	Differens
2021	78	81	3
2022	78	83	4
2023	79	83	4

Resultaten ur ett genusperspektiv visar små förändringar över tid. Flickornas resultat ligger allmänt sett på en något högre nivå i samtliga redovisade resultat. I de genusfördelade resultaten återspeglas gymnasieskolornas utbildningsutbud och antagningssituation. 56 procent av samtliga examensbevis erhöles av flickor och flickor utgör en majoritet på de skolor som kännetecknas av högt söktryck till högskoleförberedande program.

Utfärdade studiebevis inom högskoleförberedande program

Elever som inte uppnår kraven för examen erhåller ett studiebevis. Inom högskoleförberedande program har 38 procent av elever med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng. Det tyder på att en majoritet av eleverna med studiebevis har genomfört sin utbildning sett till antalet kurser, men att de inte har uppnått samtliga betygskrav. 88 procent av eleverna hade inte uppnått kraven om minst 2 250 godkända kurspoäng totalt. Utifrån de specifika examenskraven är det ett icke godkänt betyg i Svenska 3 och gymnasiearbetet som är mest frekvent.

Utfärdade studiebevis inom yrkesprogram

Inom yrkesprogram har 46 procent av eleverna med utfärdade studiebevis inte fullföljt en utbildning om 2 500 gymnasiepoäng och 83 procent av eleverna har inte uppnått kraven för 2 250 poäng med godkända kurser. Av de kurser som utgör krav för yrkesexamen så är det gymnasiearbete, programgemensamma yrkeskurser om 400 poäng samt kurs i matematik som

utgjorde hinder för utfärdande av yrkesexamen. En generell bild är att det är F-betygen som är det främsta hindret för utfärdande av examensbevis.

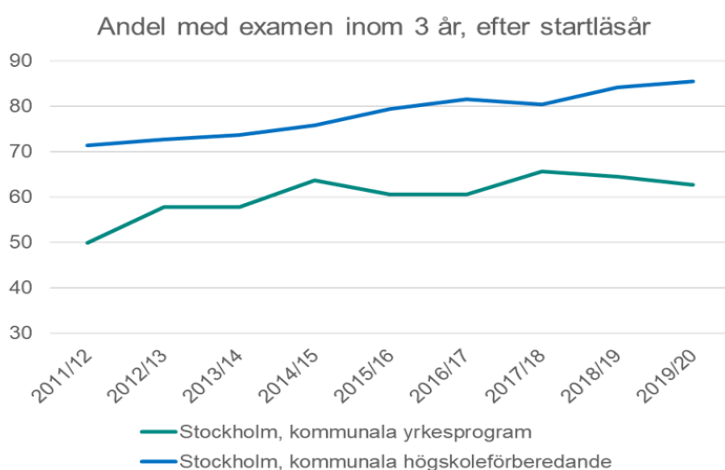
Analys av resultatutvecklingen på yrkesprogrammen

Under våren 2023 genomfördes en fördjupad analys av resultaten på stadens yrkesprogram, mot bakgrund av en viss nedgång i andelen elever med examen från yrkesprogram under perioden 2020–2022. Syftet med analysen var att etablera en gemensam lägesbild som utgångspunkt för riktade insatser och ökad måluppfyllelse. Analysen utgör även en utgångspunkt för att svara upp mot ökade behov av att profilera och dimensionera stadens yrkesutbildningar utifrån arbetsmarknadens behov.

Resultatutveckling på yrkesprogrammen över tid

Analysen visar att på aggregerad nivå har genomströmningen från stadens yrkesprogram tydligt ökat i ett längre tidsperspektiv, från ca 50 procent år 2015 (startläsåret 2011/12) till 63 procent år 2022 (startläsåret 2019/20). (Genomströmningen definieras här som andelen av elever som påbörjar ett visst program ett visst år som tar en gymnasieexamen tre år senare, oavsett om de är kvar på skolan/programmet där de påbörjade sin utbildning eller ej).

Genomströmningen från yrkesprogrammen är dock konsekvent lägre än från de högskoleförberedande programmen. Mellan åren 2020 och 2022 ses även en något minskad genomströmning på yrkesprogrammen som inte har någon motsvarighet på de högskoleförberedande programmen. Se figur nedan.

Skillnader mellan program

Analysen visar på stora skillnader mellan de olika yrkesprogrammen vad gäller både nivån på genomströmningen och utvecklingen över tid. På de flesta programmen är genomströmningen stabil eller ökande under perioden 2020–2022. Den nedgång som ses på övergripande nivå

under perioden drivs helt av tre program: Handel och administration (numera Försäljning och service), Naturbruk samt Vård- och omsorg. Utöver detta har Barn- och fritidsprogrammet låg genomströmning under alla de senaste tre åren.

Kursperspektivet

En analys av de gymnasiegemensamma kurserna visar att det framför allt är i matematikämnet som många elever inte når godkänt betyg, inte minst på de yrkesprogram som har en låg eller sjunkande genomströmning de senaste åren. Höga andelar ej godkända betyg ses dock även på flera programspecifika kurser, med tydligt negativ påverkan på elevers möjligheter att examen.

Flera faktorer samvarierar

Det är tydligt att flera faktorer ofta samverkar när det gäller att förklara resultaten på en specifik utbildning. För de utbildningar där kunskapsresultaten är låga ses typiskt sett också låg elevnöjdhet, hög elevfrånvaro, avhoppssproblematik och sjunkande attraktivitet, som riskerar att skapa en negativ spiral. För utbildningar som lyckas väl samverkar i stället positiva resultat i dessa olika avseenden till att skapa en attraktiv och robust lärmiljö över tid.

Behov av riktade insatser

Analysen visar behovet av en differentierad analys och riktade, specifika insatser när det gäller huvudmannens kvalitetsarbete i relation till yrkesprogrammen. Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete.

Måluppfyllelse introduktionsprogram

I tabellen nedan beskrivs i korthet introduktionsprogrammen med huvudsakligt innehåll och syfte. Dessutom redovisas antal elever som har avslutat sina studier och erhållit ett gymnasieintyg. Utbildningarna anpassas individuellt vilket innebär att en elev kan avsluta ett introduktionsprogram med ett gymnasieintyg för att därefter fortsätta sina studier på ett annat introduktionsprogram.

Tabell: Måluppfyllelse introduktionsprogram

Program	Uppdrag – Mål	Antal elever med gymnasieintyg
Programinriktat val	Eleven går integrerat med elever på nationellt program och läser in de grundskoleämnena som saknas för behörighet. Mål: Övergång till nationellt program	35
Yrkesintroduktion	Yrkesinriktad utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet	47
Individuellt alternativ	Utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet/övergång till nationellt program/annat introduktionsprogram/övriga utbildningsformer	98
Språkintröduktion	Undervisning i svenska för nyanlända. Mål: Att gå vidare med utbildning	222
Totalt		402

Skolverket tillhandahåller genomströmningsstatistik på huvudmannanivå vilket ger möjlighet att jämföra resultat med andra huvudmän. Detta presenteras i samband med verksamhetsberättelsen. Viss möjlighet till uppföljning erhålls också genom utfärdade gymnasieintyg.

Totalt avslutade drygt 400 elever ett introduktionsprogram med ett utfärdat gymnasieintyg på stadens gymnasieskolor. Det är en minskning jämfört med förra läsåret då 561 elever fick ett gymnasieintyg utfärdat. Främsta minskningen (95 elever) syns på språkintröduktion. Även yrkesintroduktion och programinriktat val minskade jämfört med läsåret 2021/2022. En liten ökning redovisas för introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Elevvolymerna 2019 och 2020 är ungefär samma så de påverkar inte det minskade antalet gymnasieintyg. Det är flera skolor som har utfärdat färre intyg än året innan och förändrade skolrutiner kan vara en del av förklaringen till att antalet minskade gymnasieintyg.

En förändring i skollagen anger att gymnasieintyg ska utfärdas om eleven har uppnått sina individuella mål. I annat fall ska en sammanställning över vad eleven har genomfört i sin individuella studieplan utfärdas. Denna förändring kan ha påverkat antalet utfärdade gymnasieintyg då elever som tidigare har erhållit ett gymnasieintyg nu har fått en sammanställning.

Förvaltningen har påbörjat ett kvalitativt uppföljningsarbete för att analysera och förstå orsakerna till att antalet gymnasieintyg har minskat. Skolorna ska i sina tertiärrapporter rapportera både antalet gymnasieintyg och antalet sammanställningar samt analysera kring detta. Bedömningen av elevernas måluppfyllelse inom introduktionsprogrammen är komplex. Mot denna bakgrund behöver förvaltningen följa upp skolornas analyser samt deras bedömningar av elevernas måluppfyllelse.

Gymnasieintyg

Gymnasieintyg utfärdas när eleverna avslutar ett introduktionsprogram och innehåller, utöver kvalitativa uppgifter, de betyg eleven har erhållit under sin studietid på programmet.

Introduktionsprogram	Grundskoleämnen (genomsnitt per elev)			Gymnasiekurser (genomsnitt per elev)		
	Lästa ämnen	Godkända ämnen	Intervall per enhet	Lästa kurser	Godkända kurser	Intervall per enhet Godkända kurser
Språkintröduktion (IMS)	9,8	5,8	2,9 - 9,7	1,5	1,2	0,9 - 1,9
Yrkesintröduktion (IMY)	2,7	1,9	1,0 - 2,0	17,1	12,2	10,5 - 12,4

Relativt stora skillnader i utfärdade betyg konstateras, både i omfattning samt antal godkända betyg. De olika utbildningsvägarna uppvisar olika resultat beroende på om det är grundskoleämnen eller gymnasiekurser. Olika studievägar har olika tyngdpunkt på undervisningen, antingen mot grundskola eller gymnasieskola. Kvalitativa frågeställningar som uppkommer är om resultatet är rimligt i förhållande till skolans profil och antagningsituation samt om eleverna har utmanats på adekvat nivå i förhållande till sina individuella studieplaner.

På programinriktat val är målet att övergå till nationellt program så snart som möjligt, oftast efter ett år. Av 76 elever inskrivna i år 1 på programinriktat val hösten 2021 var det 34 elever, 45 procent, som hösten 2022 fortfarande gick kvar på samma program. Resultatet visar att det finns utmaningar för elever på programinriktat val att bli behöriga till nationellt program så snart som möjligt, vilket är intentionen med programmet.

Måluppfyllelse – anpassad gymnasieskola (tidigare gymnasiesärskola)

Från och med den 2 juli 2023 ändrades namnet på skolformen till anpassad gymnasieskola. Då denna uppföljning bygger på resultat från föregående läsår används begreppet gymnasiesärskola. I ett framåtblickande syfte används anpassad gymnasieskola.

Tabell: Antal gymnasiesärskolebevis 2023

Gymnasiesärskola	Dokument	Elevantal
Nationella program	Gymnasiesärskolebevis	49
Individuellt program		26

Ett gymnasiesärskolebevis ska innehålla:

För samtliga program	
Vilket program eleven följt, vilka kurser eller ämnesområden eleven har läst, ämnesområdenas omfattning samt kursernas omfattning i gymnasiesärskolepoäng. Vilka betyg eleven har fått, samt information om gymnasiesärskolearbetet och inriktningen på elevens arbetsplatsförlagda lärande.	
För nationella program	För individuella program
<ul style="list-style-type: none">· Kurser· Ämnesområden· Gymnasiesärskolearbete· Arbetsplatsförlagt lärande	<ul style="list-style-type: none">· Ämnesområden· Kurs· Praktik

Nationella program

Vårterminen 2023 utfärdades 49 gymnasiesärskolebevis, 27 pojkar och 22 flickor. 43 elever läste ett fullständigt program, resten hade ett utökat eller reducerat program. 28 elever har genomfört APL (arbetsplatsförlagt lärande) om 22 veckor samt fullständiga gymnasiesärskolearbeten. Skolorna och arbetsplatserna samarbetar och gör individuella anpassningar för elevernas APL. En elev har läst kurser från gymnasieskolans nationella program inom sitt gymnasiesärskoleprogram.

Individuella program

Inom gymnasiesärskolans individuella program utfärdades 26 gymnasiesärskolebevis, 16 pojkar och 10 flickor. Elever på individuella program läser ämnesområden och har möjlighet att läsa ämnen från gymnasiesärskolans nationella program utifrån en individuell bedömning. Inga elever har dock läst några nationella gymnasiesärskolekurser.

Kvalitativ uppföljning

Under läsåret har insatser gjorts för att stärka den kvalitativa uppföljningen. Nya instruktioner och underlag har arbetats fram och lett till delvis nya frågor i skolornas uppföljningsmaterial.

Dessutom har utvecklingsinsatser genomförts för att öka kunskaperna och stärka rutinerna vid utfärdande av elevernas gymnasiesärskolebevis.

Till skillnad från de avgångsdokument som finns inom gymnasieskolan skickas inte gymnasiesärskolans dokument in för vidare analys och sammanställning på riksnivå, vilket inte gör det möjligt att jämföra statistik mellan olika huvudmän och riket.

Årlig revidering av plan för introduktionsprogrammen

Under våren och sommaren 2023 har planen för utbildningen på introduktionsprogrammen reviderats. Endast smärre justeringar och tydliggöranden har gjorts utifrån analys av Skolinspektionens beslut efter tillsyn samt skolornas kvalitetsredovisningar.

Arbete för att nå målen i grundskolan och gymnasieskolan

Digital läxhjälp

Utbildningsförvaltningens kartläggning visar att det är vanligt att stadens grundskolor använder digitala verktyg för att stödja elevernas lärande. Till exempel används de digitala verktyg som ingår i *Inläsningstjänst* av nästan alla grundskolor. Det är också vanligt i gymnasieskolorna, medan verktyget *Binogi* används på introduktionsprogram.

De digitala verktygen hjälper eleverna att självständigt efter skoltid fördjupa sig i ett innehåll som lärare har tagit upp i undervisningen. De digitala verktygen beskrivs som användbara för alla elever men särskilt stödjande för elever med läs- och skrivsvårigheter, nyanlända elever eller elever med frånvaro.

Stadens skolor arbetar också på andra sätt med att stödja elevernas lärande. Bland grundskolorna finns schemalagda tillfällen där elever får studiestöd av skolans lärare. För yngre elever är det vanligt att studiestödet ges i samverkan mellan skola och fritidshem. Det finns också ett flertal ideella aktörer som främst riktar sig till elever i socioekonomiskt utsatta områden. De digitala verktygen är användbara för alla elever men särskilt för elever med läs- och skrivsvårigheter, nyanlända elever eller elever med hög frånvaro.

Skolutveckling i Järvaområdet

Arbetet med att förbättra elevernas kunskapsutveckling i Järvaområdet har fortsatt och insatserna ger effekt med resultat som pekar åt rätt håll. När det gäller andel behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har tre av sex högstadieskolor i Järva förbättrat sina resultat jämfört med 2022. Övriga ligger kvar på liknande resultat eller har sjunkit något. När det gäller måluppfyllelsen för årskurs 6 syns en positiv trend på sex av tolv skolor. Vid jämförelser över längre tid framgår att den totala måluppfyllelsen har ökat både i årskurs 6 och 9.

Behörigheten till yrkesprogram i Järva har ökat över tid både i årskurs 6 och årskurs 9. I årskurs 6 har behörigheten i över 5 år ökat från 67,9 procent (2019) till 77,2 procent (2023). I årskurs 9 har behörigheten ökat från 61,6 procent (2019) till 77,9 procent (2023).

Behörigheten i årskurs 6 har ökat varje år medan resultaten i årskurs 9 har varierat något mellan åren.

På alla skolor pågår insatser för att stärka det språk- och kunskapsutvecklande arbetet. För att stärka kvaliteten i undervisningen har flera av skolorna fått stöd av lektorer som leder det kollegiala utvecklingsarbetet. Den extra simundervisning som har erbjudits skolorna i samarbete med idrottsförvaltningen har också fått positiv effekt på elevernas vattenvana och simkunnighet. Resultat från sommarsimskolan redovisas i verksamhetsberättelsen för 2023.

Arbetet med att minska frånvaron i Järva har intensifierats. Skolan och stadsdelsförvaltningen samverkar sedan tidigare kring elever inom ramen för skolsociala team, SST. För att hantera de svåraste ärendena har ett pilotprojekt startats den 1 augusti tillsammans med stadsdelsförvaltningen som kallas SST plus. Där kommer en grupp bestående av speciallärare/specialpedagog, psykolog och familjebehandlare verka uppsökande för att få elever tillbaka till skolan. SST plus beskrivs närmare under mål 1.3.

Skolornas arbete och rutiner med att systematiskt följa upp och analysera resultaten har stärkts. Genom att skolorna genomför täta och kontinuerliga uppföljningar och resultatanalyser och kopplar dessa till skolans resursfördelningssystem kan resurser omfördelas och bättre anpassas utifrån elevernas behov.

Samtliga kommunala grundskolor i området har involverats i sex samverkansnav för samverkan med polis och socialtjänst i Järva. Det goda arbetet fortsätter att utvecklas och stärkas bland annat genom nya samverkansformer mellan myndigheterna. Rutiner för utveckling av samverkan gällande individärenden revideras under hösten för att stötta skolorna utifrån deras identifierade behov.

Skolorna i Järva arbetar med två program för aktiv våldsprevention: Mentorerna i våldsprevention, MVP, och Agera tillsammans, AT. Inom ramen för Agera tillsammans i årskurs 4 startades 2022 en pilotverksamhet i Järva med tre träffar med föräldrar/vårdnadshavare. Arbetet har skett i samverkan med Familjehuset i Rinkeby och Husby och utbildningsförvaltningen. Under läsåret 2022/2023 har fler skolor startat upp. Målsättningen är att fullt ut implementera detta på samtliga skolor i Järva och att fortsätta det pågående arbetet med att ta fram underlag för att kunna sprida upplägget till andra intresserade skolor och stadsdelsförvaltningar i staden.

Samverkan för bästa skola

En skola i Vantör som påbörjade insatsen hösten 2021 kommer att fortsätta arbetet med *Samverkan för bästa skola*. I uppföljningen av de insatser som pågår med stöd av lärosäten redovisar skolan att de utvecklat processer och strukturer som stärker såväl språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt som pedagogiskt ledarskap och systematiskt kvalitetsarbete.

Utifrån de erfarenheter som satsningen *Samverkan för bästa skola* medfört har förvaltningen utvecklat ett lokalt upplägg där de delar som visat sig vara framgångsrika tas tillvara. Tre skolor på Järva genomför sedan höstterminen 2021 denna satsning och skolorna uppvisar redan en positiv utveckling, bland annat kopplat till det pedagogiska ledarskapet och det systematiska kvalitetsarbetet. Det pågår kommunal samverkan för bästa skola på en skola i Vantör och en skola i Hässelby. Skolledningarna uttrycker i utvärderingarna att stödet från förvaltningen upplevs som en framgångsfaktor för att skapa kontinuitet och struktur i det systematiska utvecklingsarbetet. Utvärderingar visar även att arbetet med att gemensamt

skapa tydliga mål och en riktning för verksamheten skapar acceptans och medvetenhet hos medarbetarna för de prioriterade utvecklingsområdena.

Under höstterminen påbörjar ytterligare en skola i Järva en process inom kommunal samverkan för bästa skola.

Tillgängliga lärmiljöer och elevhälsa

Förvaltningen arbetar fortlöpande med att på olika sätt skapa tillgängliga och anpassade lärmiljöer som kan möta elever i behov av särskilt stöd, främja elevers skolnärvaro och elevers psykiska hälsa.

Stöd i elevhälsoarbetet

Ett evidensbaserat metodstöd för hälsoundervisning i åk 4, 8 och åk 1 i gymnasieskolan har arbetats fram och implementerats under året. Innehållet är åldersanpassat med fokus på sömn-, kost- och motionsvanor samt pubertet. Hälsoundervisningen sker i samband med att skolsköterskan informerar klasser om kommande hälsobesök och eleverna ges möjlighet att fylla i hälsoenkäten.

En utvärdering har genomförts av temat sexualitet, samtycke, relationer och jämställdhet som har präglat arbetet i samtliga nätverk för elevhälsans professioner. Utvärderingen visar att majoriteten av dem som har svarat på enkäten tycker att temat varit givande eller mycket givande. Från och med höstterminen introduceras ett nytt tema för nätverken, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF.

En gemensam plan för nätverken för elevhälsans professioner i stadens gymnasieskolor har tagits fram för läsåret 2023/2024. Syftet med planen är att skapa en tydlig röd tråd mellan det som tas upp på respektive nätverk och det elevhälsoarbetet som görs på stadens gymnasieskolor.

Hörsel och synpedagogiska navet - gymnasieskolan

Hörsel och synpedagogiska navet har under läsåret 2022/23 arbetat utåtriktat och stödjande mot tio gymnasieskolor med integrerade elever med hörsel- och/eller synnedsättning. Ett uttalat mål är också att arbeta för förstärkta övergångar mellan grund- och gymnasieskola, i samverkan med navet i grundskolan (Alviksskolan).

Stockholms stad erbjuder gymnasieutbildning för elever i mindre klasser med hörselanpassning vid två gymnasieskolor, Kungsholmens västra gymnasium och Thorildsplans gymnasium. En kartläggning av hur det befintliga hörselutbudet överensstämmer med ett långsiktigt behov har genomförts.

Utbildningar och utvecklingsarbete

Under våren har Program för elevhälsans arbete reviderats dels utifrån förändringar i

ledningsstrukturen för elevhälsans medicinska insats, dels med anledning av den nya lagstiftningen som trädde i kraft den 2 juli samt utifrån nya allmänna råd från Skolverket. Med anledning av lagändringen har utbildningsinsatsen Utredning av särskilt stöd uppdaterats utifrån Skolverkets nya stödmaterial.

Förvaltningen har tagit fram en kompetensutvecklingsinsats för att höja kunskapsnivån hos skolans medarbetare när det gäller elever inom NPF. Syftet är att bättre utforma tillgängliga lärmiljöer och undervisning. Insatsen kommer att erbjudas skolorna från och med i höst. En utbildningsinsats riktad mot skolledning för att stärka systematiken i elevhälsoarbetet är i höst inplanerad för samtliga grundskoleområden. Utbildningen har en stark koppling till skolornas elevhälsoplaner. Detta är en viktig del i att stärka organisering av elevhälsan i stadens skolor.

För att ytterligare stärka kompetensen inom NPF fortsätter förvaltningen delta i ett forskningsprojekt i syfte att identifiera vad som behöver utvecklas för att bättre möta de behov som elever med autism har. Insamling av data på den första deltagande skolan färdigställdes i början av sommaren och en ny skola deltar från och med hösten.

Förvaltningens arbete med att skapa en organisation med särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer har fortsatt. Detta för att kunna erbjuda sådana undervisningsmiljöer för de elever som behöver det. Antalet platser i skolornas lokala särskilda undervisningsgrupper, SU, varierar utifrån skolans bedömning av stödbehov hos de befintliga eleverna, men antalet i grupperna har ökat från cirka 700 i juni 2022 till cirka 900 i juni 2023. När det gäller antalet elevplatser i regionala särskilda undervisningsgrupper, RSU, är de för närvarande cirka 170 och grupperna har ökat med ungefär 25 elever i jämförelse med samma period förra året. Antalet elevplatser i centrala särskilda undervisningsgrupper, CSU, ligger på runt 250 platser. Platsantalet har varit ganska konstant under senare tid men ökade under 2021 med drygt 20 platser. Förvaltningen anser att denna organisatoriska modell medför en större flexibilitet i möjligheten att ge eleverna effektivt stöd.

Psykisk hälsa

Alla skolor har inom sitt elevhälsoarbete ett uppdrag att främja den psykiska hälsan. Detta arbete har under året fortsatt att utvecklas bland annat via det statsbidrag som riktats till flera grund- och gymnasieskolor. Satsningen innebär att skolor tilldelas ekonomiska medel som bland annat används till kompetensutveckling och förstärkning av elevhälsans arbete. Exempel på pågående arbete är motivationshöjande insatser, främja närvaro, trygghet och studiero, övningar och verktyg för stresshantering. En mer kvalitativ uppföljning av insatserna på deltagande grundskolor kommer att presenteras i verksamhetsberättelsen.

Förvaltningens många insatser exempelvis för att utöka den fysiska aktiviteten under skoldagen och programmen MVP och Agera tillsammans kan indirekt ses som insatser för att

stärka den psykiska hälsan och motverka psykisk ohälsa.

Som ett stöd till skolorna att kunna arbeta förebyggande med elevers psykiska hälsa på ett åldersanpassat sätt tillhandahåller förvaltningen för låg- och mellanstadiet Känsloboken (lågstadiet) och Allt som händer inuti (mellanstadiet) med tillhörande lärarhandledning. Känsloboken ska uppmuntra elever att sätta ord på sina känslor och på så sätt kan oro i kroppen för yngre elever många gånger försvinna. För högstadiet och gymnasieskolan har en pilot genomförts där ett 30-tal skolor fått möjlighet att pröva ett åldersanpassat material, Det syns inte. Detta har utvärderats under våren 2023. Flertalet av de deltagande skolorna ställer sig positiva till materialet och anser att materialet underlättar skolans arbete för att främja psykisk hälsa hos eleverna. Under hösten kommer därför fler grundskolor att erbjudas detta material.

Skolfrukost

Utifrån ett budgetuppdrag om att öka andelen skolor som erbjuder skolfrukost har en kartläggning gjorts under våren över hur många och vilka skolor som erbjuder skolfrukost. Kartläggningen visar att strax under 50 procent av skolorna erbjuder skolfrukost i någon form. Cirka 20 procent av skolorna erbjuder frukost till alla elever på skolan och cirka 25 procent till vissa elevkategorier och vid behov. De skolor som erbjuder frukost är spridda över staden och alla skolor i Järva erbjuder skolfrukost.

Drygt 53 procent av skolorna erbjuder inte skolfrukost som rutin, men många av dessa skolor ger frukost till enskilda elever som efterfrågar det själva och till de elever som har behov av frukost. Medarbetare är generellt sett bra på att identifiera behovet hos enskilda elever. Några skolor har tidigare testat att erbjuda frukost, men det fanns inget intresse hos eleverna.

I höst går arbetet vidare med att utforska möjligheten för fler skolor att servera frukost.

Utökad fysisk aktivitet under skoldagen

Vårens mätning av fysisk aktivitet gav liknande resultat som tidigare terminer. Elever i Stockholms stads skolor uppnår cirka 6000 steg per dag, vilket motsvarar cirka 30 minuters fysisk aktivitet. Många av skolorna har deltagit i mätningen under flera perioder som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolor som genomfört mätning under flera terminer visar en stegvis ökning av elevernas fysiska aktivitet på den enskilda skolan. Trolig orsak till den positiva ökningen är fler aktiviteter på rasterna, samt utökad kunskap hos personal och elever kring vikten av rörelse. Möjlighet till mätning fortsätter erbjudas till stadens skolor under höstterminen.

Under våren har följande insatser genomförts i syfte att hjälpa skolorna i deras arbete med fysisk aktivitet för eleverna:

- En digital samarbetsyta samt en filmportal har upprättats för att skolor enkelt ska kunna ta del av material, filmklipp och aktiviteter direkt applicerbara i verksamheten.

- Under vecka 23–25 samt vecka 32–33 har intensivsimskola genomförts för eleverna i årskurs 4–9 som riskerar att inte få betyg i ämnet Idrott och hälsa. Redovisning av antal deltagare och resultat redovisas i verksamhetsberättelsen.
- Skolor i kvartil 3 och 4 har erbjudits möjlighet till vattenvaneträning och förberedande simskola för alla förskoleklasser. Antal deltagande, progression och analys redovisas efter vecka 34.

Under året har ett särskilt fokus riktats mot skolornas rastverksamhet i årskurs 7–9 samt anpassad grundskola. Under vårterminen har en rastnätverksträff enkom för stadens högstadieskolor erbjudits, sju medarbetare från elva skolor deltog. Fler träffar för högstadiet planeras under kommande läsår.

På vårens inspirationsdag för stadens anpassade grundskolor lyftes vikten av daglig rörelse och goda exempel från verksamheten visades. Under hösten planeras en fortsättning på arbetet med ökad rörelse för elever i anpassad grundskola.

Förvaltningen samverkar med idrottsförvaltningen kring handlingsplanen för främjande av psykisk hälsa genom fysisk aktivitet där stadens högstadieelever ges möjlighet till kostnadsfritt träningskort för att motivera till fysisk aktivitet. Elever med intyg för fysisk aktivitet får även ett introduktionssamtal på stadens sim- och träningshallar. Fler kostnadsfria drop-in-aktiviteter erbjuds målgruppen samt elever med funktionsnedsättning.

Skolornas återkoppling av vårens aktiviteter visar att arbetet med att erbjuda mer rörelse under skoldagen har intensifierats. Ökad kunskap om hur viktigt det är med fysisk aktivitet samt möjligheterna till inspiration och stöd, tros vara en bidragande orsak.

Lovskola och läxhjälp

Sport- och påsklovsskola

60 skolor arrangerade lovskola under sportlovet 2023. Antalet deltagande elever var 1 483 varav 434 elever i simskola. Både antal arrangerande skolor och deltagande elever har ökat jämfört med 2022.

Antalet skolor som arrangerar lovskola under påsklovet har däremot sjunkit jämfört med 2022, i år är det 43 skolor med 975 deltagande elever. En minskning med sju skolor och 80 deltagande elever.

Det är ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk samt engelska som är mest frekvent under lovskolorna.

Tabell: Fördelning av antal deltagande elever per årskurs och lov:

Årskurs	Sportlov	Påsklov
0	0	0
1	0	0
2	0	1
3	7	3
4	37	20
5	53	55
6	144	123
7	160	166
8	234	270
9	414	337
Simskola	434	0

Sommarlovsskola i grundskolan

Nedan följer en preliminär redovisning av sommarlovsskola 2023. Notera att redovisningen inte är fullständig då sommarsimskolan inte är sammanställd samt att några skolors redovisningar inte inkommit till förvaltningen. Den slutgiltiga redovisningen av antalet elever i sommarlovsskola görs senast i samband med verksamhetsberättelsen 2023.

Tabell: Antal deltagande elever/årskurs:

Årskurs	Antal elever
3	3
4	96
5	125
6	84
7	198
8	239
9	151
Summa	896

Antal skolor som arrangerade sommarlovsskola i år var 51. I årskurs 9 har 73 elever höjt sina betyg och 52 elever har inte gjort det medan det för 26 elever saknas uppgift. De vanligaste ämnena i sommarlovsskolan är matematik, svenska/svenska som andraspråk och engelska. Övriga ämnen är inte lika frekventa.

Antal deltagande elever per årskurs är jämförbar med tidigare år förutom för årskurserna 6 och 9 som i ovanstående redovisning är färre. Detta beror på att sommarsimskolan inte finns

med i denna redovisning. Antalet deltagare i lågstadiets sommarlovsskola är lika många som tidigare år och betydligt färre än antalet deltagare i sommarlovsskola i de högre årskurserna. Anledningen till detta är att lovsskola ska organiseras för elever i årskurserna 4 - 9 som riskerar att inte nå utbildningens mål i ett eller flera ämnen.

Förvaltningen kommer under hösten göra en särskild utvärdering av årets sommarlovsskola med fokus på årskurs 9 vilken kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen.

Sommarlovsskola i gymnasieskolan

I samband med årets sommarlovsskola förändrades rutiner och studieupplägg jämfört med tidigare år. Dessa förändringar medför att årets sammanfattning för elevflöden och resultat inte är jämförbara med redovisningens för sommarlovsskolan 2022. Som exempel kan nämnas att eleverna i år endast kunde gå en kurs jämfört med förra året då det fanns möjlighet att gå flera.

Sommarlovsskolan vänder sig till elever som går i stadens kommunala gymnasieskolor, oberoende av var eleven är folkbokförd.

Sommarlovsskola för obehöriga elever – introduktionsprogram

Tabell: Sommarlovsskola ESS-gymnasiet

Antal anmälda elever	Antal avanmälda elever	Elever med mer än fyra dagars närvaro	Antal utfärdade betyg	Antal godkända betyg
231	30	108	19	19

Det är främst nyanlända elever med relativt kort tid i Sverige som har gått sommarsskolan för elever på introduktionsprogram. Eleverna har fått undervisning i svenska som andraspråk. Målet för dessa elever är i många fall inte att uppnå betyg utan att hålla i gång svenskan för sin språkliga utveckling.

Sommarlovsskola för behöriga elever – nationella program

Tabell: Sommarlovsskola Globala gymnasiet

Antal anmälda elever	Antal avanmälda elever	Närvarande elever (inklusive efteranmälningar)	Antal utfärdade betyg	Antal godkända betyg	Antal betygsunderlag saknas
912	589	332	289	155 (54%)	43

Totalt var 54 procent av utfärdade kursbetyg godkända. Resultatet med andel godkända betyg uppvisar stor spridning per kurs.

Skillnaden mellan antalet anmälda elever och antalet elever som är kvar i undervisning är relativt stor. Många avanmälningar sker på grund av att elever har erhållit godkända betyg och

fått information om detta efter att anmälan till sommarlovsskola gjorts.

Läxhjälp

Läxhjälp eller annan form av studiestöd är en naturlig del för att stötta eleverna att nå kunskapskraven. Skolan och fritidshemsverksamheten samverkar i arbetet. Tio skolor samarbetar med stiftelsen Läxhjälp och en skola samarbetar med Röda Korset.

År 2022 avslogs stadens ansökan om statsbidrag för läxhjälp men i år beviljades stadens ansökan. Sett bakåt i tiden beviljas staden bidrag ungefär vartannat år vilket gör det svårt för skolorna att budgetera för läxhjälp.

Förskoleklass och tidiga åldrar

Implementering och genomförande av läsa-skriva-räkna – en garanti för tidiga insatser

Som en del i budgetuppdraget att implementera och genomföra läsa-, skriva- och räknagarantin genomförs under året ett flertal olika utbildningar för lärare. Under våren har bland annat grundläggande utbildningar i kartläggningsmaterialet *Hitta språket* och matematiken, samt fördjupningsföreläsning med utgångspunkt från kartläggningsmaterialet med tydligt fokus på undervisningsaktiviteter i matematik och svenska genomförts. Även grundläggande utbildningar i bedömningsstöd 1–3 matematik och svenska planeras genomföras under hösten.

Arbetet med de riktlinjer kring övergångar förskola-skola som uppdaterats och tagits i bruk läsåret 2022/23 fortlöper. En viktig del av detta är att stärka språkutvecklande arbete i både förskola och förskoleklass. För att få en progression i detta arbete träffas förskolor och skolor inom varje stadsdelsområde en gång per termin för att diskutera och utbyta erfarenheter. De lokala handlingsplanerna i respektive stadsdelsområde kommer att ses över och vid behov uppdateras inför läsåret 2023/24.

Förvaltningen anordnar en utbildning i kartläggningsmaterialen i förskoleklass, *Hitta språket* och *Hitta matematiken*, i slutet av vårterminen varje år. I grundskoleområde 5, Järva, har det gjorts en analys av resultatet av kartläggningen utifrån *Hitta språket*. Kartläggningen visade bland annat på ett stort behov av kompensatorisk undervisning gällande sexåringarnas språkliga utveckling då ett stort antal elever har svårigheter med att berätta, beskriva och delta i samtal på svenska språket. Detta innebär att lärarna i förskoleklassen måste arbeta än mer strategiskt med muntliga aktiviteter med elever med ett annat modersmål än svenska. Förvaltningen kommer att erbjuda stöd för att stärka detta arbete.

Fritidshem och fritidsklubb

Det stöd för analys av skolans kvalitetsarbete med inriktning mot fritidshemmet som är framtaget under våren 2023 har presenterats för rektorer och biträdande rektorer för att kunna användas vid de lokala resultatdialogerna på skolorna. Syftet med det nya materialet är att

lyfta och tydliggöra resultatet av fritidshemmens arbete och undervisning. Detta ska bland annat leda till att skolorna får stöd i att identifiera framgångsfaktorer och relevanta utvecklingsområden mot bakgrund av skolans undervisning, processer och strukturer.

Fritidshemsnätverket har fokuserat sitt arbete runt temat *Undervisning i fritidshemmet*. Varje grundskoleområde har ett eget nätverk som leds av två nätverksledare. Stadens nätverksledare leds i sin tur av två centrala processtödjare för att fortsätta arbetet med att möjliggöra för större likvärdighet över hela staden. Under läsåret 2022/23 har två nätverksträffar per termin ägt rum i grundskoleområdena.

Anpassad grundskola

Förvaltningen har tillsammans med skolorna utvecklat former för att systematiskt synliggöra elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse i anpassad grundskola. Ett arbete att ta fram kriterier för god kvalitet i anpassad grundskola ska påbörjas. Tillsammans med en referensgrupp från skolorna har förvaltningen sett över och justerat elevundersökningen för bättre målgruppsanpassning.

I syfte att stärka och synliggöra denna skolform anordnades under vårterminen en fortbildningsdag med föreläsningar för samtlig personal i de 33 verksamheterna för anpassad grundskola.

Samtliga grundskoleområden deltar nu i nätverk och har utbildade samtalsledare i varje område. Det kollegiala samarbetet i nätverksgrupperna kommer fortsätta och nya fokusområden kopplade till skolornas verksamhetsplaner planeras i varje område.

Den 2 juli 2023 ändrades grundsärskolans namn till anpassad grundskola. Förvaltningen har under sommaren förberett och arbetat med namnbytet.

Nyanlända och flerspråkiga elever

Modersmål och studiehandledning på modersmålet

Förvaltningens målsättning är att fler skolor ska erbjuda studiehandledning på modersmålet för att förbättra elevernas kunskapsutveckling. I april bjöd förvaltningen in skolledare med berörd personal till ett seminarium, *Samverkan för att möta elevers behov av studiehandledning på modersmålet*. Cirka 20 skolor var representerade. En utvärdering visar att det finns behov på skolorna av denna form av seminarium 1-2 gånger per läsår, där deltagarna får tid till samtal och erfarenhetsutbyte med kollegor på andra skolor och i olika stadsdelar.

Förvaltningen har tidigare tagit fram ett stödmaterial med planeringsunderlag för samverkan kring studiehandledning på modersmålet i grund- och gymnasieskolan. Under perioden har planeringsunderlaget reviderats och uppdaterats för att öka användarvänligheten.

Modersmåls lärare och studiehandledare ska använda sig av planeringsunderlaget i samverkan med undervisande lärare. Implementeringen pågår under hösten 2023.

Stöd i arbetet med nyanlända och flerspråkiga elever

I mars hölls en halvdagsutbildning för studie- och yrkesvägledare, lärare och skolledare i grundskolan och gymnasieskolan. Seminariets fokus låg på lärares och studievägledares möjligheter att utveckla nyanlända elevers förmåga att förstå undervisningen/utbildningens betydelse för framtida karriärval, 35 skolor deltog. Utvärderingen visar på vikten av att även skolledare deltar tillsammans med berörd personal för att koppla utbildningen till den egna verksamheten.

Stärkt kompetens kring svenska som andraspråk

Förvaltningen erbjuder kompetensutveckling i bedömning av andraspråksutveckling utifrån Skolverkets bedömningsmaterial *Bygga svenska*. Arbetet med att höja lärares bedömningskompetens i andraspråksutveckling för att öka likvärdigheten och bättre kunna säkerställa att en elev i behov av andraspråksundervisning får undervisning i ämnet, har pågått under ett antal år. Under vårterminen 2023 genomförde cirka 60 lärare den fyra halvdagar långa utbildningen. Intresset var stort. Det långsiktiga arbetet tillsammans med de ändringar som genomförts i Lgr22 i ämnet svenska som andraspråk tolkas som bidragande orsak till det stora intresset i år.

Nästa steg blir att följa upp hur den förstärkta kompetensen i bedömning används på skolan och på vilket sätt den gynnar skolans organisation såväl som den enskilda elevens utveckling. Ett uppföljningsformulär kommer att skickas till tidigare deltagare i utbildningen.

Förvaltningen har påbörjat planering för två kompetensutbildningar i svenska som andraspråk för att fler lärare som undervisar i ämnet ska ha behörigheten att undervisa. En behörighetsgivande kurs på kvartsfart om 15 högskolepoäng för lärare i årskurs 4–6 kommer erbjudas under läsåret 2024/25 i samarbete med Högskolan Väst. Detta ett led i att ytterligare stärka kompetensen.

Digitalisering

Arbetet med handlingsplaner för digital utveckling för lärande går enligt plan. En första avstämning av grundskolornas aktiviteter i respektive handlingsplan görs i samband med uppföljningen av skolornas tertiärrapport 2. Gymnasieskolorna har genomfört en första självskattning och majoriteten av skolorna har svarat att de är i gång med sin drifts- och utvecklingsorganisation, att personal utbildas fortlöpande och tar till vara de digitala verktygen och resurserna i det dagliga arbetet. Lärarkompetens är avgörande för elevernas digitala mognad och utmaningar som en del skolor ser är brist på tid och att skapa tydliga uppdrag. En del gymnasieskolor önskar också mer stöd från central förvaltning gällande forskningsläget kring digitalisering av undervisning. Även gymnasieskolornas aktiviteter

kommer att stämmas av i samband med uppföljningen av skolornas tertialrapport 2.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med utbildning och information till skolornas skolläda och administration för vidmakthållande av och utveckling i de verktyg som skolorna använder.

Både gymnasieskolornas och grundskolornas arbete med kartläggning av skolornas användning av olika digitala verktyg, bland annat för myndighetsutövande dokumentation, fortsätter.

Samarbetet mellan grundskolor och Tekniska museet genom idéburet offentligt partnerskap (IOP) om programmeringsverksamheten "Maker tour" har utvärderats och beslut om eventuell förlängning fattas av utbildningsnämnden under hösten.

Studie- och yrkesvägledning

Grundskolornas studie- och yrkesvägledare har haft tre nätverksträffar som följer det övergripande temat; sexualitet, samtycke och relationer, för samtliga professioner inom elevhälsan. Utöver dessa träffar har studie- och yrkesvägledarna bjudits in till förvaltningens informationsträffar om den individuella gymnasieantagningen, ett seminarium med fokus på nyanländas lärande samt till en workshop med temat Etik - att jobba med kvalitet i vägledning. Dessa träffar har varit skolformsövergripande och gett studievägledarna möjlighet till utbyte mellan grund- och gymnasieskolor. De gemensamma träffarna har efterfrågats från professionen och varit mycket uppskattade tillfällen för att skapa nya kontaktytor.

Studie- och yrkesvägledare på stadens gymnasieskolor har under läsåret bjudits in till två nätverksträffar. Nätverken har i viss mån behandlat liknande ämnen för nätverken för kurator och specialpedagoger, men fokus ligger på kompetensutveckling kring övergångar och kollegialt lärande.

Under läsåret 2022/23 har förvaltningen genomfört två introduktionsträffar för nyanställda studie- och yrkesvägledare på stadens grund- och gymnasieskolor. Träffarna har varit uppskattade av deltagarna och kommer erbjudas i samma frekvens kommande läsår.

Övergång från grundskola till gymnasium

Förvaltningen följer sedan fyra år tillbaka utvecklingen för de elever som gått ut årskurs 9 i anpassad grundskola samt i stadens *centrala undervisningsgrupper* (CSU). Från och med hösten 2022 har målgruppen utökats och nu följs även progressionen för elever som lämnat årskurs 9 i en *regional särskild undervisningsgrupp* (RSU) och lokal *särskild undervisningsgrupp* (SU). Uppdraget att bevaka utvecklingen fortsätter. Förvaltningen avser att följa eleverna i upp till fem år eller till den dag de avslutar gymnasiet.

Gymnasieutbud och utbyggnad

Slutantagningen till gymnasieskolan är klar och reservantagningen pågår under augusti. Intresset för stadens gymnasieskolor är stort och fyllnadsgraden är hög. Merparten av stadens gymnasieskolor fyller sina platser. Fler elever har i år sökt och antagits till ett yrkesprogram på någons skolor. Vid slutantagningen fanns det endast lediga platser vid några få yrkesprogram.

Antalet nyanlända elever är något färre jämfört med tidigare år och dialog pågår om behovet av att anpassa utbudet på språkintröduktion framöver.

Mindre justeringar av utbudet har gjorts under antagningsprocessen för att anpassa platsantal och organisation till elevernas sökmönster och behov av platser på intröduktionsprogrammen och den anpassade gymnasieskolan.

Under våren har staden deltagit i samverkan med andra huvudmän i regionen via Storsthlm främst med fokus på aktuellt utbud, planerad expansion kommande år och yrkesprogrammets framtid.

Forskning och utveckling

Den nya FoU-strategin utgör numera en bilaga till förvaltningens verksamhetsplan. Den ska stärka kopplingen mellan utvecklingsarbete och forskning/forskningsbaserad kunskap utifrån strategiska kunskapsbehov. Vägledande principer är att utvecklingsarbete måste utgå från verksamhetens behov och att stödet ska verka systemförstärkande. Nya utvecklingsinsatser har påbörjats utifrån strategins utvecklingsområden och en plan för vidare implementering i hela styrkedjan är under framtagande.

Förvaltningens samordnade stöd till skolor utgår från den nya strategin och flera skolor har inlett utvecklingsarbete utifrån strategin. Detta innebär ett än mer samordnat stöd som utgår från skolan med fokus på väldefinierade behov och i förlängningen stärkt förbättringskapacitet.

En viktig del av det forskningsbaserade utvecklingsarbetet har fokus på systematisk undervisningsutveckling där lärare i ämnesgrupper arbetar tillsammans med tvärfunktionella team. Tillsammans utvecklar de strukturer för lärarnas arbete kring didaktisk analys och design för ett bättre lärande. Ett viktigt område är att utveckla förståelse för hur resultaten hänger samman med den konkreta undervisningen. Tvärfunktionella team stöttar skolorna från analys via insatser till utvärdering. Ett annat viktigt område är utveckling av förmågan att analysera behov och problem.

Det framgångsrika arbetet med systematisk undervisningsutveckling på skolor i Järvaområdet har inspirerat även andra skolor i staden. Tvärfunktionella team av lektorer, analytiker och processtödjare ger stöd till ämnesgrupper av lärare att utveckla strukturer för ett systematiskt

arbete med didaktisk analys och undervisningsdesign.

I grundskoleområde Hässelby-Vällingby och Spånga har en insats med 90 förstelärare inletts med fokus på systematisk undervisningsutveckling. Under hösten 2022 påbörjades insatsen med skolledarna på de nitton skolorna i syfte att skapa goda förutsättningar för insatsen. Under vårterminen har förstelärare utvecklat sin förmåga att leda sina kolleger och tillsammans analysera undervisningsrelaterade problem att söka lösningar på.

Förvaltningen deltar sedan 2022 i Ifousprogrammet Kunskapsuppdraget i den anpassade skolan, KASK, tillsammans med sex andra huvudmän. Syftet är att utveckla långsiktiga och forskningsbaserade arbetssätt som leder till undervisningsutveckling i anpassad grund- och gymnasieskola.

Tio grundskolor och samtliga åtta gymnasieskolor inom de anpassade skolformerna ingår i programmet. Skolorna arbetar tillsammans med sina problemformuleringar i utvecklingsgrupper om 2–3 skolor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel elever i åk 5 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	71 %	71 %	72 %	60 %		76 %		2023
 ♀ Andel elever i åk 8 nöjda med - Jag är nöjd med de kulturupplevelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).	55 %	55 %	57 %	43 %		55 %		2023
 ♀ Andel elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	79,4 %	79,1 %	79,7 %	80,1 %		82 %		2023
<p>Analys</p> <p>Totalresultaten i åk 9 är fortsatt höga, men skiljer sig åt mellan skolor och områden utifrån socioekonomiska förutsättningar även om skillnaderna har minskat under de senaste åren. Detta påverkar att inte årsmålet uppnås. Se mer i avsnitten om analys av resultat i tertialrapporten.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elever som dagligen deltar i en styrd rörelseaktivitet						80 %		2023
 ♀ Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 3	89 %	89 %	89 %	90 %		95 %		2023
 ♀ Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 3	89 %	87 %	91 %	90 %		95 %		2023
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6	92 %	93 %	91 %	93 %		96 %		2023
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9	93 %	93 %	92 %	90 %		95 %		2023
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 6	94 %	93 %	96 %	93 %		97 %		2023
 ♀ Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 9	96 %	94 %	97 %	94 %		99 %		2023
 ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 har uppnått grundläggande taluppfattning inom matematik						90 %		2023
 ♀ Andel elever som vid höstterminsslut i åk 1 kan läsa bekanta meningar i korta, elevnära texter genom att använda ljudningsstrategi och helordsläsning på ett						90 %		2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
delvis fungerande sätt								
◆ ♀ Andel elever, av samtliga elever i åk 9, som är behöriga till nationella program	88,1 %	87,7 %	88,6 %	88,1 %		89 %		2023
● ♀ Andel gymnasieelever med examensbevis, oavsett studielängd	89 %			88 %		88 %		2023
● ♀ Andel gymnasieelever med minst betyg E i samtliga kurser i examensbevisen	81 %	79 %	83 %	80 %		81 %		2023
◆ ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag är nöjd med de kulturerfvelser som jag får ta del av i skolan (t.ex. författarbesök, teater, konserter och museibesök).				44 %		46 %		2023
Analys Brukarenkäten genomförs hösten 23.								
● ♀ Andel gymnasieelever som slutfört utbildning inom nationella program inom tre år med gymnasieexamen	83 %	87	90	83,2 %		83 %		2023
◆ Andel legitimerade lärare i grundskolan	78,7 %			77,5 %		80 %		2023
◆ Andel legitimerade lärare i gymnasieskolan	89,3 %			89,3 %		91 %		2023
◆ ♀ Meritvärde i årskurs 9	248 Poäng	240	255	249 Poäng		252 Poäng		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla gymnasieskolor ska ta fram aktiviteter enligt "Handlingsplan för digitalisering".	2023-01-01	2023-06-30	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra kompetenshöjande insatser inom utredning om särskilt stöd	2023-01-01	2023-12-31	
 Ta fram kriterier för god kvalitet i grundsärskolan som omfattar tillgänglighetsaspekter	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.2.2 Alla elever har en trygg och god lärmiljö

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med vårdnadshavare samt socialtjänst, polis och andra relevanta aktörer.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av 2023 och besvarats av elever i årskurs 2, 5 och 8 samt av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2. Inom anpassad grundskola besvaras enkäten av elever i årskurs 1–9 och av vårdnadshavare i årskurs 1–6.

Resultaten från grundskoleundersökningen redovisas utifrån tre index: kunskap, inflytande samt trygghet och trivsel. De två förstnämnda indexen redovisas under nämndmål 1.2.3. (Indexen har en skala från 0 till 100. I tabellen nedan anges andelen positiva svar 4–5 på den femgradiga skalan).

Några frågor är i år omformulerade i grundskoleundersökningen för att bättre överensstämja med nya skrivningar i läroplanen, Lgr22, varför en del jämförelser är svåra att göra.

Övergripande sammanfattning av samtliga tre index

Resultaten följer samma övergripande mönster som tidigare år. Andelen positiva svar är högst i årskurs 2, resultaten sjunker till årskurs 5 och är lägst i årskurs 8.

Jämfört med förra året har resultaten förbättrats för samtliga index och årskurser. För årskurs 2 är ökningen svag, någon enstaka procentenhet. För årskurs 5 och 8 finns störst förbättring inom indexet kunskap och inflytande, medan trygghet och trivsel har förbättrats marginellt.

Tabell: Andelen positiva svar i procent per index år 2023. Inom parentes skillnaden i procentenheter jämfört med år 2022.

	Åk 2	Åk 5	Åk 8
Kunskap	82 (+1)	76 (+5)	62 (+4)
Inflytande	88 (+3)	84 (+5)	73 (+6)
Trygghet och trivsel	88 (+1)	78 (+1)	72 (+2)

Inom grundskolan är det små skillnader i resultatutfall gällande de frågeställningar som redovisas som indikatorer i verksamhetsplaneringen, jämfört med föregående år. När det gäller resultaten generellt kan en del förbättringar noteras, bland annat när det gäller hur nöjda eleverna är med kulturupplevelser. Detta gäller både i årskurs 5 och 8 och beror sannolikt på att kulturupplevelser har blivit lättare för skolorna att genomföra efter pandemin.

Trygghet och trivsel

I indexet trygghet och trivsel ingår tre påståenden för elever i årskurs 2:

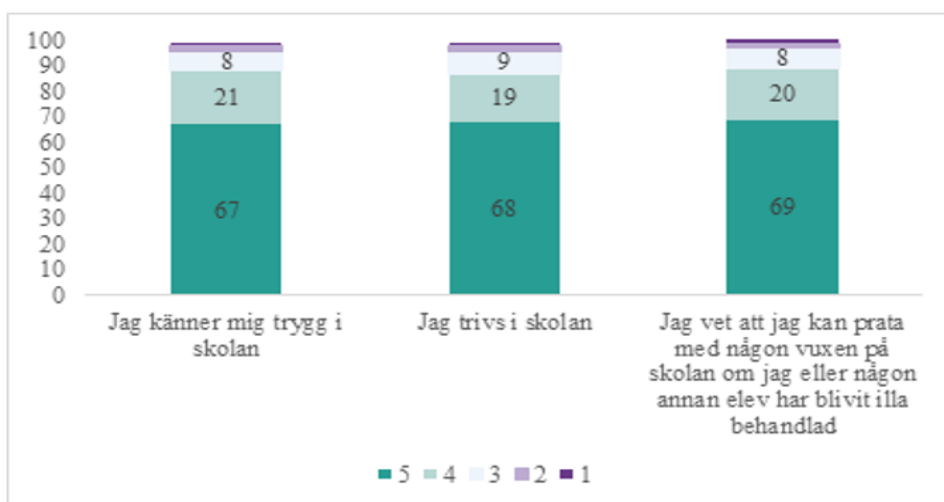
- *Jag trivs i skolan,*
- *Jag känner mig trygg i skolan,*
- *Jag vet att jag kan prata med någon vuxen på skolan om jag eller någon annan elev har blivit illa behandlad*

För årskurs 5 och 8 ingår även påståendet:

- *De vuxna på skolan reagerar om jag eller någon annan elev har blivit illa behandlad*

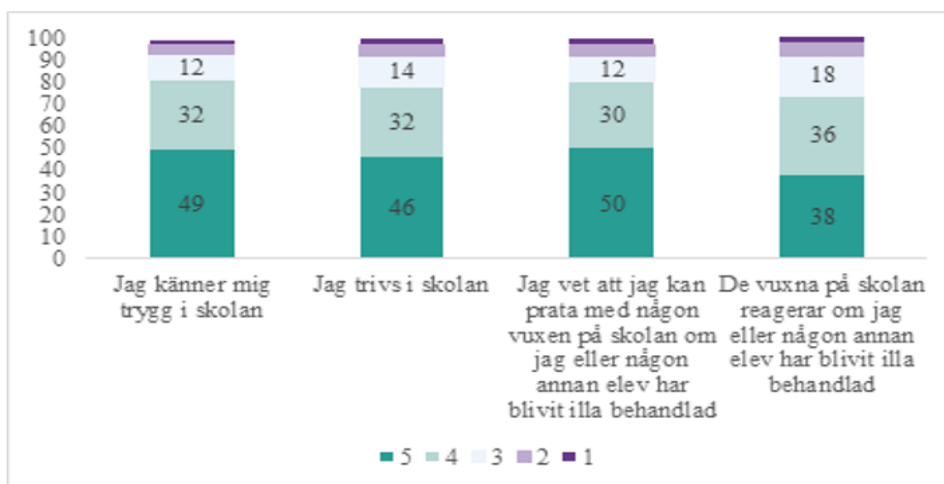
Eleverna i årskurs 2 svarar i hög utsträckning att de instämmer i påståendena om trygghet. Det är 9 av 10 elever i årskurs 2 som instämmer i att de känner sig trygga och att de trivs i skolan. En lika stor andel svarar att de vet att de kan prata med någon vuxen på skolan om de själva eller en annan elev har blivit illa behandlad. Se diagram nedan.

Diagram: Elever i åk 2. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel. Andel i procent. År 2023.

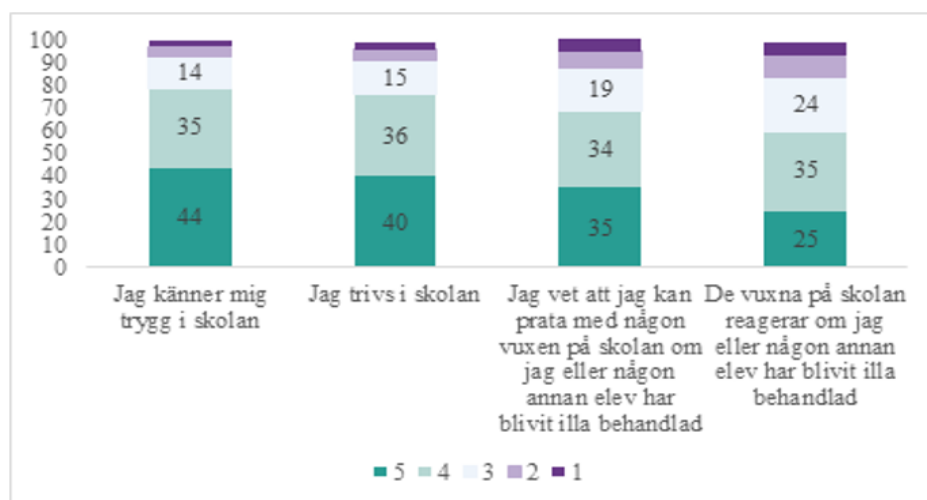
Bland eleverna i årskurs 5 instämmer ungefär 8 av 10 i att de är trygga och trivs i skolan samt att de vet att de kan prata med en vuxen om någon blir illa behandlad. Fler än 7 av 10 instämmer i att de vuxna på skolan reagerar om en elev blir illa behandlad. Se diagram 2 nedan.

Diagram: Elever i åk 5. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel. Andel i procent. År 2023.

Bland eleverna i årskurs 8 svarar 8 av 10 att de känner sig trygga i skolan. En nästan lika stor andel svarar att de trivs i skolan. 7 av 10 svarar att de vet att de kan prata med en vuxen om en elev blir illa behandlad och 6 av 10 att de vuxna reagerar om en elev blir illa behandlad. Se diagram 3 nedan.

Diagram: Elever i åk 8. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet trygghet och trivsel. Andel i procent. År 2023.

Skillnader mellan pojkar och flickor

Skillnader mellan hur pojkar och flickor svarar varierar beroende på elevernas ålder. Texten nedan är avgränsad till de påståenden som ingår i indexen för kunskap, inflytande samt trygghet och trivsel.

I **årskurs 2** svarar pojkarna och flickorna i ungefär lika hög utsträckning att de instämmer i påståendena. I de fall det finns skillnader rör det sig om enstaka procentenheter där flickorna svarar något mer instämmande.

Även i **årskurs 5** svarar flickor och pojkar ofta att de instämmer i lika hög utsträckning. Dock finns det några påståenden där det finns skillnader. Flickorna svarar i högre utsträckning att de tar sitt ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö på lektionerna. Pojkarna svarar i högre utsträckning att de trivs och är trygga i skolan. Se tabell 2.

Tabell: Andel pojkar och flickor i årskurs 5 som svarar att de instämmer i påståendet, % (förra årets resultat inom parentes)

	Pojkar	Flickor
Jag trivs i skolan	82 (81)	76 (75)
Jag känner mig trygg i skolan	85 (85)	79 (78)
Jag tar mitt ansvar för att bidra till att det ska bli en god arbetsmiljö på lektionerna	74 (74)	88 (85)

Bland eleverna i årskurs 8 är skillnaderna mellan könen större jämfört med de yngre eleverna. I de flesta fall svarar pojkarna i högre utsträckning att de instämmer än flickorna.

Endast för påståendet om att ta ansvar för en god arbetsmiljö på lektionerna instämmer flickorna i högre utsträckning än pojkarna.

Tabell: Andel pojkar och flickor i årskurs 8 som svarar att de instämmer i påståendet, %(förra årets resultat inom parentes)

	Pojkar	Flickor
Jag trivs i skolan	82 (82)	73 (70)
Jag känner mig trygg i skolan	85 (85)	75 (73)
Jag tar mitt ansvar för att bidra till att det ska bli en god arbetsmiljö på lektionerna	75 (73)	83 (77)

Upplevelsen av att bli illa behandlad

De yngre eleverna svarar i högre utsträckning än de äldre eleverna att de har blivit illa behandlade i skolan. Bland elever i årskurs 2 motsvarar det 24 procent, vilket är högre än elever i årskurs 5 (18 procent) och årskurs 8 (14 procent).

Bland de elever som har blivit illa behandlade är det vanligare att de yngre svarar att de berättar för en vuxen på skolan. Bland elever i årskurs 2 motsvarar det 73 procent, vilket är högre än elever i årskurs 5 (59 procent) och årskurs 8 (47 procent).

Av elever i årskurs 2 är det lika stor andel pojkar som flickor som svarar att de blivit illa behandlade. Bland elever i årskurs 5 och 8 är motsvarande andel något större bland flickorna.

Sammanfattningsvis är resultaten inom indexet *trygghet och trivsel* relativt oförändrade. Ökningen i år är marginell men över tid ses en positiv trend. De trygghetsfrämjande insatserna skolorna gör och har gjort, till exempel MVP, Agera tillsammans och närvarofrämjande arbete stärker eleverna och är en viktig faktor för en god psykisk hälsa. Elever som mår bra har större möjligheter att också nå sin fulla potential varför det trygghetsfrämjande arbetet är viktigt att lyfta på alla nivåer.

Liksom föregående år står svarsalternativ 3 för en relativt stor del av svaren i grundskoleundersökningen, där eleverna får ange hur väl man instämmer i olika påståenden utifrån en femgradig skala. Om det neutrala svarsalternativet (3) skulle inkluderas till de positiva svarsalternativen 4 och 5, skulle den sammanlagda upplevelsen av trygghet öka med 8 procentenheter för eleverna i årskurs 2, mellan 12 och 18 procentenheter i årskurs 5 och med ända upp till 24 procentenheter i årskurs 8. Att eleverna känner ökad trygghet kan vara en av orsakerna till att de positiva svaren även ökar inom indexet för *inflytande*, se under nämndmål 1.2.3. En fyra- eller sexgradig svarsskala skulle kunna vara ett alternativ för att få fram tydligare ställningstaganden.

Undersökningen i anpassad grundskola

Inom anpassad grundskola besvaras enkäten av elever i årskurs 1-9 och av vårdnadshavare i årskurs 1-6. Resultaten från undersökningen presenteras, liksom de i grundskoleundersökningen, utifrån tre områden: *kunskap, inflytande* samt *trygghet och trivsel* (de två förstnämnda indexen redovisas under nämndmål 1.2.3).

Underlaget utgörs av totalt 474 svar från elever på kommunala skolor. Svarsfrekvensen är 56 procent. Enkäten riktas till alla elever i anpassad grundskola, men alla deltar inte i undersökningen. Bland de som deltar besvarar inte alla samtliga frågor. Det innebär att antalet svar per fråga kan variera från 474 ner till cirka 100. Utifrån att det är en liten målgrupp med låg och varierande svarsfrekvens bör resultaten tolkas med försiktighet.

Resultaten för år 2023 är på ungefär samma nivåer som år 2022. På grund av att målgruppen är liten och svarsfrekvens låg beskrivs inga jämförelser mellan år och kön.

Frågorna kan besvaras med alternativen ”Ja”, ”Ibland” eller ”Nej”. Det är även möjligt att svara ”Vet inte”. I diagrammen redovisas andelen som svarar alternativet ”Ja”.

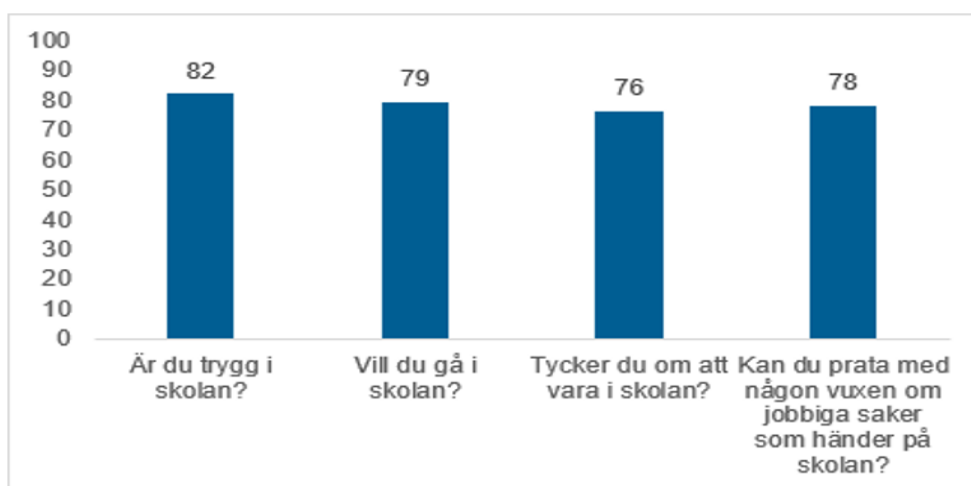
Trygghet och trivsel

I området trygghet och trivsel ställs följande frågor:

- *Är du trygg i skolan?*
- *Vill du gå i skolan?*
- *Tycker du om att vara i skolan?*
- *Kan du prata med någon vuxen om jobbiga saker som händer på skolan?*

Ungefär 8 av 10 elever svarar ”Ja” på frågorna som ingår i området trygghet och trivsel.

Diagram: Andel elever som svarar ”Ja” på frågorna i området trygghet och trivsel. År 2023.

Gymnasieenkät årskurs 3 samt enkät för anpassad gymnasieskola

I år beräknas resultaten för gymnasieenkäten att redovisas i slutet av verksamhetsåret då enkäten kommer att genomföras under hösten av elever i årskurs 3. Förändringen beror på den översyn av enkäten som har gjorts i samverkan med övriga kommuner inom gymnasiregionen Storsthlm. Även enkäten för anpassad gymnasieskola kommer att genomföras under hösten.

Anmälan om kränkande behandling

Grundskola och anpassad grundskola

Under 2023 fram till och med 30 juni kom det in 6057 anmälningar om kränkande behandling till huvudmannen. Under samma tid 2021 kom det 4799 anmälningar och 2022 var anmälningarna 5530.

Tendensen sedan förvaltningen implementerade den nuvarande rutinen för anmälan om kränkande behandling vårterminen 2017 är att antalet anmälningar stigit kontinuerligt. Förvaltningen bedömer att ökningen beror på att skolorna successivt blir bättre på att systematiskt arbeta mot kränkningar och inte att kränkningarna har blivit fler.

Andelen anmälningar som följs upp (upprepade kränkningar, kränkningar från personal och kränkningar av sexuell karaktär) ligger i år på 17,4 procent. Andelen har under åren varierat mellan 15 och 20 procent. Av de 1 053 anmälningar som förvaltningen följer upp gäller 796 kränkning elev-elev och 256 kränkningar från personal.

Antalet anmälningar som gäller kränkningar av sexuell karaktär var under perioden 236 stycken. Av dessa avser 226 kränkning elev-elev och 9 kränkning från personal. Av de kränkningar som i anmälan benämns som kränkningar av sexuell karaktär rör majoriteten elever i förskoleklass och lågstadiet. I utredningarna bedöms de ofta vara kränkande behandling och sällan sexuella trakasserier.

Det är särskilt allvarligt när personal kränker elever. Flera utredningar pågår fortfarande men hittills är bedömningen att betydligt fler än hälften av anmälningarna mot personal inte är kränkande behandling. En majoritet av anmälningarna elev-elev bedöms däremot som kränkande behandling.

Trygghetsdialoger

Sedan flera år tillbaka har förvaltningen återkopplat på skolornas planer mot kränkande behandling. I år har förvaltningen gjort ett försök på 14 skolor med så kallade trygghetsdialoger, en dialog där representanter från förvaltningen träffar representanter från skolledning, EHT och trygghetsgrupp eller motsvarande. Syftet är att om möjligt få en bättre

bild av skolans framgångar och utmaningar i sitt trygghetsarbete. Detta har även omfattat en dialog kring skolornas elevhälsoplaner. En ny mall för elevhälsoplanen har tagits fram och skolorna har börjat använda den i stor utsträckning.

Utvärderingen med de skolor som deltagit i trygghetsdialoger visar att de fått nya perspektiv på sitt trygghetsarbete och gärna vill ha en fortsättning på försöket med trygghetsdialoger. Förvaltningens kan se att flera av de deltagande skolorna har ett bättre och mer omfattande trygghetsarbete än vad som framkommer i deras planer mot kränkande behandling. Under hösten kommer förvaltningen att besluta om försöket med trygghetsdialoger ska fortsätta.

Våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål och sexuellt våld

Implementeringsarbetet med förvaltningens handlingsplan *Våga fråga, lyssna och agera!* pågår. Under våren har förvaltningen följt upp arbetet med handlingsplanen på ett par grund- och gymnasieskolor som ska vara klar i början av hösten. Resultatet kommer att presenteras i årets trygghetsrapport och kommer ligga till grund för planering av framtida insatser och den fortsatta implementeringen av handlingsplanen. Vid en första analys av uppföljningen framkommer att det behövs fler former för att involvera rektorer och biträdande rektorer i arbetet och att stödja skolorna ytterligare då handlingsplanen är omfattande.

Utvecklingsarbetet med att ta fram ett särskilt stödmaterial kring könsstympning riktad till personal, främst inom skolhälsan och elevhälsan, kommer att fortsätta under hösten.

Sexualitet, samtycke och relationer

Som en del i arbetet med handlingsplanen *Våga fråga, lyssna och agera!* har många skolor under det senaste året lagt fokus på att utveckla det nya kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. I samtal med skolor ser förvaltningen att skolor har en utmaning att säkerställa att eleverna bygger upp kunskaper och får möjlighet till reflektion och samtal kring området. Detta troligtvis då kunskapsområdet är helt nytt och det tar tid att ställa om och hitta rutiner och arbetssätt. Det är viktigt att varje enskild skola gör en analys var man är i arbetet och hur man ska säkerställa att undervisningen sker återkommande och med progression genom skolåren.

Våldsprevention

Hösten 2023 kommer totalt 43 skolor arbeta med *Mentorer i våldsprevention* (MVP) och/eller *Agera tillsammans* (AT). *Agera tillsammans* byter namn hösten 2023 till *MVP Mellanstadiet*. En antal skolor har fått stöd under året för att göra en omstart efter pandemin eller stöd för att få till "en-hela-skolan-ansats". I de utvärderingar som gjorts framkommer att det är viktigt att skolor involverar all personal i arbetet med våldsprevention för att arbetet ska ge resultat.

Förvaltningen har över tid sett att skolor och chefer behöver mer stöd för att arbetet ska utvecklas med hög kvalitet och bli hållbart över tid. Arbetet med våldsprevention behöver utökade resurser när fler skolor och verksamheter väljer att arbeta med de olika lektionsprogrammen. Förvaltningen ser över resurserna i samarbetet med social-, kultur- och stadsdelsförvaltningarna.

Tillsammans med skolor och stadsdelsförvaltningen i Järva fortsätter förvaltningen att vidareutveckla *Agera tillsammans föräldraträffarna*. Under våren har fokus varit på hur arbetet med föräldraträffarna ska kunna följas upp på ett bättre sätt vilket lett till att nytt utvärderingsmaterial kommer testas under läsåret 2023/2024.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ ♀ Andel elever i grundskolan årskurs 1–9 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	82 %	83 %	79 %	84 %		84 %		2023
● ♀ Andel elever i gymnasieskolan nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan				81 %		82 %		2023
Analys								
Brukarenkäten genomförs hösten 23.								
◆ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.	70 %	70 %	70 %	71 %		75 %		2023
◆ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	88 %	88 %	89 %	86 %		90 %		2023
■ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	60 %	64 %	59 %	60 %		85 %		2023
◆ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan	81 %	85 %	79 %	81 %		90 %		2023
◆ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna	53 %	57 %	51 %	54 %		56 %		2023
◆ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag	79 %	85 %	75 %	78 %		87 %		2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
känner mig trygg i skolan								
● ♀ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan				89 %		82 %		2023
Analys Brukarenkäten genomförs hösten 23.								
◆ ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Mitt barn känner sig tryggt i skolan	87 %	86 %	88 %	87 %		90 %		2023
■ ♀ Total frånvaro i grundskolan	10,8 %	10,8 %	10,7 %	12,1 %		5 %		2023
Analys Den totala frånvaron för läsåret 2022/2023 är 10,8 procent, varav den ogiltiga frånvaron utgör 1,3 procent. Det är framför allt den beviljade frånvaron som förklarar resultatet. Förvaltningen avser att undersöka närmare vad den beviljade frånvaron står för och beror på. Frånvaron har i jämförelse med 2021/2022 minskat från cirka 12 procent men ligger på ungefär samma nivå som 2020/2021. De tre åren före detta har frånvaron legat på mellan 7–8 procent vilket indikerar att effekterna av pandemin fortsatt påverkar elevnärvaron. Årets resultat ligger långt från årsmålet på fem procent men förvaltningen har högt ställda mål för elevers närvaro i skolan. Frånvaron är fortsatt en stor utmaning och en komplex fråga som behöver fortsatta insatser. Förvaltningens arbete inom detta område beskrivs bland annat under rubriken <i>Tillgängliga lärmiljöer och elevhälsa</i> och <i>Upprepad och längre frånvaro</i> där arbetet med de skolsociala teamen, SST och SST plus, beskrivs.								
◆ ♀ Total frånvaro i gymnasieskolan	17 %			18 %		15 %		2023
Analys Förvaltningen noterar en generellt högre frånvaro efter pandemin, en situation förvaltningen delar med andra huvudmän på nationell nivå. Insamling av underlag för analys har gjort och några gymnasieskolor är utvalda för en mer omfattande uppföljning. Denna uppföljning ska ligga till grund för vidare insatser framöver för att minska frånvaron i stadens gymnasieskolor.								

Nämndmål: 1.2.3 Alla elever har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot. Eleverna är med ökande ålder delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen, vilket leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Grundskoleundersökningen

Den årliga grundskoleundersökningen har genomförts i början av 2023 och besvaras av elever i årskurs 2, 5 och 8 samt av vårdnadshavare till elever i förskoleklass och årskurs 2. Inom anpassad grundskola besvaras enkäten av elever i årskurs 1–9 och av vårdnadshavare i årskurs 1-6.

Resultaten från grundskoleundersökningen redovisas utifrån tre index: *kunskap, inflytande samt trygghet och trivsel*. Det sistnämnda indexet samt en kortare sammanfattning av undersökningen och skillnaden i svar mellan pojkar och flickor redovisas under nämndmål 1.2.2.

Några frågor är i år omformulerade i grundskoleundersökningen för att bättre överensstämja med nya skrivningar i läroplanen, Lgr22, varför en del jämförelser över tid är svåra att göra.

Kunskap

Det index som handlar om kunskap består för årskurs 2 av följande påståenden:

- *Jag får hjälp av mina lärare när jag behöver det.*
- *Jag tycker att mina lärare är bra på att undervisa.*
- *Jag tycker att mina lärare är bra på att motivera mig till att lära.*
- *Jag tycker att det är en god arbetsmiljö på de flesta lektionerna.*
- *Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna.*

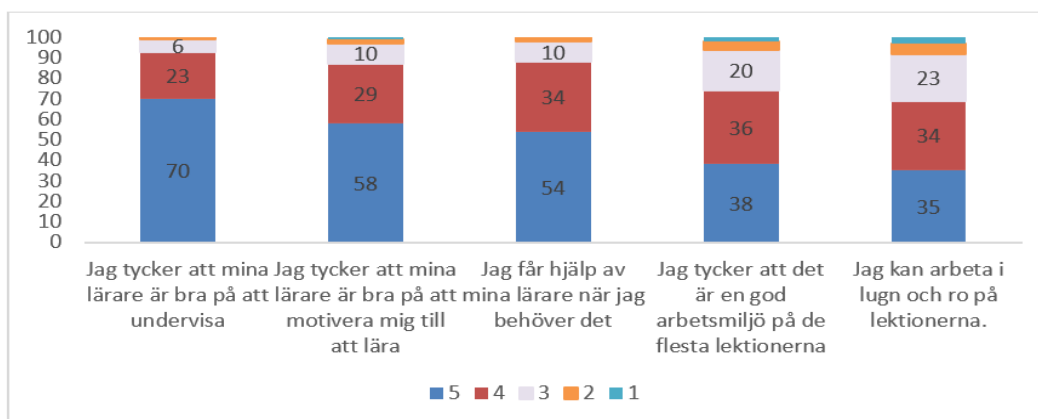
För årskurs 5 och 8 ingår även påståendena:

- *Jag vet vad jag förväntas lära mig i skolan.*
- *Jag upplever att mina lärare förväntar sig att det ska gå bra för mig i skolan.*

- *Jag tar mitt ansvar för att bidra till att det ska bli en god arbetsmiljö på lektionerna.*

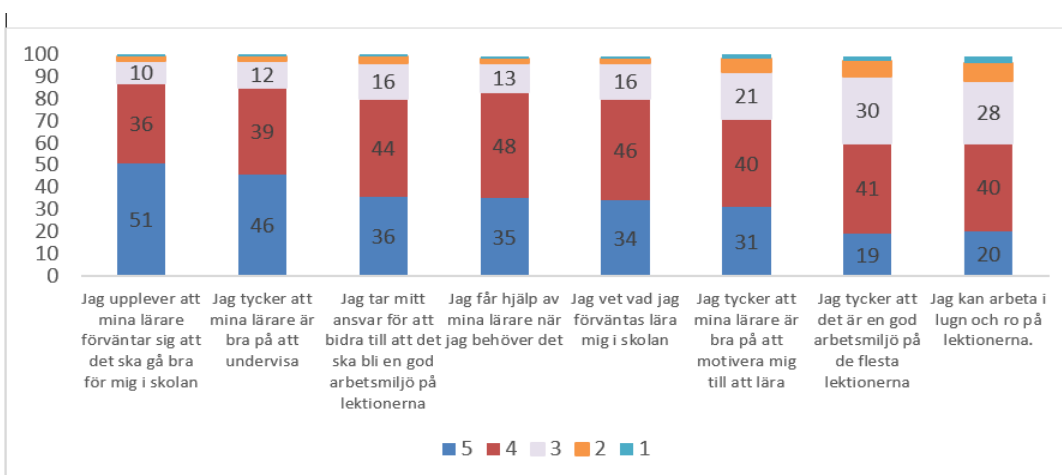
Bland eleverna i årskurs 2 instämmer fler än 9 av 10 i att lärarna är bra på att undervisa. En nästan lika stor andel instämmer i att deras lärare är bra på att motivera dem samt att de får hjälp när de behöver. Det är 7 av 10 som svarar att det är en god arbetsmiljö och att de kan arbeta i lugn och ro.

Diagram: Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet kunskap. Andel i procent. År 2023.

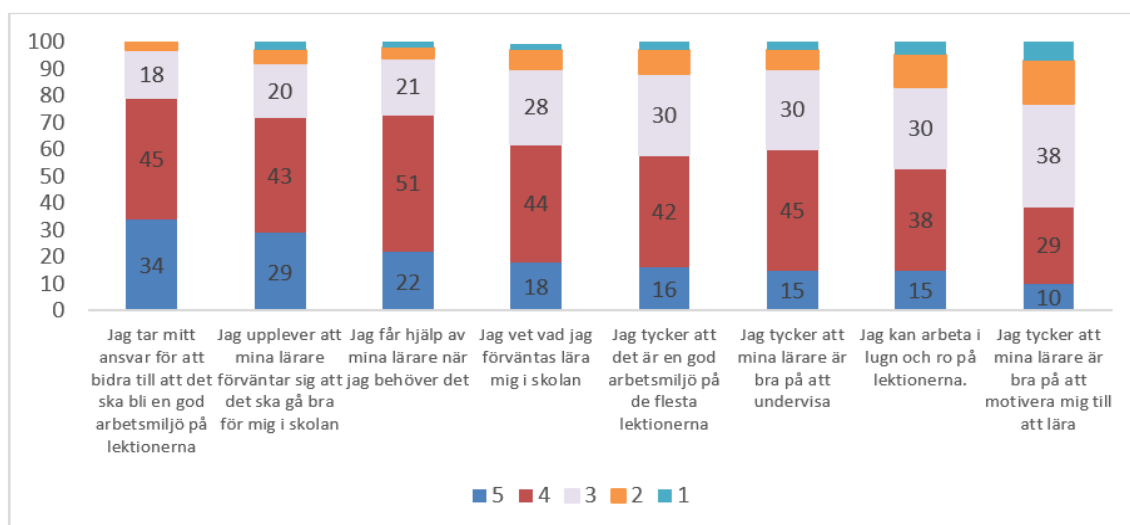
Bland eleverna i årskurs 5 instämmer fler än 8 av 10 i att lärarna förväntar sig att det ska gå bra för dem i skolan och att lärarna är bra på att undervisa. Ungefär 8 av 10 instämmer också i att de får hjälp när de behöver, att de vet vad de förväntas lära sig i skolan och att de tar sitt ansvar för att bidra till en god arbetsmiljö. Lägst resultat finns för påståendena om arbetsmiljö och att arbeta i lugn och ro, i dessa instämmer 6 av 10.

Diagram: Elever i åk 5. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet kunskap. Andel i procent. År 2023.

Bland eleverna i årskurs 8 instämmer 8 av 10 i att de tar sitt ansvar för att bidra till en god lärmiljö. Det är 7 av 10 som instämmer i att lärarna förväntar sig att det ska gå bra för dem i skolan samt att de får hjälp när de behöver. Något färre, 6 av 10, instämmer i att de vet vad de förväntas lära sig i skolan och att det är en god arbetsmiljö. Ungefär hälften svarar att de kan arbeta i lugn och ro. Lägst resultat har påståendet *Jag tycker att mina lärare är bra på att motivera mig*, i vilket 4 av 10 instämmer. Se diagram nedan.

Diagram: Elever i åk 8. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet kunskap. Andel i procent. År 2023.

Inflytande

Det index som handlar om inflytande består för årskurs 2 av påståendena:

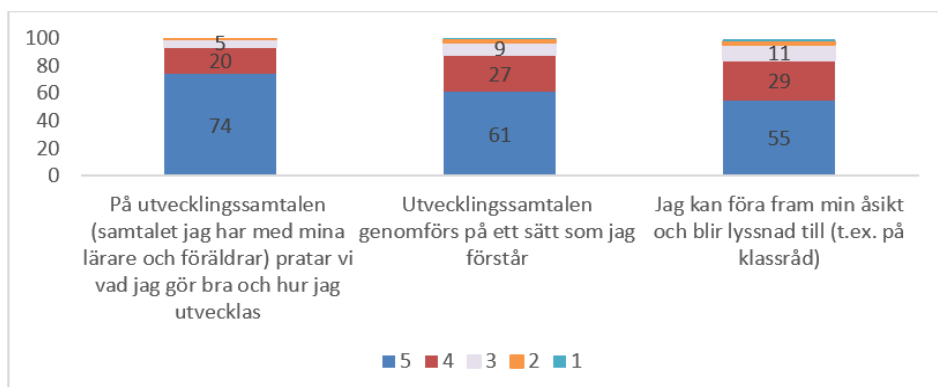
- *På utvecklingssamtalen pratar vi om vad jag gör bra och hur jag utvecklas.*
- *Utvecklingssamtalen genomförs på ett sätt som jag förstår.*
- *Jag kan föra fram min åsikt och blir lyssnad till (t.ex. på klassråd).*

För årskurs 5 och 8 finns en något annorlunda formulering om utvecklingssamtalen samt påståendet:

- *Jag är nöjd med det inflytande som jag har över mitt skolarbete.*

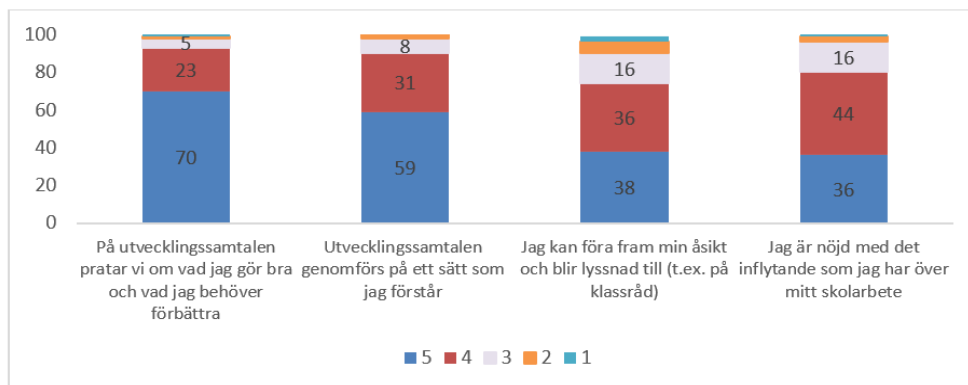
Bland eleverna i årskurs 2 svarar 9 av 10 elever att utvecklingssamtalen handlar om vad de gör bra och hur de utvecklas samt att dessa genomförs på ett sätt som eleverna förstår. 8 av 10 svarar att de kan föra fram sin åsikt och bli lyssnad på, till exempel på klassråd. Se diagram nedan.

Diagram: Elever i åk 2. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet inflytande. Andel i procent. År 2023.

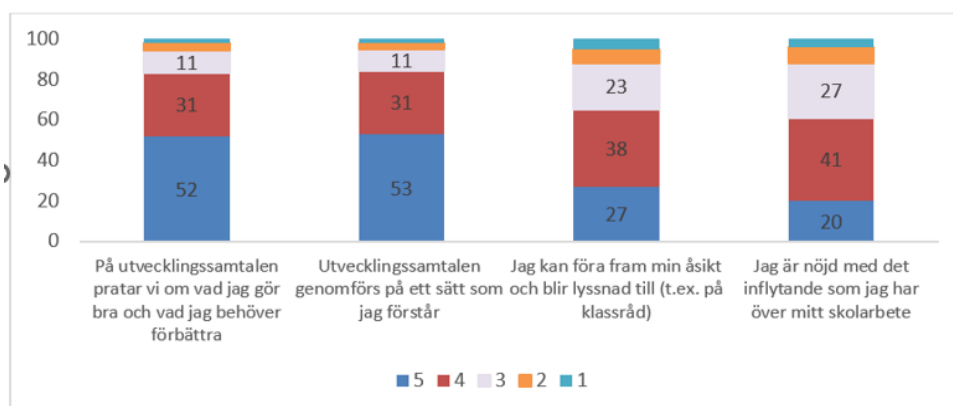
Även bland eleverna i årskurs 5 är det ungefär 9 av 10 som instämmer i att utvecklingssamtalen handlar om vad de gör bra och vad de behöver förbättra samt att dessa genomförs på ett sätt som eleverna förstår. 8 av 10 svarar att de är nöjda med det inflytande som de har över sitt skolarbete. 7 av 10 svarar att de kan föra fram sin åsikt och bli lyssnad till. Se diagram nedan.

Diagram: Elever i åk 5. Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet inflytande. Andel i procent. År 2023.

Bland eleverna i årskurs 8 svarar 8 av 10 att utvecklingssamtalen handlar om vad de gör bra och vad de behöver förbättra samt att dessa genomförs på ett sätt som de förstår. Ungefär 6 av 10 svarar att de kan föra fram sin åsikt och bli lyssnad till och att de är nöjda med det inflytande som de har över sitt skolarbete. Se diagram nedan.

Diagram: Elever i åk 8, Fördelning av svaren för de påståenden som ingår i indexet inflytande. Andel i procent. År 2023.

Sammanfattningsvis visar resultaten från grundskoleundersökningen i år en positiv utveckling gällande elevernas uppfattningar om *kunskap och inflytande* i förhållande till föregående år. Detta gäller i samtliga årskurser där grundskoleeleverna besvarar enkäten och störst förändring kan ses i årskurs 8. I de specifika frågeställningarna inom indexet *inflytande* syns skillnaden till exempel i frågan *Jag kan föra fram min åsikt* där de positiva svaren (alternativ 4–5) ökat från 58 procent till 66 procent, liksom *Jag är nöjd över det inflytande jag har över mitt skolarbete* där ökningen är 8 procent. Detta kan vara en effekt av det gedigna arbete som skolor gör med att stärka elevers inflytande över sin skolgång och sitt eget lärande. Skolorna har blivit allt bättre på att fråga och involvera eleverna i frågor och beslut som rör dem.

Som redan nämnts under nämndmål 1.2.2 kring upplevd trygghet vill förvaltningen belysa att om svarsalternativ 3 räknas med som ett positivt svar så ses en än mer positiv bild även i svaren kring kunskap och inflytande. Detta syns framför allt inom indexet kunskap där andelen positiva svar på en del av frågeställningarna skulle öka markant om alternativ 3 räknades som positivt.

Undersökningen i anpassad grundskola

Inom anpassad grundskola besvaras enkäten av elever i årskurs 1-9 och av vårdnadshavare i årskurs 1-6. Resultaten från undersökningen presenteras, liksom de i grundskoleundersökningen, utifrån tre områden: *kunskap, inflytande* samt *trygghet och trivsel* (det sistnämnda indexet redovisas under nämndmål 1.2.2).

Underlaget utgörs av totalt 474 svar från elever på kommunala skolor. Svarsfrekvensen är 56 procent. Enkäten riktas till alla elever i anpassad grundskola, men alla deltar inte i undersökningen. Bland de som deltar besvarar inte alla samtliga frågor. Det innebär att antalet svar per fråga kan variera från 474 ner till cirka 100. Utifrån att det är en liten målgrupp med

låg och varierande svarsfrekvens bör resultaten tolkas med försiktighet.

Resultaten för år 2023 är på ungefär samma nivåer som år 2022. På grund av att målgruppen är liten och svarsfrekvens låg beskrivs inga jämförelser mellan år och kön.

Frågorna kan besvaras med alternativen ”Ja”, ”Ibland” eller ”Nej”. Det är även möjligt att svara ”Vet inte”. I diagrammen redovisas andelen som svarar alternativet ”Ja”.

Kunskap

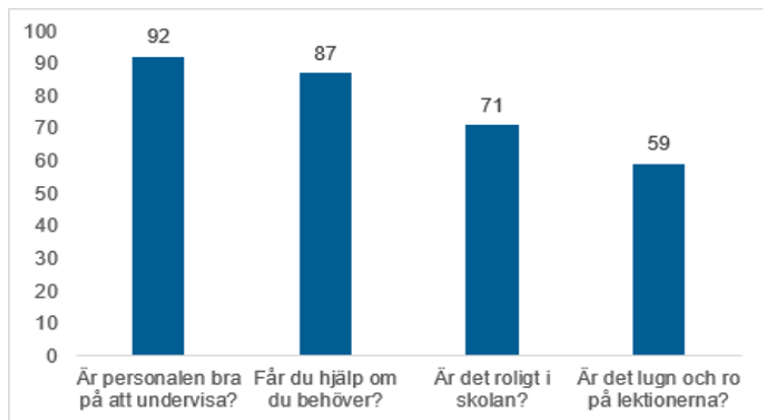
Området kunskap består av frågorna:

- *Är det roligt i skolan?*
- *Får du hjälp om du behöver?*
- *Är personalen bra på att undervisa?*
- *Är det lugn och ro på lektionerna?*

År 2023 svarar 92 procent av eleverna att personalen är bra på att undervisa. 87 procent svarar att de får hjälp om de behöver och 71 procent att det är roligt i skolan.

Lägst resultat finns på frågan *Är det lugn och ro på lektionerna?* På den frågan svarar 59 procent ”Ja”. Se diagram nedan.

Diagram: Andel elever som svarar ”Ja” på frågorna i området kunskap. År 2023.

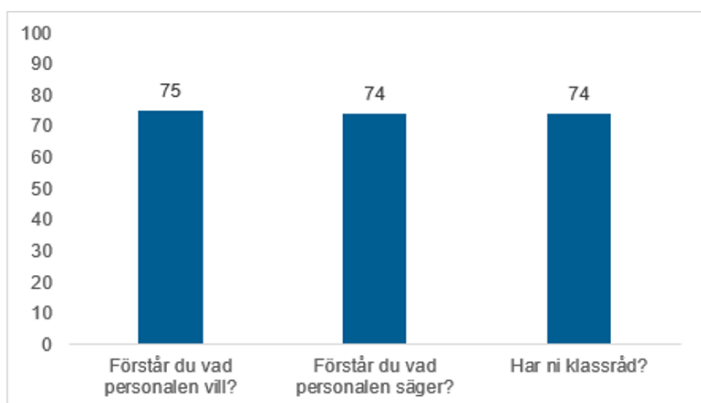
Inflytande

Området inflytande består av tre frågor:

- *Förstår du vad personalen säger?*
- *Förstår du vad personalen vill?*
- *Har ni klassråd?*

Ungefär tre fjärdedelar av eleverna svarar ”Ja” på frågorna som ingår i området inflytande. Se diagram nedan.

Diagram: Andel elever som svarar ”Ja” på frågorna i området inflytande. År 2023.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ ♀ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag får vara med och bestämma om de aktiviteter vi har på mitt fritidshem	68 %	65 %	72 %	63 %		75 %		2023
◆ ♀ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag förväntas lära mig i skolan	81 %	81 %	81 %	71 %		90 %		2023
■ ♀ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag förväntas lära mig i skolan	62 %	67 %	58 %	51 %		85 %		2023
◆ ♀ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag upplever att jag vet vad mitt barn förväntas lära sig i skolan	77 %	75 %	78 %	73 %		80 %		2023
◆ ♀ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag upplever att jag vet	76 %	76 %	76 %	70 %		83 %		2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
vad mitt barn förväntas lära sig i skolan								

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att KF:s mål för verksamhetsområdet kommer att uppnås. Till måluppfyllelsen bidrar den utvecklade samverkan med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna för att fler elever ska nå målen för sin utbildning. Lokalt bidrar en utvecklad operativ samverkan med till exempel socialtjänst, förskola och polis till måluppfyllelsen.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Elever i behov får ett samlat stöd genom samverkan mellan samhällsaktörer.*

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor sammanträder månatligen, inom ramen för ordinarie nämndprocess. Vid mötena deltar även representanter från utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen och SISAB. Rådet arbetar utifrån stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning genom att bland annat yttra sig över beslutsunderlag samt förslag till policy- och styrdokument. Därtill har rådet en rådgivande funktion i frågor som har funktionshinderaspekter.

Rådet fokuserade under våren 2023 på bland annat stadens arbete med naturskolorna, förvaltningens arbete med socialt utanförskap och skollokaler för anpassad grundsärskola.

Under rubriken ”Agenda 2030” på sidan 116 ges exempel på förvaltningens arbete för ökad tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden, förskolenämnden och stadsdelsnämnderna revidera strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet	2023-01-01	2023-12-31	

		Socialnämnden, äldrenämnden och utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram en gemensam målbild och handlingsplan för stadens fortsatta arbete i omställningen till en god och nära vård	2023-01-01	2023-08-31
Analys				
Aktiviteten kommer att fortsätta under hösten 2023.				
		Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden vidareutveckla skolsociala team i hela staden, samt utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar	2023-01-01	2023-12-31

Nämndmål: Elever i behov får ett samlat stöd genom samverkan mellan samhällsaktörer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen verkar för att stadens skolor samverkar med vårdnadshavare, socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis och andra aktörer för att tidigt identifiera och ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser. Åtgärder prioriteras för att uppnå ökad trygghet, studiero och skolnärvaro. Samverkan sker utifrån det hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i syfte att fler elever når målen för utbildningen. I egenskap av hemkommun säkerställer förvaltningen att samverkan sker för elever med upprepad och längre frånvaro i skolor med annan huvudman.

Fördjupad samverkan för barnets bästa

I Stockholms stads budget för 2023 finns flera uppdrag där utbildningsnämnden tillsammans med socialnämnden, den nya förskolenämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för att barn och unga i staden ska få det stöd de behöver. Med utgångspunkt i barnkonventionen och med fokus på skolan som skyddsfaktorer har förvaltningen genom samverkan mellan skola, förskola och socialtjänst utvecklat och stärkt barnperspektiven.

Den övergripande och fördjupade samverkan mellan skola, förskola och socialtjänst syftar till att alla barn och unga i staden ska kunna vara trygga, utvecklas och nå målen med sin utbildning. Detta utgör också en viktig del i arbetet med *Fokus Järva*.

Samverkan på lokal nivå

Arbetet för att stärka samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamheter och polis fortsätter. Fokus ligger på tidiga insatser, förebyggande och uppsökande socialt arbete, i syfte att nå barn och familjer i riskzon, samt ge barn och elever i behov av stöd rätt insatser.

Arbete pågår tillsammans med socialförvaltningen för att revidera stödmaterialet för samverkan mellan skolan och socialtjänsten. Det beräknas bli klart under hösten. I lokala operativa samverkansforum sker ett gemensamt arbete kring barn och unga som är i behov av samlade insatser inom ramen för de olika samverkansöverenskommelserna.

Gällande att utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar har socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen påbörjat en ansökan till ESF (Europeiska socialfonden) inom ramen för förstudieutlysningen *Förebyggande insatser för att främja skolnärvaro och motverka studieavbrott*. Fokus för ansökan är att ta fram ett förslag kring hur skola och socialtjänst tidigt och tillsammans kan fånga upp elever i behov av stöd genom en lämplig struktur för konsultation/rådgivning.

Arbetet med att stärka samverkan mellan utbildningsförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och polisen för att främja trygghet i skolan hanteras i ett gemensamt samverkansforum. Insatser för att främja trygghet samordnas även inom ramen för de lokala handlingsplanerna för strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. En revidering av strategin har påbörjats. Förvaltningen och skolorna samverkar aktivt med polisen för att förebygga och försvåra rekrytering till kriminell verksamhet. Narkotikasök med hundar har genomförts på skolor under våren som en del av arbetet att bekämpa kriminell verksamhet och bidra till en narkotikafri skolmiljö.

För unga som inte är behöriga till gymnasiet, eller som riskerar att inte slutföra gymnasiet, har utbildningsförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen, bland annat inom ramen för kommunens aktivitetsansvar (KAA), utvecklat samverkan för att etablera kontakt och erbjuda lämpligt stöd för att den unge ska kunna slutföra en gymnasie- eller vuxenutbildning. Detta i syfte att ges möjlighet till självständighet och etablering i arbetslivet.

Regional och stadsövergripande samverkan

Ett samarbete har inletts mellan ungdomsmottagningarna och elevhälsan i syfte att hjälpa ungdomar få rätt samtalsstöd utifrån sina behov. Fokus är ökad kunskap om respektive verksamhetsuppdrag och arbetssätt för att undvika felaktiga hänvisningar och utdragna hjälpprocesser.

En dialog med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm har inletts för att se över hur samverkan mellan elevhälsan/ungdomsmottagningarna och vårdgivarna inom regionen fungerar samt tydliggöra ärendeflödet mellan parterna vid psykisk ohälsa hos barn och unga.

På strategisk nivå har en mer likvärdig struktur för stadens BUS-samverkan (Barn i behov av särskilt stöd) beslutats och börjat implementeras i de lokala BUS-grupperna.

God och nära vård

Utbildningsförvaltningen tillsammans med socialförvaltningen och äldreförvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en gemensam målbild och handlingsplan för stadens fortsatta arbete i omställningen till en god och nära vård. Omställningen handlar om fortsatt fokus på hälsofrämjande insatser och förstärkt samverkan mellan Region Stockholm och staden. Arbetet är ytterligare fördröjt till följd av att det finns en fördröjning i motsvarande arbete kring God och nära Vård hos Storsthlm och Region Stockholm. Arbetet med framtagande av handlingsplan och målbild planeras vara färdigt i till årsskiftet.

SAMS-modellen för en obruten skolgång för placerade barn och unga

Utbildningsförvaltningen arbetar tillsammans med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna enligt en stödmodell, den så kallade SAMS-modellen. Stödmodellen ger riktlinjer för hur berörda aktörer ska samverka kring en elev som blir placerad av socialtjänsten och som behöver en skolgång under placeringen, samt tydliggör vilken aktör som har huvudansvaret för respektive steg i modellen. Det övergripande syftet är att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga när placeringen medför skolbyte. Samverkan gäller barn och unga med placering i jourhem, familjehem, på HVB-hem eller i stödboende och behöver ske kring elever inom förskoleklass, grundskola och gymnasieskola samt anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Antal ärenden som hanteras har årligen fördubblats sedan införandet av modellen. Ökningen kan kopplas till att stadsdelsförvaltningarna numera även rapporterar in placerade SiS-ungdomar samt starten av projektet skolsamordnare för placerade barn och unga. Statistiken visar att de stadsdelsförvaltningar som är anslutna till projektet med skolsamordnare generellt rapporterar in fler ärenden än övriga stadsdelsförvaltningar. Ärendenas karaktär har förändrats sedan starten, då stadsdelsförvaltningarna oftare söker stöd med mer komplicerade ärenden.

Utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen fortsätter sitt deltagande i det nationella nätverket för SAMS där man delar med sig av erfarenheter. Representanter från förvaltningarna har bjudits in till höstens Skolfam- och familjehemskonferensen i Göteborg, för att presentera hur Stockholm har arbetat med implementeringen av SAMS samt dela erfarenheter av att arbeta praktiskt med stödet. En revidering av stödmaterialet har påbörjats och representanter från förvaltningarna deltar i arbetsgruppen.

Skolsociala team

Arbetet med att utveckla och ta fram en stadsövergripande struktur för uppföljningen av skolsociala team har fortsatt tillsammans med några representanter för enhetschefer i stadsdelsförvaltningarna och rektorer. Ett förslag till gemensamma parametrar att följa upp har tagits fram.

En del i att vidareutveckla skolsociala team är att förstärka stödet till elever med hög frånvaro, vilket görs genom det sociala investeringsprojektet skolsociala team plus (SST plus) som startade på Kungsholmen och Järva 1 augusti. Målgruppen för insatsen är elever i årskurs F-9 med en frånvaro på 50 procent eller högre under en termin. Insatsen ges i form av ett tvärprofessionellt team bestående av familjebehandlare, speciallärare/specialpedagog och psykolog som alla har ett renodlat uppdrag att jobba med målgruppen och dess skolgång i fokus. Målet är att fler elever i deltagande grundskolor i större utsträckning ska delta i undervisningen och nå kunskapskraven. Projektet kommer att pågå från den 1 augusti 2023 till den 30 juni 2025.

Upprepad eller längre skolfrånvaro

Under läsåret 2022/2023 inkom på Stockholms stads kommunala grundskolor 1881 ärenden om att rektor har inlett utredning om elevs upprepade eller längre frånvaro. Antalet ärenden som anmälts till huvudmannen föregående läsår 2021/2022 var 2445 ärenden.

Förvaltningen följer upp att skolorna utreder elevernas frånvaro och stöttar skolorna vid behov. Utbildningar i syfte att höja skolornas utredningskompetens för elever med upprepade eller längre frånvaro har pågått under läsåret 2022/2023. Utbildningstillfällen kommer att erbjudas under kommande läsår.

Förvaltningen har under läsåret 2022/2023 gjort kvalitativa uppföljningar på de skolor som har fler elever med hög frånvaro. Skolorna erbjuds skoljuridiskt stöd i komplicerade elevärenden, samt digitala forum som ett generellt stöd i arbetet. Samverkan med socialtjänsten kring elever med hög frånvaro fortsätter att stärkas.

Frånvaro hos elever med annan huvudman

Hemkommunen ansvarar för att elever fullgör sin skolplikt och får sin rätt till utbildning tillgodosedd oavsett huvudman. Om en elev går hos en annan huvudman ska rektor anmäla till elevens hemkommun om det har inletts en utredning av elevens upprepade eller längre frånvaro. Det innebär att förvaltningen utreder ärenden som rör elever med frånvaro hos andra huvudmän.

Upprepad eller längre skolfrånvaro innebär ofta att eleven har sammansatta behov som behöver mötas av flera aktörer samtidigt. Vid de enskilda elevärenden på fristående skolor där det inte finns en fungerande samverkan kring elevens frånvaro, samordnar förvaltningen samverkan med andra samhällsinstanser. För att samordna samverkan med socialtjänsten gör förvaltningen idag orosanmälningar. Sedan tidigare ser förvaltningen behov av en annan kontaktväg till socialtjänsten för att samverka kring eleverna på fristående skolor. Förvaltningen har under våren haft informationsträffar för socialförvaltningen i olika stadsdelar gällande det gemensamma ansvaret för elever i fristående skolor.

Hittills i år har det kommit in 308 anmälningar från fristående huvudmän, vilket visar på en ökning jämfört med samma period föregående år då det inkom 212 ärenden. Elevärendena avslutas först när eleverna återgår till att delta i utbildningen. Ärenden avslutas också om en elev flyttar ut från Stockholm och folkbokförs i en annan kommun samt när eleven går ut årskurs 9 då elevens skolplikt upphör.

Under året har hittills 116 elevärenden gällande upprepad eller längre frånvaro avslutats, vilka även kan ha inkommit till förvaltningen tidigare än under 2023. I dagsläget är antalet pågående elevärenden 436, vilket visar på en ökning jämfört med samma period förra året då det fanns 328 pågående ärenden.

En orsak till att antalet ärenden ökat kan vara att skolorna har blivit bättre på att anmäla om en utredning av upprepad eller längre frånvaro har inletts. En annan orsak kan vara att det är lättare att anmäla i det digitala frånvarosystemet i BER och förvaltningen har under året bjudit in fristående skolor till en workshop och utbildat i frånvarosystemet.

Central skolpliktsbevakning

De kommunala skolorna har ansvaret att bevaka att alla skolpliktiga barn har en skolplacering. Förvaltningen har hittills i år genomfört en central skolpliktsbevakning vid två tillfällen, februari och maj.

Central skolpliktsbevakning sker fyra gånger per läsår och redovisar statistik över skolpliktiga elever i Stockholm som inte har en registrerad skolplacering i barn- och elevregistret (BER). Detta utgör ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet och för att följa upp att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd och fullgör skolplikten.

I juni var det 944 elever som inte hade en registrerad skolplacering, att jämföra med februari 2023, då det var 1 712 oplacerade elever. Orsaker till att elever inte har någon skolplacering kan vara att det finns stor rörlighet när det gäller in- och utflyttningar till kommunen samt skolbyten. Majoriteten av dem som inte har någon skolplacering är elever som lämnar skolan och Sverige för kortare eller längre utlandsvistelser. Varje ärende utreds och förvaltningen samverkar med Skatteverket, Försäkringskassan och socialtjänsten. Utredningarna och samverkan med andra myndigheter kring skolplaceringar är en del av förvaltningens arbete för att bekämpa välfärdsbrott och felaktiga utbetalningar, se målområde 3.5 för mer information om förvaltningens arbete mot välfärdsbrott.

Oplacerade elever folkbokförda i Stockholm

Antalet oplacerade elever, som är folkbokförda i Stockholms stad men saknar en skolplacering enligt stadens barn- och elevregister, ligger relativt konstant jämfört med förra året. I april 2023 var det 1 068 elever som inte hade en registrerad skolplacering, att jämföra med april 2022 då det var 1 023 oplacerade elever. Förvaltningen bedömer att merparten av

dessa elever befinner sig utomlands.

Frånvaro i gymnasieskolan

Under läsåret uppgick den totala frånvaron i stadens kommunala gymnasieskolor till 17 procent, en marginell minskning med en procentenhet jämfört med föregående år. Nivån bedöms som för hög och att öka elevernas närvaro är ett prioriterat utvecklingsområde. Nationell statistik saknas på området som stöd för jämförelser men erfarenheten från flera skolhuvudmän är att elevernas frånvaro bedöms vara på en hög nivå efter pandemin.

Tabell: Andel frånvaro i gymnasieskolan, kommunal regi

Läsår	Total frånvaro %	Varav ej anmäld frånvaro %	Registreringsgrad %
2022/2023	17	3	88
2021/2022	18	3	87
2020/2021	11	3	88
<i>Källa: Beslutsstöd</i>			

Flera skolor har uppmärksammat hög frånvaro och prioriterat det i sitt lokala utvecklingsarbete. Beroende på behov så har skolorna prioriterat insatser med olika inriktning och tyngdpunkt. Skolorna har bland annat arbetat med att stärka rutiner vid uppföljning och ökad tydlighet i dialoger med elever och föräldrar. De har också utvecklat det relationsbyggande arbetet där elever i behov av stöd ska känna större trygghet och bekräftelse, ofta genom ett stärkt arbete av elevhälsan. Dessutom har skolorna arbetat med att få undervisningen mer stimulerande så att eleverna ska känna sig motiverade att delta.

Förvaltningen har tagit fram en rapport med syfte att göra en kvantitativ beskrivning av frånvaron hos eleverna i stadens egna gymnasieskolor. Rapporten beskriver elevernas frånvaro under läsåret 2022/23 och hur frånvaron har utvecklats sedan läsåret innan pandemin.

Lsåret 2022/23 uppgår den totala frånvaron bland eleverna i stadens egna gymnasieskolor till närmare 17 procent. I jämförelse med läsåret innan pandemin, 2018/19, har frånvaron bland eleverna ökat något. Det är framför allt den anmälda frånvaron som har ökat medan den oanmälda frånvaron samtidigt har minskat något.

Den högre frånvaron läsåret 2022/23 jämfört med 2018/19 ses framför allt under höstterminen, medan frånvaron under vårterminen 2023 är ungefär lika stor som under vårterminen 2019. Samtidigt bör frånvaroutvecklingen över tid tolkas med viss försiktighet och statistiken har förbättrats då många skolor har blivit bättre på att rapportera frånvaro hos eleverna.

Elever som läser ett introduktionsprogram eller ett yrkesprogram har högre frånvaro jämfört med elever som läser på högskoleförberedande program. Jämfört med fem år tillbaka har frånvaron ökat mest bland elever på yrkesprogrammen.

Flickornas frånvaro har ökat över tid och ligger läsåret 2022/23 på en något högre nivå än pojkarnas. För fem år sedan var förhållandet det motsatta. På skolnivå finns ett tydligt samband mellan elevfrånvaro och socioekonomiska förutsättningar. Skolor med höga socioekonomiska index, där en högre andel av eleverna riskerar att inte uppnå kraven för gymnasieexamen, har en betydligt högre frånvaro än skolor med låga index. På skolor med höga socioekonomiska index ligger elevernas totala frånvaro på mellan 17 och 32 procent. På skolor med lägre socioekonomiska index är elevernas totala frånvaro mellan 11 och 19 procent. Även bland elever som läser högskoleförberedande program finns skillnader i frånvaro utifrån en socioekonomisk aspekt.

Med syfte att ta fram underlag för välriktade utvecklingsinsatser på huvudmänna- och skolnivå kommer intervjustudier med elever och skolpersonal göras under hösten på utvalda gymnasieskolor.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet kommer att uppnås. Till måluppfyllelsen bidrar samarbetet med SISAB, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen för att tillgängliggöra skollokaler för kulturskolan, föreningslivet och allmänheten. Möjligheten att göra lokaler tillgängliga för föreningslivet ses också över i samband med förvaltningens ordinarie ny- om- och tillbyggnadsprojekt.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Skollokaler är tillgängliga för föreningsliv och andra aktörer utanför skoltid.*

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal bokade timmar i skolidrottshallar utanför skoltid				88 830	90 000	90 000	Tas fram av nämnd	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB, idrottsnämnden och kulturnämnden ta fram en plan för öppnande av lokaler för kultur- och föreningsliv i minst en skola där lokaler tidigare inte funnits tillgängliga i varje stadsdelsnämndsområde genom att tillsammans identifiera de mest strategiskt lämpliga skolorna för detta	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Skollokaler är tillgängliga för föreningsliv och andra aktörer utanför skoltid

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Antalet skolgårdsytor och skol- och idrottslokaler som är tillgängliga för föreningsliv och fysisk aktivitet ökar.
Samverkan med kulturförvaltningen möjliggör gemensamt nyttjande av lokaler.

Tillgängliggöra skollokaler

Förvaltningen bedömer att målet uppnås. Förvaltningen samarbetar med SISAB, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen med uppdraget att tillgängliggöra skollokaler för kulturskolan, föreningsliv och allmänhet. Kulturförvaltningen har tagit fram en lokalbehovsanalys och idrottsförvaltningen har levererat en objektslista med skollokaler som finns upptagna i bokningssystemet. Underlaget analyseras inför framtagande av förslag till prioritering av lokaler att tillgängliggöra. Även i samband med förvaltningens ordinarie ny-, om- och tillbyggnadsprojekt ses möjligheten över att göra lokaler tillgängliga för uthyrning till föreningslivet.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

 Uppfylls delvis

Analys

Utbildningsnämnden bidrar på olika sätt till måluppfyllelsen utifrån sitt uppdrag. Sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet genom det delvis uppnås. Förvaltningens begränsade fordonspark drivs till exempel till största delen av förnyelsebara drivmedel. För att nå målet fullt ut behöver förvaltningen förbättra resultaten för andel inköpta ekologiska livsmedel. Ett arbete pågår också för att närma sig målet för skolmåltidernas klimatpåverkan, bland annat genom utbildning och information om vegetarisk matlagning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås delvis. Till måluppfyllelsen bidrar bland annat miljö- och klimatkrav som ställs i alla förvaltningens upphandlingar. Förvaltningen bedömer att målet för klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider inte kommer att uppnås under året.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Klimatpåverkan från nämndens verksamheter minskar*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				62 %		100 %	100 %	2023
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider				2,1 kg CO2 per kg livsmed el		1,6 kg CO2 per kg livsmed el	1,6 kg CO2 per kg livsmed el	2023
Analys								
Förvaltningen bedömer att de kommunala skolorna sammantaget inte kommer att nå målet under året. Fram till och med maj var utfallet 2,0 kg CO2 per kg livsmedel, att jämföra med målvärdet 1,6 kg. För att nå målen behöver fler skolor genomföra mer genomgripande förändringar av menyerna, främst i syfte att servera mindre rött kött.								
  Köpt energi i stadens verksamheter						16 GWh	1945 GWh	2023

Nämndmål: Klimatpåverkan från nämndens verksamheter minskar

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Klimatpåverkan från skolmåltider minskar
Matsvinnet från skolmåltider minskar
Energiförbrukningen i skolorna minskar
Möjligheterna till källsortering och hämtning av avfall från skolorna förbättras

Miljö- och klimatkrav i upphandling och inköp

Relevanta miljö- och klimatkrav ställs i alla upphandlingar som förvaltningen genomför, utifrån stadens miljöprogram samt övriga styrdokument på miljö och klimatområdet. Förvaltningen leder arbetet med så kallad kategoristyrning i upphandling av lokalvård för hela staden och deltar även i kategoriarbetet för måltider och livsmedel, vitvaror och storköksutrustning samt bemanningstjänster. Miljöpåverkan är ett fokusområde i samtliga kategoriarbeten. Inom lokalvårdsavtalen har fokus legat på att minska skolornas kemikalieförbrukning genom att övergå till partikelfritt vatten. Ångtvätt av duschar och toaletter ersätter städning med starka kemikalier.

Minskad klimatpåverkan från skolmåltider

Förvaltningens uppföljning av indikatorn för klimatpåverkan från skolmåltider visar att skolorna totalt sett minskat sina koldioxidutsläpp under första halvåret 2023. Fram till och med maj var utfallet 2,0 kg CO₂ per kg livsmedel till och med juli, att jämföra med årsmedelvärdet för 2022 på 2,1 kg. Fortfarande återstår dock en bra bit till målvärdet 1,6 kg. Det finns också fortfarande allt för stora skillnader mellan skolorna.

Trots att flera skolor gjort avsevärda förbättringar bedömer förvaltningen att de kommunala skolorna sammantaget inte kommer att nå klimatmålen under året. För att nå målen behöver fler skolor genomföra mer genomgripande förändringar av menyerna, främst i syfte att servera mindre rött kött.

Insatser för ökad måluppfyllelse

Arbetet med att minska skolornas klimatpåverkan från konsumtion av livsmedel har fortsatt under våren. Ett 70-tal kommunala skolor har deltagit på workshops, områdesvis, för information och erfarenhetsutbyte kring hur de kan vidta ytterligare åtgärder för att minska klimatpåverkan från skolmåltiderna samt öka de ekologiska inköpen.

Parallellt med workshops har skolorna erbjudits utbildningar i praktisk vegetarisk matlagning, salladsberedning och näringslära för att öka kunskapen samt ge inspiration till det gröna köket. Drygt hundra medarbetare i skolköken har genomgått utbildningarna under våren. Tillsammans med de utbildningar som genomfördes 2022 innebär det att majoriteten av skolorna nu har tagit del av utbildningsinsatser för minskad klimatpåverkan.

Källsortering och återbruk

Den gemensamma upphandlingen *insamling och återvinning av verksamhetsavfall* i Stockholms stad är annonserad och avtalsstart är planerad till årsskiftet 2023/2024. Förvaltningen deltar i upphandlingen som är av stor vikt för att förenkla skolornas arbete med källsortering och återvinning av avfall.

Återbruket på skolorna fortsätter öka. Flera skolor har under våren fått begagnade inventarier från skolor som lagts ned, evakuerats, flyttats eller renoverats. Några skolor har även återbrukat inventarier från Stockholms universitet. 15 grund- och gymnasieskolor har tagit emot en stor mängd inventarier. Ytterligare ett femtiotal skolor samt förvaltningens kontorslokaler på Hantverkargatan har tagit emot återbrukade inventarier i mindre mängd. Skolorna är aktiva i att söka och i att utannonsera inventarier via Stocket.

Förvaltningen planerar att inreda evakueringslokalerna i tidigare S:t Jacobi gymnasium i Vällingby genom återbruk i mycket hög grad. Under våren har förvaltningen samlat ihop inventarier i flera tomställda lokaler runt om i staden i avvaktan på att lokalerna tas i bruk.

Förvaltningens återbruk för begagnad skolköksutrustning på Campus Konradsberg har haft en ökad omsättning under första halvåret 2023.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				136 sorterat		169 sorterar		2023

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås. Bedömningen grundar sig bland annat på arbetet med att prioritera en ökad andel grönyta på skolgårdar, solavskärmning och ett bra inomhusklimat i skolbyggnadsprojekt. Detaljplaner för nya skolor ska ge förutsättningar att leva upp till miljömål om klimatanpassning, exempelvis genom en tillräcklig yta. En annan bidragande orsak är etablerandet av en ny naturskola i form av en lådcykel.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Nämndens verksamheter bidrar till ökad biologisk mångfald.*

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram en strategi för gröna skol- och förskolegårdar som ska syfta till att byta ut traditionella	2023-01-01	2023-08-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial, samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer			
Analys			
Aktiviteten är förlängd. Arbete pågår och redovisas under rubriken "Klimatanpassning av skolgårdar och skollokaler", nämndmål: "Nämndens verksamheter bidrar till ökad biologisk mångfald"			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, med Malmö stad som förebild, ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar med en plan för hur detta kan genomföras på minst 15 skol- eller förskolegårdar under mandatperioden	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Nämndens verksamheter bidrar till ökad biologisk mångfald

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen inköpta ekologiska livsmedel ökar
Skollokaler och skolgårdar står bättre rustade mot klimatförändringar
Nya och ombyggda skolgårdar präglas av ökad biologisk mångfald

Ökad andel biologiska livsmedel och mindre antibiotika

Förvaltningen konstaterar att målet för de ekologiska inköpen 2023 kommer att bli utmanande för många skolor. För att lyckas närma sig målet behöver skolorna genomföra förändringar i arbetssätt, menyplanering och livsmedelsval. Flera skolor har även haft svårigheter att få önskade volymer av ekologiska produkter då dessa saknats hos grossist vilket bidragit till svårigheter att nå målen.

Vad gäller skolornas konsumtion av animalier som uppfyller kraven på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning, som ligger i nivå med svensk lagstiftning, visade första halvåret 2023 ett utfall på 80 procent. Detta är något under kommunfullmäktiges mål för 2023 på 88 procent men förvaltningen bedömer att målet kan nås.

Klimatanpassning av skolgårdar och skollokaler

I skolbyggnadsprojekt prioriteras en ökad andel grönyta på skolgårdar, solavskärmning och ett bra inomhusklimat. Detaljplaner för nya skolor ska ge förutsättningar att leva upp till miljömål om klimatanpassning, exempelvis genom en tillräcklig yta. Utbildningsnämnden har beslutat om ett nytt funktionskrav i nämndens funktionsprogram om att tillräcklig friyta

behövs för nya skolor. I samverkan med miljöförvaltningen och SISAB identifieras även skolor som är särskilt känsliga för värmebölja.

Förvaltningens projekt *Skolgårdsutveckling med fokus på hälsa och grönska* planeras utifrån kommunfullmäktiges budgetuppdrag om att ta fram en strategi och ett koncept för gröna gårdar. Projektet får möjlighet att testa olika metoder för att etablera hållbar grönska som både blir klimatanpassningar och värdefulla lekmiljöer. Under 2024 utförs ombyggnation av fem skolgårdar, varav två skolgårdar har särskilt fokus på att ersätta hårdgjord yta med gröna miljöer. De fem skolornas har utsetts i tidigare inriktningsbeslut. Förvaltningen har därutöver påbörjat planering för ombyggnation av ytterligare skolgårdar under 2024 och 2025.

Förvaltningens projekt kommer att fungera som en empirisk arena där nya metoder för gröna gårdar testas och utvärderas. Elever på respektive skola medverkar i projekten.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar utifrån kommunfullmäktiges budgetmål. Arbetet drivs av en projektgrupp med representanter från utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen och SISAB.

Lekvärdesriktlinjerna syftar till att tydliggöra vad en god utomhusmiljö innehåller för förskola och skola. Riktlinjerna kommer även behandla strategier för att tillskapa gröna gårdar i ett särskilt avsnitt om naturlek och klimatanpassning. Under hösten kommer samverkan ske med representanter från stadsdelsförvaltningarna och stadsbyggnadskontoret i framtagandet av riktlinjerna.

Samordna resurser kring lärande för hållbar utveckling

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att utveckla stödet till skolorna kring lärande för hållbar utveckling. En ny informationssida på webbplatsen Pedagog Stockholm förmedlar kontakt mellan klasser i grund- och gymnasieskolor och nyanlända SFI-elever. Satsningen, kallad *världen finns här* möjliggör för SFI-elever att lära sig svenska, samtidigt som stadens elever får möjlighet att lära sig mer om kulturer, religioner och traditioner i andra delar av världen.

En utmaning för elever i grundskola och gymnasium, kallad Stadshusetmaningen, arrangerades under våren. Utmaningen gick ut på att i Minecraftmiljö skapa lösningar för ett mer hållbart Stockholm utifrån de globala målen. I tävlingen deltog 231 lag med totalt cirka 745 elever från 23 olika skolor. Prisutdelning genomfördes den 1 juni med de vinnande lagen.

Lektionsförslag på Stockholmskällan är uppdaterade med information som tydliggör kopplingen till de globala målen.

Naturskola

Förvaltningen har under våren utrett var en ny fast naturskola skulle kunna anläggas i enighet med det budgetuppdrag som kommunfullmäktige beslutat om. Utifrån den undersökning som förvaltningen genomfört så är bedömningen att det geografiska område som är mest intressant

för lokalisering av en ny fast naturskola är Skärholmens stadsdel, förslagsvis i Sätterskogens naturreservat som har stora naturvärden.

I samband med utredningen om en ny fast naturskola har en geografisk analys av bopingsgraden avseende naturskola i olika stadsdelar gjorts och en enkät har skickats till skolorna för att kartlägga deras behov och möjligheter att förflytta sig över staden. Skolornas möjligheter att resa med eleverna är begränsad och ett alternativt förslag i form av en utökning av Fältlabets mobila naturskoleverksamhet har lyfts fram i utredningen. Svårigheterna att hitta en lämplig lokal och i ett läge där de ekonomiska resurserna är begränsade så skulle en alternativ lösning med att utöka verksamheten med en ytterligare mobil naturskoleenhet också vara mer kostnadseffektivt än en fast verksamhet där kostnaderna för både lokaler och personal beräknas bli betydligt högre. Budgetuppdraget om att utreda var en ny fast naturskola skulle kunna anläggas har i sin helhet rapporterats i ett separat ärende till utbildningsnämnden i juni.

En ny naturskola i form av en lådcykel är etablerad och kan nu bokas för naturskolebesök i skolans närhet. Lådcykeln kommer främst att användas i Stockholms innerstad och i närförort, där cykelformatet tillåter bättre framkomlighet än en bil. Den nya naturskolan invigdes den 2 juni.

Den mobila naturskola som beslutades och planerades att öppna under 2022, men som blev försenad på grund av långa leveranstider på fordon levererades till verksamheten i juli 2022. Det innebär att den mobila naturskolans verksamhet nu är helt etablerad i enlighet med tidigare beslut, vilket innebär att den består av fyra naturpedagogtjänster, tre eldrivna minibussar och en lådcykel.

Andel ekologiska livsmedel

Förvaltningen bedömer att de kommunala skolorna sammantaget inte når målet under året. Uppskattningsvis kommer utfallet att bli ungefär detsamma som 2022, det vill säga cirka 46 procent.

De generella prisökningarna och skolornas mer ansträngda budget påverkar möjligheterna att nå årsmålet. De har även varit brist på vissa livsmedel såsom grönsaker, frukt och potatis. Likaså ekologiskt nötkött och fågel.

Utbudet av ekologiska varor är något mer begränsat för inköp av vegetabiliska produkter. Utfallet påverkas även av att man inte mäter ekologiska inköp i kg, utan i kr.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel ekologiska livsmedel				46 %		70 %		2023
Analys								
Förvaltningen bedömer att de kommunala skolorna sammantaget inte kommer att nå målet under året.. För att nå målet behöver skolorna genomföra förändringar i arbetssätt, menyplanering och livsmedelsval. Flera skolor har även haft svårigheter att köpa in önskade volymer av ekologiska produkter då dessa saknats hos grossist.								
 Antal skolor som har genomfört checklista för skolmåltider och som uppfyller utbildningsförvaltningens grundläggande krav på måltidsverksamheten				131 följt upp		169 följer upp		2023

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås. Måluppfyllelsen motiveras av att merparten av förvaltningens fordon drivs med förnyelsebara drivmedel.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Utbildningsnämndens transporter är hållbara*.

Nämndmål: Utbildningsnämndens transporter är hållbara

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Klimatpåverkan av förvaltningens tjänsteresor ska minska
--

Utbildningsförvaltningens tjänstefordon

Ett avrop från avtal av tjänstefordon har genomförts under året.

Förvaltningen hade vidare tre lastbilar och en traktor som drivs med diesel. Övriga sju personbilar och lätta lastbilar drivs med förnyelsebara drivmedel.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet delvis kommer att uppnås. Till det bidrar förvaltningens arbete med att minska mängden skadliga kemikalier i skolan. Målet för andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel bedöms inte kunna uppnås under året.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Skolornas inomhusmiljö ska vara giftfri*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning						88	88 %	2023
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				45,76 %		70 %	70 %	2023
Analys								
För att närma sig målet behöver skolorna genomföra förändringar i arbetssätt, menyplanering och livsmedelsval. Flera skolor har även haft svårigheter att få önskade volymer av ekologiska produkter då dessa saknats hos grossist vilket bidragit till svårigheter att nå målen.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och SISAB ta fram en vägledning för att förbättra förskolors och skolors inomhusmiljöer som syftar till att säkerställa en likställighet för alla barn i hela staden, oavsett verksamheternas driftform	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Skolornas inomhusmiljö ska vara giffri

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Medarbetare är insatta i vägledningen för kemikaliesmart skola och fritids (skolor)
Förekomsten av skadliga kemikalier i skolan minskar (skolor)
Ny- och ombyggnation av skolor lever upp till högt ställda miljökrav

Inomhusmiljö

Förvaltningen deltar i miljöförvaltningens uppdrag att ta fram en ny vägledning för skolors inomhusmiljö. Representanter från skolor och central förvaltning har deltagit i referensgrupper. Materialet planeras bli tillgängligt för skolorna under hösten.

Under våren har flera utbildningar genomförts för nya användare i stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft, ett arbete som fortsätter under hösten. Förvaltningen har fortsatt informera om vägledningen för kemikaliesmart grundskola och fritidsverksamhet. Arbetet med att minska mängden skadliga kemikalier i skolan fortsätter under hösten med fokus på att minska förekomsten av utfasningsämnen och produkter som innehåller skadliga kemikalier.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundar sig främst på att nämnden redovisar en budget i balans efter fondförändringar.

Många skolor prognostiserar ett underskott, även om grundskolornas prognos förbättrats jämfört med tertialrapport 1. Det förklaras till stor del av beslutet i kommunfullmäktige om höjda schabloner.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen grundar sig främst på att nämnden redovisar en budget i balans efter fondförändringar. Många skolor prognostiserar ett underskott, även om grundskolornas prognos förbättrats jämfört med tertialrapport 1. Det förklaras till stor del av beslutet i kommunfullmäktige om höjda schabloner.

Till måluppfyllelsen bidrar också förvaltningens arbete med resurseffektiv lokalplanering och skolbyggnad. Förvaltningen deltar i ett stadsgemensamt arbete för att säkerställa mark för skolor tidigt i planeringsprocessen, en ekonomiskt hållbar skolbyggnad och ökad samordning inom staden.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålen *Det ekonomiska resultatet är i balans, Elever och medarbetare har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler* respektive *Skattemedel används effektivt, till största nytta för stockholmarna*

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			99 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	101,4 %			98,8 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2				-1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  SISAB ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda möjligheterna att tillföra tillagningskök i samband med renoveringar, i syfte att öka antalet	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utreda hur effektiv samplanering och lokalutnyttjande som dimensioneras mer efter arbetsmarknadens	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kompetensbehov kan åstadkommas för gymnasie- och vuxenutbildning			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och SISAB utreda verktygen för att vid renovering av skolutbyggnad eller uppförandet av en ny skola genomföra relevanta konsekvensanalyser för bidra till att motverka skolsegregationen	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utveckla behovsanalysen för grundskolans lokalförsörjning i syfte att göra den mer transparent	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.1.1 Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget

Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Utbildningsnämndens ekonomiska förutsättningar

Nämnden redovisar en budget i balans efter fondförändringar. Det beror främst på att skolornas fonder minskas, men även andra budgetavvikelser som innebär överskott, som ökade statsbidrag för asylsökande elever samt lägre skolskjutskostnader.

Uppföljningen av nämndens ekonomi visar att många skolor prognostiserar ett underskott. Grundskolorna redovisar en förbättrad prognos om 38,2 mnkr jämfört med tertialrapport 1. Den främsta anledningen till förbättringen är att skolorna ökat sina intäkter med 77 mnkr i och med beslutet i kommunfullmäktige om höjda schabloner.

Orsakerna till att många skolor prognostiserar underskott är främst förändrade ekonomiska förutsättningar såsom ökade pensionskostnader samt pris- och löneökningar. Flera riktade statsbidrag som fanns under pandemin har tagits bort, vilket innebär minskade intäkter. Elevantalsutvecklingen i grundskolan bidrar också i många fall till lägre intäkter.

Arbetet med åtgärdsplaner för att uppnå en budget i balans pågår på skolorna. Många skolor har därtill upparbetade fonder som de nu använder för att balansera årets underskott. De flesta resultatenheterna kommer fortfarande att ha en positiv utgående fond vid årets slut.

De ekonomiska förutsättningarna redovisas närmare under kapitlet *Uppföljning av ekonomi*.

Nämndmål: 3.1.2 Elever och medarbetare har tillgång till ändamålsenliga och kostnadseffektiva skollokaler

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förvaltningen samverkar med övriga förvaltningar inom staden och kommer in tidigt i planeringsprocesserna. Förvaltningen tar fram tydliga och välutvecklade behovsanalyser och föreslår kostnadseffektiva lokallösningar. Ny-, om- och tillbyggnad sker utifrån utbildningsnämndens funktionsprogram samt utifrån stadens miljömål. Lokalerna är flexibla samt kostnads- och yteffektiva. Befintliga lokaler förvaltas kostnadseffektivt.

Resurseffektiv lokalplanering och skolutbyggnad

Skolplaneringen redovisades i utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan 2024–2026 som beslutades av nämnden i april. Planens behovsanalyser utgår bland annat från stadens befolknings- och elevantalsprognoser från 2022. Under juni presenterade Stockholms stad en ny befolkningsprognos med ytterligare minskning av det förväntade antalet barn och unga. Nästa elevantalsframskrivning levereras under december och bygger på både den nya befolkningsprognosen och skolornas elevantal i september 2023. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att se över skolplaneringen för att möta de förändrade förutsättningarna.

Utbildningsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och SISAB kartlägga vilka verktyg som finns för att genomföra relevanta konsekvensanalyser för att motverka skolegregation. Ett erfarenhetsutbyte har påbörjats.

Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen utveckla behovsanalysen för grundskolans lokalförsörjning i syfte att göra den mer transparent. En processbeskrivning för arbetet med behovsanalyser har tagits fram för att testas under hösten. Uppdraget slutredovisas i nämndens verksamhetsberättelse.

Samplanering av lokaler med andra nämnder

Förvaltningen deltar i det stadsgemensamma arbetet för samordnad skolplanering i Stockholm (SAMS). Arbetet syftar till att säkerställa mark för skolor tidigt i planeringsprocessen för nya bostadsområden, en ekonomiskt hållbar skolutbyggnad och ökad samordning inom staden. Från och med 1 augusti övertar utbildningsnämnden arbetsmarknadsnämndens lokaler i Vårbergsskolan, vilket initialt innebär att Söderholmsskolan kan evakueras. Övertagandet har möjliggjorts genom att arbetsmarknadsnämnden erbjudits att överta utbildningsnämndens lokaler i före detta Österholmsskolan i Skärholmen.

Enkelt avhjälpna hinder och tillgänglighet i publika lokaler

Projekt för enkelt avhjälpna hinder i skolornas publika lokaler fortgår enligt förvaltningens planering. Under våren har projekt för tillgänglighetsanpassning avslutats på Ekholmsskolan. Under hösten 2023 genomförs anpassningar på ytterligare två skolor – Magelungsskolan och Skarpabyskolan.

Skolgårdsutveckling

Arbetet med skolgårdsutveckling redovisas i anslutning till kommunfullmäktiges budgetuppdrag kring grönska på skol- och förskolegårdar samt lekvärdesriktlinjer, som beskrivs närmare under mål 2.2.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fem skolor ska få tillgänglighetsanpassade publika lokaler	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.1.3 Skattemedel används effektivt, till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter präglas av kostnadseffektivitet. Förvaltningen ger stöd till skolorna kring effektiv resursanvändning. Tydliga prioriteringar och god ekonomistyrning präglar arbetet inom områden som upphandling, skollokaler och digitalisering. Transparens och lika villkor råder i resurstilldelningen till fristående skolor.

Upphandling och inköp

Lokala upphandlingar fortgår i enlighet med nämndens plan för upphandling 2023, till exempel upphandling av bemanningstjänster till den pedagogiska verksamheten i skolorna, byggservice och lokalvård. Avtalet för bemanningstjänster inom elevhälsa startade i augusti och en vägledning och ett avropsformulär har tagits fram. Avtal har tecknats med idrottsföreningar i syfte att öka grundskoleelevernas möjlighet till fysisk aktivitet efter skoltid.

Flera riktade kompetenshöjande insatser inom upphandling och inköp har genomförts med syfte att öka skolornas förståelse för hur upphandlingsprocessen och dess regelverk fungerar samt för att vidareutveckla avtalen med utgångspunkt från skolornas behov.

Avtalsuppföljning

En plan för förvaltningens avtalsuppföljning för 2023 har etablerats. Förvaltningen lägger

störst fokus på de tre största avtalen, det vill säga lokalvård, bemanningstjänster för pedagogiska personal och bemanning av elevhälsa. Avtalen kommer att följas upp gällande avtalstrohet, seriositetskontroller samt rätt kvalitet till rätt pris. Även mindre avtal kommer att följas upp under året som till exempel kameraövervakning, idrottsmateriel och NO-utrusning.

Leverantörsdialoger för en god näringslivssamverkan har genomförts i de större avtalsområdena.

Inköpsanalyser och systemutnyttjande

Inköpsanalys av förvaltningens samlade inköp fortgår även under 2023 med fokus på inköp utanför upphandlade avtal. Skolor med ett lägre systemutnyttjande än nämndens mål på 60 procent har erbjudits stöd i sina inköpsprocesser för att öka andelen beställningar i Agresso. Ett exempel på detta är livsmedelsavtalet där skolbesök genomförts, något som har bidragit till att öka systemutnyttjandet. Förvaltningens totala systemutnyttjande uppgår till 54 procent per den sista augusti 2023 vilket kan jämföras med 2022 års utfall om 77 procent.

Inköpssamordning

Större fokus kommer att läggas på inköpssamordning vilket innebär ett utökat stöd åt skolorna. Besök på skolor med större inköp utanför avtal genomförs löpande.

Omförhandlade hyresavtal

I sitt löpande arbete omförhandlar och träffar förvaltningen hyresavtal avseende lokaler som hyrs in. Nedan listas de avtal som under året sedan T1 fram till den 31 juli 2023 har hyrts in, omförhandlats med nya villkor och som sagts upp på delegation:

Skolenhet	Adress	Hyresförändring	Ny avtalstid
Nya avtal			
Skolslussen (korttidsavtal)	Högbergsgatan 48c	963 tkr	2023-05-01 - 2023-10-31
Omförhandlade avtal			
Bromstensskolan (F-klass)	Cervins väg 21	74 tkr	2023-10-01 - 2026-09-30
Bromstensskolan	Cervins väg 21	82 tkr	2023-10-01 - 2026-09-30
Katarina Norra skola/ Fsk Klass	Folkungagatan 69	235 tkr	2023-10-01 - 2026-09-30
Kvarnbackaskolan RSU	Sorögatan 65	0 tkr	2023-07-01 - 2024-01-31
Uppsagda för avflytt			
Sandåkraskolan Genova	Gråhundsvägen 82	-630 tkr	upphör 2024-04-30

IT-utveckling, förvaltning och upphandling

Förvaltningens utredning av digitala tjänster med överföring av personuppgifter till tredje land fortgår under 2023, tillsammans med de andra pedagogiska verksamheterna och stadsledningskontoret. Identifierade och beslutade säkerhetsåtgärder är genomförda.

Förvaltningen informerar kontinuerligt användare kring hur IT-systemen ska användas för att minimera riskerna med överföring. I juli kom ett nytt avtal (EU-U.S. Data Privacy Framework) för dataöverföring mellan EU och USA på plats som gör det lagligt att överföra personuppgifter. EU-kommissionen har godkänt den överföringsmekanism som har förhandlats fram med USA baserat på de ändringar som har genomförts på amerikansk sida. Det finns ett antal förutsättningar som måste vara uppfyllda för att den mekanismen ska kunna tillämpas. Förvaltningen kommer nu att arbeta vidare med att analysera och riskbedöma de nya förutsättningarna.

Utbyten av digitala enheter och skrivare pågår enligt plan för samtliga verksamheter inom stadens pedagogiska verksamheter. Behov av stöd från förvaltningen till skolorna har ökat då verksamheterna omvärderar sina lokala IT-stödjande funktioner. Informationsmöten har genomförts för alla skolor samt andra pedagogiska verksamheter i staden som berörs av upphandlingen.

Förvaltningens beslutade process för att utforska utmaningar inom innovation prövas under året på en gymnasieskola. Modellen utgår ifrån användardriven utveckling. Förvaltningen arbetar på olika sätt för att stödja skolorna kring AI. Bland annat har ett samarbete med andra förvaltningar initieras. Förvaltningen planerar för gemensamma kompetensutvecklingsinsatser inom området.

Portföljstyrning för digitala stöd för de pedagogiska verksamheterna

De digitala stöden för stadens pedagogiska verksamheter förvaltas genom en modell som kallas portföljstyrning. Två nya projekt har fastställts i portföljstyrgruppen. Dels förstudieprojektet för kommande upphandling av Barn- och elevregistret (BER), dels projektet för gallring och arkivering av information av nuvarande systemstöd inom skolplattformen. Vidare har uppdraget för samordning av implementering av digitala nationella prov fastställts.

Skolplattformen - upphandlingsprocess för avtal som löper ut

Avtal är på plats för schema för samtliga skolformer samt för lärplattform för förskolan och grundskolan.

Upphandlingar pågår för lärplattform för vuxenutbildningen samt lärplattform och myndighetsutövning för gymnasieskolan där kontraktstart planeras till tertial 3.

Projekten för införande av de nya systemstöden har startat för förskolan och grundskolan samt initieras för gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Införandeprojekten följer den övergripande planen med införande av nya systemstöd i samband med läsårsstart 2024.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås. Till måluppfyllelsen bidrar att i verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter huvudsakligen genomförts, bland annat genom samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen. Målen för antal feriejobb, Stockholmsjobb och praktikplatser för högskolestuderande uppnås.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	409			437	409	380 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	72			88	82	82 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	934 st			3 298 st	2 000 st	2 000 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
Analys								
Årsmål samt prognos för indikatorn är sänkt från 3 000 till 2 000 placeringar, vilket motsvarar antalet förskollärare inom den verksamhetsförlagda utbildningen och därför redovisas av den nya förskolenämnden. Se mål 3.4.								
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	91 st	41 st	49 st	78 st	90	85 st	11 000	Tertial 2 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa en jobbgaranti för examinerade studenter på stadens Vård- och omsorgscollege	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utreda hur elever i introduktionsprogram kan ges yrkesutbildning för att på kort sikt bli ekonomiskt självförsörjande	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Alla stadens ungdomar studerar eller arbetar

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan fullföljer sin utbildning, fortsätter att studera i eftergymnasiala utbildningar eller börjar arbeta. Alla elever från grundskolan som inte sökt till gymnasiet identifieras, kontaktas, erbjuds och tackar ja till en utbildningsplats eller plats i en motivationsskapande verksamhet anpassad till ungdomens förutsättningar, behov och intressen. Efter den motivationsskapande verksamheten går ungdomen vidare till utbildning eller arbete.

Grundskola, arbetsliv och prao

Under året har alla stadens grundskolor genomfört traditionell prao. Det är första gången efter pandemin där prao genomförts på samtliga grundskolor. Förvaltningen kan se att anskaffningen av praoplatser har varit något svårare än före pandemin. En förklaring är att många arbetsgivare inte längre tar emot prao-elever som är under 18 år, vilket gör att det inte längre finns utrymme för grundskoleelever.

Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen fortsätter att samverka med arbetsmarknadsförvaltningen inom ramen för kommunens aktivitetsansvar. Samverkan utvecklas och innefattar flera gemensamma projekt, arbetssätt och metoder till stöd för ungdomar som står inför ett avbrott, utan plats på gymnasieskola eller är i behov av en förstärkt vidaregång till egen försörjning. Arbetet fortlöper enligt plan.

Samstart

Utbildningsförvaltningen och arbetsmarknadsförvaltningen deltar i ESF-projektet Samstart som leds av Arbetsförmedlingen. Projektet startade den 1 september 2023 och avslutas den 30 juni 2025. Samstart ska bidra till att fler ungdomar med funktionsnedsättning etablerar sig på

arbetsmarknaden genom en tydligare och mer likvärdig process som skapar förutsättningar för ett individanpassat stöd i övergången från skola till arbetsliv. Projektet arbetar med individen under skoltid och fortsätter stödja individen även efter skolslut. Deltagare har tillgång till alla ordinarie insatser som finns hos Arbetsförmedlingen och hos involverade aktörer. I projektet Samstart kommer ett multikompetent team att skapas med personal från respektive organisation.

Erasmus +

Förvaltningen har slutfört det EU-finansierade projektet ”Unga i behov av särskilt stöd vid övergångar från obligatoriska skolan”. En arbetsgrupp har besökt Danmarks nationella vägledningscentrum, Köpenhamns kommuns utbildningsförvaltning, kommunala aktivitetsansvaret samt två verksamheter som stöttar unga i behov av särskilt stöd vid övergångar.

Syftet med projektet var att utveckla ordinarie arbetssätt, digitalisering samt ta lärdom av hur utvalda verksamheter arbetar med övergångar med fokus på att unga i behov av särskilt stöd fullföljer sina studier.

Öka anställningsbarhet inom introduktionsprogrammen

Utbildningsförvaltningen har i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen påbörjat ett utredningsarbete för att bland annat se över hur Skolverkets yrkespaket skulle kunna användas på introduktionsprogrammen för att öka elevernas anställningsbarhet.

En aggregerad analys av elevernas individuella studieplaner görs i syfte att följa upp elevernas måluppfyllelse och titta på hur elevernas anställningsbarhet under sin tid på gymnasiet kan öka. Utredningen tittar även på hur övergångar till vuxenutbildningen och vilket stöd inom vuxenutbildningen som behöver utvecklas för att stödja eleverna att bli ekonomiskt självförsörjande.

Ung Företagsamhet

Stockholms stads skolor hade stora framgångar i de regionala UF-mästerskapen som avgjordes den 16 mars. I konkurrens med ett hundratal gymnasieskolor från hela Stockholms län vann stadens skolor förstapriset i sju av de tolv tävlingskategorierna, däribland Årets UF-skola och det mest prestigefyllda priset Årets UF-företag. Tävlingsframgångarna innebar att rekordmånga 14 UF-företag från sju av Stockholms stads skolor kvalificerade vidare till SM i Ung Företagsamhet. Denna avgjordes på Stockholmsmässan den 23–24 maj med fem silvermedaljer till stadens gymnasieskolor.

Elever som driver UF-företag och som genomför alla obligatoriska moment erhåller vid läsårets slut ett intyg från Ung Företagsamhet. En sammanställning av statistiken för elever

som drev UF-företag på stadens skolor under läsåret 2022/23 visar att den övervägande delen av skolorna har förbättrat sina siffror från föregående läsår. Genomsnittet för intygsberättigade elever på samtliga kommunala gymnasieskolor har ökat från 90 % till 97 %. Av de sex nya UF-skolor som tillkommit under läsåret har fem av dem uppnått 100% intygsberättigade elever.

Förvaltningen har under våren inlett arbetet med att planera en ny julmarknad för elever som driver UF-företag. Julmarknaden avses genomföras under den första helgen i advent och möjliga platser är Drottninggatan eller Kungsträdgården. Planering av evenemanget sker i samarbete med trafikkontoret, kulturförvaltningen, stadsledningskontoret och Stockholm Business Region.

Hållbarhetsutmaningar

Under vårterminen har Unga Innovatörer tillsammans med förvaltningen genomfört ett samarbete kring innovation och hållbarhet. Deltagare har varit gymnasieklasser som har fått varsin utmaning att lösa. Utmaningarna har varit inom områdena miljömässig hållbarhet respektive social hållbarhet och har varit förankrade i Stockholms stads hållbarhetsrapport och med en tydlig koppling till Agenda 2030. Bland de deltagande eleverna utsågs två vinnande grupper som fick träffa två borgarråd för att presentera sina lösningsförslag på plats i stadshuset.

Feriearbetare

Stockholms stad erbjuder ungdomar som är folkbokförda i Stockholms stad feriearbeten. Utbildningsförvaltningen anställer dels feriearbetare i egen regi samt tillhandahåller platser som tillsätts och finansieras av stadsdelsförvaltningarna. Målet om att erbjuda 85 feriearbete anställning i egen regi uppnåddes i och med att 90 feriearbetare anställdes av utbildningsförvaltningen. Förvaltningens mål om att tillhandahålla 380 feriejobb för placering från stadsdelsförvaltningarna förväntas uppnås. Före sommaren hade 409 platser tillgängliggjorts för placering.

Stockholmsjobb

Ett samarbete pågår med arbetsmarknadsförvaltningen för att kunna erbjuda fler personer Stockholmsjobb och jobb som serviceassistenter. Förvaltningen räknar med att nå målet, men det har inte varit möjligt att få en exakt uppgift om antalet erbjudna Stockholmsjobb från arbetsmarknadsförvaltningen.

Verksamhetsförlagd utbildning

Utbildningsförvaltningen samordnar placering av lärarstudenter i verksamhetsförlagd

utbildning. Arbetet kommenteras under målområde 3.4.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås inom utbildningsnämndens ansvarsområde. Bedömningen grundar sig på att riktade insatser till skolor i socioekonomiskt utsatta områden har bidragit till mer likvärdiga skolresultat.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Det finns välfungerande kommunala skolor i alla delar av staden.*

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt i samråd med arbetsmarknadsnämnden, exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och SISAB starta Fokus Järva för att få till en sammanhängande satsning och en samlad plan för utvecklingen av Järva med utgångspunkt i översiktsplanen och med stort fokus på genomförandekraft	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Det finns välfungerande kommunala skolor i alla delar av staden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kunskapsresultaten i särskilt utsatta områdens skolor höjs

Ökad likvärdighet

Förvaltningen har ett fokus på att öka likvärdigheten mellan stadens skolor. De socioekonomiska förutsättningarna skiljer sig stort och förvaltningen har fortsatt att rikta specifika insatser till skolor i socioekonomiskt belastade områden och resurssvaga elever. Detta omfattar både organisatoriska förändringar och resursallokering för olika satsningar. Resultaten har blivit mer likvärdiga och skillnaderna mellan skolorna med mest och minst gynnsamma förutsättningar har minskat under de senaste åren. Resultatförbättringen syns

bland annat på skolor i Järva, se särskilt avsnitt under mål 1.2.1, och jämfört med år 2022 är Skärholmen den stadsdel som ökat andelen behöriga ökat mest. Se även resultatredovisningen och analys av resultaten under mål 1.2.1.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås. Till måluppfyllelsen bidrar att i verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter huvudsak genomförts. Förvaltningen når sammantaget uppsatta mål för sjukfrånvaro. Målet för aktivt medskapandeindex uppnås inte.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare*

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	79	78	80	80		82	83	2023
  Sjukfrånvaro	5,6 %	4,7 %	6 %	6 %	5,6 %	5,7 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
  Sjukfrånvaro dag 1-14	2,5 %	2,6 %	2,5 %	2,9 %	2,5 %	2,6 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden erbjuda språkkurser i svenska till medarbetare inom stadens förskolor, vård och omsorg	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska arbeta för att i fler skolor införa tvåläraresystem eller liknande modeller	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska arbeta för att relevanta kompetensutvecklingsinsatser genomförs för att höja	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kunskapsnivån inom skolans personalkategorier i fråga om barn med NPF-diagnoser			
  Utbildningsnämnden ska utreda hur staden kan utveckla arbetet med platser för verksamhetsförlagd utbildning	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen har möjlighet att rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare genom att erbjuda en god arbetsmiljö, skickligt ledarskap och attraktiva arbetsvillkor. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens arbetsplatser är god och stimulerar medarbetare till goda prestationer och till att utveckla verksamheten. Arbetet med den strategiska kompetensförsörjningen bidrar till att förvaltningen kan skapa den bästa skolan för varje elev.

Kompetensförsörjning – locka fler till läraryrket och till Stockholms stad

Utbildningsnämnden har i samband med beslut om budgetunderlag för 2024 med utblick 2025-2026 beslutat om en kompetensförsörjningsplan med analys av rekryteringsbehov och planerade insatser under den kommande perioden. Även om rekryteringsbehoven har skrivits ner med hänsyn till ett minskat befolkningsunderlag har staden ett fortsatt stort rekryteringsbehov av lärare och andra yrkeskategorier.

Förvaltningen bedriver ett utåtriktat arbete för att sprida positiva bilder av läraryrket i allmänhet och att arbeta i Stockholms stad i synnerhet. Det utåtriktade arbetet sker i flera kanaler, däribland Pedagog Stockholm, sociala medieplattformar samt vid mässor så som Skoljobbsmässan och Pedagogdagarna i Uppsala. Under höstterminen deltar förvaltningen i även Virtual Career Days pedagogdag tillsammans med stadsledningskontoret. Förvaltningen blev under året uppmärksammat för arbetet med arbetsgivarvarumärket och är nominerade till årets *employer branding företag* av analysföretaget Universum.

Stärkt introduktion för nya medarbetare och chefer

Förvaltningen följer just nu upp nyexaminerades introduktionsperioder och en rapport tas fram i början av höstterminen. Utifrån uppföljningens resultat fattas beslut om ytterligare insatser för att stärka introduktionen för målgruppen.

För att stärka och utveckla introduktionen för lärare har förvaltningen genomfört seminarier och grupphandling för nyexaminerade lärare.

Introduktion för rektorer och administrativa chefer fortgår med framför allt introduktionsmöten samt introduktionsutbildning för nya chefer i staden. Basutbildning för administrativa chefer löper läsårsvis med olika moduler och följs upp för att möta behoven hos denna chefskategori. Behovet av mentorsstöd till nya administrativa chefer analyseras för närvarande. Genomförda chefsrekryteringar och introduktion följs upp i samtal och återkopplas till berörd avdelning. Mentorsstöd erbjuds alla rektorer som är nya i sin chefsroll och rektorer som rekryterats externt.

Den individuella introduktionen för samtliga nyanställda skolsköterskor som inte tidigare har arbetat i Stockholm stad har förstärkts under läsåret. Utöver redan befintligt introduktionsprogram har varje nyanställd skolsköterska som inte tidigare har arbetat i Stockholms stad fått ytterligare introduktionsinsatser utifrån behov. Gemensamma utbildningsinsatser i syfte att underlätta journalföring och samtidigt tydliggöra patientsäkra arbetsrutiner för samtliga skolsköterskor har haft ett särskilt fokus på nyanställda skolsköterskor.

Insatser för ökad legitimationsgrad och ökad behörighet

Stockholm stad har en förhållandevis hög legitimationsgrad jämfört med riket och även i förhållande till genomsnittet för länet. Andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskolan har ökat något de senaste åren och uppgick läsåret 2022/2023 till 77,5 procent (Skolverkets statistik för pedagogisk personal läsåret 2022/2023, Lärare med legitimation och behörighet i minst ett undervisningsämne, heltidstjänster). Motsvarande siffra för gymnasieskolan är 89,3 procent. I riket är genomsnittet runt 71 procent. För Stockholms län som helhet ses en svagt uppåtgående trend de senaste åren.

Förvaltningen fortsätter samarbetet med *Fler vägar in* vid Stockholms universitet. Insatsen syftar till att erbjuda information och vägledning om möjliga vägar till lärarlegitimation undervisande personal som idag saknar lärarlegitimation. Förvaltningen fortsätter informera stadens förskollärare och lärare om möjligheten att läsa kurser via lärarlyftet för ökad ämnesbehörighet.

Med start från höstterminen kommer skolledningarna erbjudas stöd för att utveckla användandet av kompetensverktyget KOLL på sin skola. Stödet utformas utifrån skolans behov med utgångspunkt i skolans nulägesbild gällande eventuellt kompetensgap och behov av framtida kompetens. Genom stödet får skolan större inblick i hur verktyget kan användas för att identifiera undervisning som bedrivs av obehöriga lärare, stötta vid schemaläggning utifrån sina medarbetares kompetenser/behörigheter och inblick i om medarbetare behöver kompetensutveckling så som utökad behörighet inom undervisningsämnena. Aktiviteten

genomförs som en del i att öka undervisningstiden som bedrivs av ämnesbehöriga lärare.

Ett identifierat område med jämförelsevis låg behörighet är svenska som andraspråk (SVA). För att höja behörigheten inom ämnet har förvaltningen inlett ett samarbete med Högskolan Väst och lärare som idag saknar behörighet i SVA kommer med start från vårterminen kunna läsa till behörighet inom ramen för Lärarlyftet. Kursen är på 15 högskolepoäng och ges på distans.

I förvaltningens kompetensförsörjningsplan för 2024 med inriktning mot 2025 och 2026, bilaga till underlag för budget, finns fler riktade insatser kopplade till att höja legitimitetsgraden och ämnesbehörigheten

Verksamhetsförlagd utbildning och fältstudier

Förvaltningen samordnar placering av lärarstudenter i verksamhetsförlagd utbildning. Utvecklingen av VFU-organisationerna *Kluster* och *Centrum för Professionsutveckling (CPU)* som pågått under ett antal år fortsätter både internt i staden och externt i samverkan med Stockholms universitet och Södertörns högskola. Under vårterminen har flertalet skolbesök genomförts tillsammans med lärosätena i syfte att utveckla VFU-organisationen.

VFU-verksamheten är en viktig insats för att långsiktigt möta behovet kompetensförsörjningen av lärare i stadens skolor. Förvaltningen följer upp studenternas erfarenheter av placeringarna, för att de ska ha en positiv erfarenhet av arbetet på skolorna, och utvecklar insatser och placeringar tillsammans med skolorna och lärosätena.

Som ett led i att stärka den verksamhetsförlagda utbildningen fortlöper arbetet med att informera och sprida goda exempel kopplat till VFU och skolutveckling. Samtliga, gymnasiechefer, gymnasierektorer och flera biträdande rektorer har tagit del av vinsterna med VFU och behovet av flera platser. Kontinuerliga samverkansmöten har genomförts med stadens VFU-skolor/förskolor tillsammans med lärosätena.

Stockholms stad har under vårterminen tecknat avtal med Stockholms konstnärliga högskola (SKH) gällande VFU. Utöver SKH har staden sedan tidigare avtal gällande VFU med Stockholms universitet, Södertörns högskola, Kungliga tekniska högskolan, Gymnastik och idrottshögskolan, Konstfack och Kungliga musikhögskolan. Samtliga lärosäten bjöds in till ett gemensamt årligt möte för att samverka.

Förvaltningen har tidigare år samordnat placeringar av förskollärare i stadens fristående och kommunala förskolor. Ansvar för placering av studenter som studerar till förskollärare har den 1 juli överförts till den nybildade förskolenämnden. Årsmål samt prognos för indikatorn *Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning* föreslås därför att sänkas från 3 000 till 2 000 placeringar. Sänkningen motsvarar antalet förskollärare inom den verksamhetsförlagda utbildningen.

Antalet placeringar inom VFU styrs av efterfrågan på platser. Efterfrågan bestäms främst av hur många lärarstudenter som läser lärarutbildningen och genomför VFU-perioder vid de lärosäten staden har avtal med. Förvaltningen har under de senaste åren kunnat möta hela den efterfrågan på platser som funnits från de lärosäten staden har avtal med. Förvaltningen ger stöd till förskoleförvaltningen i sitt placeringsarbete under hösten.

Samarbetet med Stockholms universitet för att erbjuda verksamhetsförlagda fältstudier (VFF) för speciallärare och specialpedagoger i stadens verksamheter fortlöper. Under vårterminen har 77 deltagare gjort sina verksamhetsförlagda fältstudier i Stockholms stad.

Teach for Sweden

Samarbetet med Teach for Sweden (TFS) fortgår och är en del i arbetet med att öka likvärdigheten bland stadens skolor genom att attrahera och rekrytera ämneslärare till grundskolans årskurs 7–9. Under vårterminen har nio deltagare varit anställda i staden varav fyra har tagit sin lärarexamen i juni.

Från nyanländ till nyanställd lärare

Kompetensförsörjningsaktiviteten *Från nyanländ till nyanställd lärare* fortsätter med bland annat praktikmoment för nyanlända lärare parallellt med språkstudier. Förvaltningen har gjort 64 praktikplaceringar i stadens skolor under vårterminen och erbjudit deltagarna professionshöjande och vägledande seminarier. Samtliga deltagare som anmält intresse för praktikmomenten har fått en praktikplats. Under våren påbörjade 45 nya deltagare insatsen.

Utbildningsinsatser för andra yrkesgrupper än lärare

Förvaltningen erbjuder utbildningsinsatser för andra yrkesgrupper än lärare med målet att stärka kompetensen inom relevanta områden under 2023. Insatserna riktas till barnskötare, elevassistenter, fritidsledare och skolvaktmästare i stadens skolor samt medarbetare på central förvaltning. Utöver kurser och seminarier för nämnda befattningar anordnas även administrativ chefsintroduktion och introduktionsutbildning för nya chefer inom förvaltningen inom ramen för aktiviteten. Kurser och seminarier utvärderas efter varje genomfört tillfälle och innehållet justeras vid behov.

Ledarskapsutveckling för befintliga och blivande chefer

Förvaltningen erbjuder coaching och handledning enskilt och i grupp för att stärka förvaltningens samtliga chefer, rektorer och biträdande rektorer i sitt ledarskap och uppdrag. Förvaltningens chefsseminarier har utvecklats i syfte att stärka cheferna i deras roll för ett hållbart arbetsliv och ledarskap. Formen för seminarierna alterneras mellan fysiskt och digitalt för att ge utrymme för möten inom det större chefsnätverket. Under vårterminen har

förvaltningen erbjudit seminarier kring medarbetarenkäten, löneöversynsprocessen samt förändringsledning.

Förvaltningen anordnar nätverksgrupper för rektorer med aktuella ämnen, däribland analys och kvalitetsarbete, att leda och organisera skola samt kommunikation. Utöver det ges handledning i grupp för rektorer respektive biträdande rektorer med olika nivåer av erfarenhet. Nätverksträff för biträdande rektorer har genomförts med temat att organisera för minoritetsspråksundervisning i skolan.

Genomförandet av förvaltningens ledarskapsprogram som syftar till att stärka den interna rekryteringsbasen av framtida chefer fortsätter. Ansökningsprocessen till nästa omgång av *Leda som biträdande rektor* har genomförts under vårterminen och innehållet till seminarierna ses över kontinuerligt för att uppfylla behov samt relevans utifrån organisationens nuläge.

Innehållet i ledarskapsdagen *Leda i skolan* har anpassats med innehåll och övningar kring stadens chefsprofil och ledarskapsmodell för att ge deltagarna kunskap och insikt om stadens styrverktyg för ledarskap och ledarskapsutveckling.

Utbildningen Leda grupper har erbjudits under våren. Erbjudna tillfällen har varit fullbokade och utvärderingarna visar att ledarutbildningen är mycket uppskattad som individuell ledarutveckling och användbar i verksamheten på skolan.

För administrativa chefer erbjuds särskilt utformad introduktionsutbildning om sju halvdagar med fokus på ämnen som berör denna chefskategori och andra chefer. Professionshöjande insatser i form av den administrativa chefsdagen i syfte att stärka cheferna i sitt ledarskap är en del av utbildningen, där vårens administrativa chefsdag hade temat *Att leda komplexa uppdrag*. Utöver dessa halvdagar sker månatliga digitala infoträffar för löpande information.

Ledningsgruppsutveckling erbjuds stadens skolors skolledning. Möjligheten att delta i programmet erbjuds även till hösten och sex skolor kommer att påbörja sin ledningsgruppsutveckling.

Samverkan med lärosäten

Samarbetet i *Utveckling – Lärande – Forskning*, ULF, fortsätter med *Stockholm Teaching & Learning Studies*, STLS, som stadens och Stockholm universitets gemensamma bidrag. Medel har även beviljats till två nystartade projekt där stockholmslärare ingår – ett om sexualitet, samtycke och relationer och ett om metoder att stärka förskolebarns språkutveckling i Järva. ULF är en försöksverksamhet kring samverkan mellan skolor och praktiktära forskning som förlängts till 2024 i avvaktan på permanent verksamhet. Staden har ett samarbete med KTH där fokus ligger på att stärka skolans kompensatoriska uppdrag.

Stärkta karriärvägar och utvecklingsmöjligheter för lärare

Förvaltningens karriärspår möjliggör goda utvecklingsmöjligheter för lärare på stadens skolor.

En del av det samlade statsbidraget för karriärsteg som infördes den 1 juli 2020 har viktats så att förstelärare och lektorer med karriärtjänst på skolor med särskilt svåra förutsättningar, med beaktande av elevernas socioekonomiska bakgrund, ges ett tidsbegränsat lönetillägg på 5 000 kronor i månaden. Läsåret 2022/23 har förstelärare och lärare med lektorat på fyra av stadens gymnasieskolor och 17 av stadens grundskolor fått det extra lönetillägget. Inför läsåret 2023/24 tillkommer tre grundskolor.

Antalet lärare med lektorat på stadens grundskolor har ökat. På samtliga skolor med årskurserna 7–9 i grundskoleområde 5 (Rinkeby-Kista-Tensta), undantaget en skola, finns nu lärare med lektorat. Även ett par av de skolor som enbart har F-6 verksamhet i område 5 har lärare med lektorat. Ytterligare fyra lärare med lektorat finns på andra grundskolor. På stadens gymnasieskolor finns 19 lärare med lektorat.

Lsåret 2022/23 har fyra grundskolor och fyra gymnasieskolor beviljats statsbidrag för praktiktäna forskning. Totalt har tolv av stadens lärare med forskarexamen genomfört praktiktäna forskning med stöd av statsbidraget under läsåret. Två av gymnasieskolorna avslutar nu de praktiktäna forskningsprojekten. Lsåret 2023/24 fortsätter de fyra grundskolorna med praktiktäna forskning, två gymnasieskolor fortsätter och en ny gymnasieskola startar. Totalt omfattas tio lärare med forskarexamen av statsbidraget kommande läsår.

Stockholms stads skolors vikariepool

Stockholms stads skolors vikariepool underlättar grund- och gymnasieskolornas kompetensförsörjning. Under perioden har antalet bokade timmar av vikarier för korttidsvikariat via den interna vikariepoolen ökat med 30 procent jämfört med samma period föregående år. Efterfrågan har överstigit den interna vikariepoolens dimensionerade kapacitet. Enkätundersökningar visar hög nöjdhet hos skolorna och hos de anställda vikarierna med den interna vikariepoolen. Resultaten pekar mot en ekonomisk hållbarhet på årsbasis. Om efterfrågan från skolorna fortsätter att vara större än det antal vikarier som finns att tillgå kan vikariepoolen komma att utökas under 2024. Om efterfrågan från skolorna fortsätter att vara större än det antal vikarier som finns att tillgå kan vikariepoolen komma att utökas under 2024. Utöver att tillgodose behoven av korttidsvikariat är den interna vikariepoolen en rekryteringskälla när skolorna rekryterar lärare och barnskötare för längre anställningar.

Attraktiva anställningsvillkor och en god arbetsmiljö

Förvaltningen har under året fortsatt att bedriva ett systematiskt arbete för att förbättra arbetsmiljön för såväl lärare som alla andra yrkeskategorier inom förvaltningen.

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

En enkät för den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet genomfördes under våren med en svarsfrekvens på 94 procent. Enkäten besvaras av rektor/enhetschef tillsammans med fackliga företrädare och skyddsombud i respektive samverkansgrupp. Det sammanlagda förvaltningsövergripande resultatet sammanställs i två rapporter – en för skolorna och en för enheter på central förvaltning. Resultatet analyseras och förslag på eventuella förvaltningsövergripande åtgärder presenteras för fackliga företrädare i förvaltningsgruppen under hösten.

Uppdragsdialoger

Uppdragsdialoger inom personalområdet har genomförts under våren tillsammans med respektive skolledning. På mötena har bland annat aktiviteter inom ramen för HÖK-avtalet följts upp. Dialogerna har berört information om kommande inspektioner av Arbetsmiljöverket beträffande hot och våld. Vidare har det även förts resonemang om arbetsgivarens skyldighet att anmäla allvarliga händelser till Arbetsmiljöverket enligt 3 kap 3a § Arbetsmiljölagen.

Kompetensutveckling inom arbetsmiljö och det systematiska arbetsmiljöarbetet

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att ta fram insatser för att underlätta för förvaltningens chefer att hantera utmanande samtal. Utbildning om misskötsamhet har utökats med en del om det svåra samtalet. Genom att förvaltningens chefer ges förmåga och verktyg att upptäcka och agera tidigt vid oönskade beteenden och konflikter kan risker i den sociala arbetsmiljön förebyggas.

Förvaltningen har under året utvecklat den grundläggande arbetsmiljöutbildning som erbjuds förvaltningen chefer, fackliga förtroendemän och skyddsombud. Utbildningen har utökats från en och en halv dag till två dagar. De tillägg som gjorts till utbildningen avser främst hot och våld, kränkande särbehandling, fysisk arbetsmiljö och information om Hbtqi. Utbildningen erbjuds vid fyra tillfällen under 2023 och materialet utvecklas under året bland annat med stöd av deltagarnas utvärderingar.

Arbetet med att ta fram ett förvaltningsövergripande stödmaterial beträffande hot och våld har påbörjats. Arbetet fortsätter även efter sommaren och implementering är något försenad jämfört med ordinarie plan.

Utifrån resultatet i 2022 års uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har förvaltningen utvecklat erbjudandet av elevskyddsombudsutbildningar. Det har bland annat inneburit att förvaltningen erbjuder fler utbildningstillfällen. Under våren 2023 erbjöds tre utbildningstillfällen, varav ett blev inställt på grund av för få deltagare.

Medarbetarenkät 2023

Andelen som svarade på årets medarbetarenkät var 88 procent och resultatet för indexet AMI blev 79 (staden hade ett genomsnitt på 80). Inför 2023 hade enkäten gjorts om med tio ändrade frågor, fyra nya frågor och två borttagna frågor. Analys av förvaltningens övergripande resultat visar att medarbetare i allmänhet finner sitt arbete väldigt meningsfullt och att man upplever sig ha förtroende från sin närmsta chef. De två frågor som fick lägst resultat i år rörde förekomsten av regelbunden dialog och återkoppling mellan chef och medarbetare.

Information och stödverktyg för att arbeta med resultatet har tagits fram. Förvaltningen genomförde ett informationstillfälle för chefer under våren på temat "Utveckla verksamheten genom medarbetarenkäten". Samtliga chefer som har fått ett resultat, förväntas arbeta med sitt resultat under året, både utifrån styrkor och förbättringsområden. De skolor med högst resultat på AMI har uppmärksammats i en artikel på stadens intranät.

Fortsatt arbete för en minskad sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro mäts som ett genomsnitt den senaste tolv månaders perioden. Från januari till juni har sjukfrånvaron varit stabil och under hela perioden uppgått till 5,6 procent. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor var i juni 6 procent och för män 4,6 procent. Jämfört med juni 2022 har den genomsnittliga sjukfrånvaron minskat med 0,7 procentenheter vilket huvudsakligen förväntas vara en effekt av att pandemin inte påverkar frånvaron på samma sätt som föregående år. Årsmålet på 5,7 procent förväntas att uppnås.

Korttidsfrånvaron, dag 1–14, har under våren legat konstant på 2,5 procent. Årsmålet på 2,6 procent förväntas att uppnås då det inte finns något som i nuläget talar för en uppgång under hösten. Kvinnor har en korttidssjukfrånvaro på 2,5 och män på 2,6.

Långtidssjukfrånvaron mätt som sjukfrånvaroperioder dag 15–90, låg i juni på 0,93 procent (kvinnor: 1,08, män: 0,63). I juni 2022 var siffran 0,94 procent. Kvinnor har högre långtidssjukfrånvaro än männen vilket vi sett även tidigare år. Sjukfrånvaro med sjukfrånvaroperioder längre än 90 dagar var för kvinnor i juni på 2,43 procent och för män 1,45 procent.

Under våren har förvaltningen riktat extra fokus mot korttidssjukfrånvaron eftersom den fortfarande är högre än innan pandemin. Strategiskt och operativt stöd har getts till chefer så de kan arbeta med att förebygga ohälsa som leder till hög korttidssjukfrånvaro.

Korttidssjukfrånvaron har på utbildningsförvaltningen i likhet med övriga arbetsmarknaden ökat något jämfört med åren före pandemin. Hälsöfrämjande insatser erbjuds i olika former för att motverka ohälsa. Företagshälsovården erbjuder föreläsningar och workshops om bland annat stresshantering, förändringsprocesser, hälsa och livsbalans. Förvaltningen arbetar enligt

stadens rehabiliteringsprocess för att möjliggöra en snabb återgång till arbete efter en längre sjukfrånvaro när det finns förutsättningar för det.

En sammanhållen lönebildning

Tidplanen för årets löneöversyn senarelades för att invänta nytt ”märke” för svenska arbetsmarknaden och överenskommelse om utrymme för Kommunal. Utbetalning av ny lön för medlemmar i Akademikeralliansens förbund, för medlemmar i AKV (Vision, Akademikerförbundet SSR och Ledarna), för medlemmar i Vårdförbundet, för medlemmarna i Läkarförbundet samt för oorganiserade inom dessa avtalsområden sker med septemberlönen.

Löneöversynen för medlemmar i Kommunal och Sveriges Lärare samt för oorganiserade medarbetare inom dessa avtalsområden får sina nya löner utbetalda i oktober. Samtliga nya löner betalas ut retroaktivt och gäller från 1 april.

Under våren har utbildnings- och informationsaktiviteter om lönesättning och lönebildning ägt rum för att stärka kompetensen hos lönesättande chefer.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås. Till måluppfyllelsen bidrar att i verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter huvudsakligen genomförts, bland annat genom arbete mot felaktiga utbetalningar och välfärdsbrott inom ersättningshantering till andra huvudmän.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Nämndens skolor kan upprätthålla verksamheten vid en större samhällsstörning*.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp						60 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2023
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		80 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	
  Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB och stadsdelsnämnderna genom myndighetssamverkan arbeta för att motverka välfärdsbrott	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens skolor beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga elever och personal under flera dygn	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Nämndens skolor kan upprätthålla verksamheten vid en större samhällsstörning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla skolor är förberedda på att tillgodose omsorgsbehovet vid en större samhällsstörning
 Alla skolor är förberedda på att tillgodose utbildningsbehovet vid en större samhällsstörning
 Välfärdsbrotten inom nämndens ansvarsområde upptäcks och förhindras

Åtgärder för en stärkt beredskap utifrån risk och sårbarhetsanalys

Risk- och sårbarhetsarbetet har fortgått under 2023 med kontinuitetshantering och kontinuitetsplan gällande samhällsviktig verksamhet. Arbetet sker utifrån den risk och sårbarhetsanalys (RSA) som genomfördes vid två tillfällen 2022. Förvaltningen utarbetade under våren en krigsledningsplan samt en krigsorganisation för central förvaltning, inklusive rutiner för bemanning och krigsplacering.

Samtliga skolor ska ha en planering för hur skolan ska kunna bedriva verksamheten i händelse av större samhällsstörning. Förvaltningen har under perioden stöttat skolorna i detta arbete

och fortsätter under hösten.

Förvaltningen har i uppdrag att utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga.

Under 2023 har en arbetsgrupp startats med inriktning på måltidsverksamheten i skolorna för beredskapslagring i egen regi. Målet är att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga elever och personal under flera dygn. Under hösten 2023 så kommer ett antal referensskolor att agera piloter i projektet. Utifrån pilotskolornas erfarenheter kommer bred lansering av konceptet ske under 2024.

Åtgärder mot välfärdsbrott

Ersättning till andra huvudmän

Förvaltningen arbetar aktivt mot felaktiga utbetalningar och misstänkta välfärdsbrott inom ersättningshantering till andra huvudmän. Myndighetssamverkan pågår i de ärenden där det kan misstänkas att ersättning betalats ut felaktigt.

Förvaltningen bedriver fördjupade utredningar rörande felaktiga utbetalningar där anledning finns att göra det. I samband med detta kan fråga om polisanmälan komma att bli aktuell om misstanke om brott uppstår.

Förvaltningen deltar i stadens referensgrupp om välfärdsbrott. Under våren 2023 har referensgruppen beslutat om en kraftsamling mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller. Riktade kontroller utifrån riskprofiler är sedan 2021 en implementerad och beprövad modell inom förvaltningen och inriktningen på arbetet stämmer väl överens med stadens övergripande inriktning inom området välfärdsbrott.

Rådighet och uppföljning av leverantörer

Förvaltningen leder det stadsövergripande arbetet med inköpskategorin lokalvård. Uppdraget omfattar bland annat att ta fram strategier och samordna stadens samlade behov av lokalvård. Inom kategoriarbetet har också ett projekt påbörjats för att uppmärksamma förekomsten av eventuella välfärdsbrott kopplade till lokalvård. En rapport som syftar till att granska omfattningen av välfärdsfusk inom lokalvården har färdigställts under året och har presenterats för stadsledningskontoret. Rapporten pekar på ett antal åtgärder staden rekommenderas att arbeta förebyggande med i syfte att förhindra välfärdsbrott. Arbetet med åtgärder fortsätter under 2023 och 2024.

Informationssäkerhet, dataskydd och integritet

Förvaltningen har under våren arbetat med att ta fram styrdokument och riktlinjer inom informationssäkerhet och dataskydd. Processbeskrivning avseende den enskildes rätt att ta del

av sina personuppgifter (rätten till tillgång) enligt dataskyddsförordningen är beslutad och implementerad. Detsamma gäller processbeskrivning avseende rätten till rättelse och radering enligt dataskyddsförordningen. Förvaltningen har även tagit fram en lokal anvisning för organisatorisk informationssäkerhet samt hanteringsanvisning avseende informationssäkerhetsincidenter.

Arbetet med en plan för hantering av molntjänster fortlöper och beslut om fortsättning planeras till hösten. Förvaltningen har slutfört riskminimerande åtgärder och kommer inom objektförvaltningen kontinuerligt arbeta med att minimera riskerna med nuvarande användning genom tekniska och administrativa säkerhetsåtgärder.

Arbetet med riskhantering, informationsklassning och riskanalyser pågår enligt plan. Förvaltningen har genomfört förbättringsarbete vad gäller stödmaterialet vid informationsklassning och kommer att fortsätta arbetet i höst. Förvaltningen har även genomfört en GAP-analys med utgångspunkt i ISO 27001 och 27002:2022 samt den stadsövergripande riktlinjen och tillämpningsanvisningar för informationssäkerhet. Arbetet med att konkretisera utvecklingsområden och identifiera tillhörande aktiviteter fortlöper under hösten.

Under året har sju incidenter anmälts till tillsynsmyndigheten (IMY). Förvaltningen har genomfört tekniska åtgärder så att incidenterna inte upprepas. Förvaltningen arbetar även med att utveckla processer och strukturer för att långsiktigt hantera incidenter. Förvaltningen har mottagit och hanterat tre begäranden om rätten till tillgång gällande personuppgifter enligt artikel 15 i dataskyddsförordningen.

Inköp och avtalstrohet

Förvaltningens arbete med inköp och avtalstrohet beskrivs under mål 3.1.3.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås. Bedömningen grundar sig på det säkerhetsarbete som genomförts, bland annat utbildningsinsatser inom skolornas krisledningsarbete. Förvaltningen arbetar utifrån de aktiviteter som finns i utbildningsnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Arbetet kring antisemitism, antiziganism, folkmord och förintelsen bidrar också till måluppfyllelsen.

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet

Skolan är en trygg och säker plats för elever och medarbetare.

Nämndmål: Skolan är en trygg och säker plats för elever och medarbetare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete tillsammans med vårdnadshavare, socialtjänst och polis minskar bakgrundsorsaker till brott och otrygghet. Förebyggande säkerhetsarbete och krishantering organiseras så att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

Skolpersonalens kunskap om antisemitism ökar. Skolan har nolltolerans mot diskriminering.

Fokusområden för säkerhetsarbetet

Säkerhetsarbetet har fokuserat på utbildningsinsatser inom skolornas krisledningsarbete, Pågående dödligt våld (PDV) samt spridning av stödmaterial till skolorna om PDV. Arbetet med en god säkerhetskultur har också inneburit övningsverksamhet för skolornas krisledningsarbete och central krisledning.

Med anledning av Säkerhetspolisens beslut att höja terrorhotnivån i Sverige höjs från 3 till 4 på en femgradig skala har skolorna uppmanats att se över rutiner för larm- och rapportering, rutiner för in- och utpassering samt att medarbetarna vet vem de ska rapportera till om de ser något som avviker. Insatser inom incidentrapporteringssystemet IA har genomförts. Ett nytt organisationsträd byggs upp där incidenter kan sorteras inom olika årskurskluster. Alla skolor ska även sedan tidigare ha genomarbetade krisplaner som grund för sin krisberedskap och i alla grundskoleområden finns en etablerad samverkan med stadsdelsförvaltningar och polisen.

Arbetet med anvisningar om kamerabevakning och centrallicens av säkerhetsappen CoSafe är klart. Förädlingsarbete av larmkedja med CoSafe fortsätter, under tidig höst kommer modersmålslärare att kunna kopplas till rätt skola.

I samarbete med S:t Erik Försäkring har skolor fått hjälp och stöd i arbetet att få den ersättning de har rätt till vid egendomsskador. Samtliga öppna försäkringsärenden samverkas med S:t Erik Försäkring och stadens skadereglerare.

Brandsäkerhetsarbetet har fortsatt i samarbete med SISAB. Under hösten 2023 kommer förvaltningen att introducera det digitala verktyget FasIt i samtliga skolor. I nuläget arbetar enbart 30 procent av skolorna i detta verktyg.

Våldsbejakande extremism

Förvaltningen arbetar utifrån de aktiviteter och kompetenshöjande insatser som finns i utbildningsnämndens handlingsplan mot våldsbejakande extremism 2023. Ett erfarenhetsutbyte pågår med de andra nordiska huvudstäderna.

I samarbete med ett par skolor bidrar förvaltningen i arbetet med att ta fram ett nationellt metodstöd. Arbetet leds av Centrum mot våldsbejakande extremism (CVE).

Arbetet kring antisemitism, antiziganism, folkmord och Förintelsen

Förvaltningen har i samarbete med Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA) uppdaterat det nya stödmaterial som togs fram i samband med Förintelsens minnesdag i januari.

Planering pågår i samarbete med SKMA att genomföra två studieresor för elever i årskurs 8 och 9 och lärare till Kraków, Polen, under kommande läsår. Drygt 70 elever och 28 lärare kommer att delta i för- och efterseminarier och studieresor.

Under våren erbjöd förvaltningen klasser i låg- och mellanstadiet att kostnadsfritt delta i skolvisning kring judiska högtider på Judiska museet. Erbjudande om skolvisningar för klasser på låg- och mellanstadiet kommer förlängas och även gälla höstterminen 2023.

En digital föreläsningsserie med praktiska tips i arbetet mot antisemitism har genomförts under våren tillsammans med Forum för Levande Historia (FLH), Föreningen Förintelsens Överlevare (FFÖ), Föreningen Förintelsens Röster (FFR), SKMA, Expo, Sveriges museum om Förintelsen samt Skolverket. Vid föreläsningarna har drygt 60 pedagoger deltagit. Arbetet kommer att fortsätta kommande läsår. Ett material är framtaget med praktiska tips och länkar som stöd för pedagoger i arbetet mot antisemitism.

Investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder

Uppföljning av 2022 års trygghetsåtgärder har gjorts, se bilaga 6. Förvaltningen föreslår ytterligare ansökningar om budgetjustering för trygghetsskapande åtgärder på skolgårdar dit allmänheten har tillträde. Förvaltningen har i dialog med SISAB valt ut skolor där det finns behov av åtgärder. Fem skolor omfattas av åtgärderna till en sammanlagd kostnad om cirka 2,9 mnkr, se bilaga 4. Syftet med samtliga åtgärder är att förhindra brottsliga handlingar samt öka tryggheten i området. Åtgärderna avser investeringsutgifter i den fysiska utemiljön, främst utökad belysning, och de ska slutföras under 2023.

Arbete mot välfärdsbrott

Arbete mot välfärdsbrott redovisas under mål 3.5.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås. Till måluppfyllelsen bidrar arbetet med Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling, som är en viktig utgångspunkt för utbildningsnämndens prioriteringar. Att öka likvärdigheten mellan skolor, liksom mellan enskilda elevers förutsättningar, är av avgörande betydelse i arbetet med de globala målen om minskad ojämlikhet och en god utbildning för alla

Bedömningen motiveras av de resultat och den verksamhet som beskrivs under nämndmålet *Skolan förmedlar demokratiska värden och mänskliga rättigheter*.

Agenda 2030

FN:s globala mål för hållbar utveckling

Agenda 2030 och FN:s globala mål för hållbar utveckling är en viktig utgångspunkt för utbildningsnämndens prioriteringar. Att öka likvärdigheten mellan skolor, liksom mellan enskilda elevers förutsättningar, är av avgörande betydelse i arbetet med de globala målen om minskad ojämlikhet och en god utbildning för alla. Arbetet beskrivs närmare under mål XX.

Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete kring de globala hållbarhetsmålen utifrån ett miljö- och klimatperspektiv. Förvaltningen genomför och planerar en rad insatser för att öka måluppfyllelsen kring klimatpåverkan från skolmålålderna, biologisk mångfald och andra mål i stadens miljöprogram. Inom naturskoleverksamheten läggs ett tydligare fokus på de globala hållbarhetsmålen i såväl undervisningen som i kompetensutvecklingen. Uppföljning av arbetet kring miljö och klimat beskrivs närmare under inriktningsmål 2.

Barns rättigheter

Förvaltningen arbetar löpande med att tillvarata barns rättigheter och har fortsatt att stötta skolorna i den praktiska tillämpningen av barnrättslagen. Ett exempel är att eleverna ges möjlighet till delaktighet vid framtagandet av skolornas planer mot kränkande behandling och de får vara delaktiga och komma till tals i utredningar och frågor som rör dem själva.

Barnkonsekvensanalys har även genomförts av förvaltningen inför beslut som berör barn.

Barnkonsekvensanalysen utgår från artiklarna i barnkonventionen och syftar till att säkerställa att barns rättigheter finns med och synliggörs i beslutsfattandet.

Jämställdhet

Förvaltningen analyserar skillnader i utfall mellan flickor och pojkar. Till exempel visar resultat från grundskoleundersökningen att flickor i något lägre utsträckning än pojkar instämmer i att de känner sig trygga i skolan. För att bidra till en ökad trygghet för både flickor och pojkar utvecklar förvaltningen i samarbete med andra förvaltningar det normkritiska arbetet mot stereotypa könsroller och machokultur i skolan och utvecklar arbetet med mentorer i våldsprevention (MVP).

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningen arbetar för att öka tillgängligheten och delaktigheten i skolan för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF. En kompetensutvecklingsinsats har utformat som ska förbättra utformningen av tillgängliga lärmiljöer och undervisning.

Förvaltningen fortsätter arbeta med att skapa lokala särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer för att möta elevernas behov. Antalet elever i särskilda undervisningsgrupper har ökat kraftigt, från 700 i juni 2022 till cirka 900 i juni 2023.

Tillgänglighet till den fysiska miljön har bland annat förbättrats genom projekt för enkelt avhjälpna hinder i skolornas publika lokaler. En skola har tillgänglighetsplanerats under våren och fler planeras till hösten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden samt berörda nämnder ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens arbete för nya arbetssätt för webbpublicering som säkerställer efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska medverka till Stadshusets hundraårsjubileum 2023 genom att i samråd med kommunstyrelsen erbjuda elever i årskurs 8 och 9 att besöka Stadshuset i syfte att lära om den kommunala demokratin och dess historia	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: Skolan förmedlar demokratiska värden och mänskliga rättigheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Elevers kunskaper om kommunal demokrati ökar
Förvaltningen samarbetar internationellt
Nationella minoriteter får sina rättigheter tillgodosedda

Stadshusets hundraårsjubileum

Förvaltningen medverkar i stadshusets hundraårsjubileum 2023 genom att i samråd med kommunstyrelsen erbjuda elever i årskurs 8 och 9 att besöka stadshuset i syfte att lära om den kommunala demokratin och dess historia.

Alla undervisande lärare och elever i berörda årskurser 8 har under året erbjudits möjlighet till ett kostnadsfritt besök i stadshuset. Under våren genomförde stadshuset 87 skolvisningar vilket motsvarar runt 25 procent av det totala antalet skolklasser med elever födda 2008 i Stockholms stad.

Om alla planerade skolvisningar för hösten genomförs så kommer det innebära att cirka 50 procent av samtliga elever i staden som är födda 2008 har besökt stadshuset under 2023.

Under perioden har även planering genomförts inför *Skolhuset*, ett evenemang under höstterminen där Blå hallen nyttjas som klassrum och 250 skolelever i årskurs 9 bjuds in för lektion i samhällskunskap, med närvaro av skolborgarrådet.

EU och internationellt arbete

Förvaltningen har, i överensstämmelse med utbildningsnämndens verksamhetsspecifika principer för EU-arbetet och i enlighet med stadens internationella strategi, lagt fokus på samverkan inom ramen för Eurocities. Under våren har WG Education haft årets första nätverksmöte i Twente, Nederländerna. Närmare 40 städer deltog.

Genom det kunskaps- och erfarenhetsutbyte som sker vid möten med andra städer kan Stockholm ta del av goda exempel och nya, innovativa lösningar. Det innebär också en möjlighet att visa andra städer hur Stockholm stad utvecklar samhällsservicen för invånarna samtidigt som nätverksträffarna öppnar upp för framtida samarbeten och projekt.

Många städer delar Stockholms utmaningar. Förvaltningen planerar för nya utbyten med bland annat München, Wien, Helsingfors och Antwerpen. Den nätverksträff som arrangerades av Stockholm i november har bidragit till ett ökat intresse för stadens arbete med olika utmaningar inom skolområdet. Delegationer från Frankrike, Tyskland, Österrike, Belgien och Nederländerna planerar att besöka Stockholm under det kommande året.

Förvaltningen har även blivit inbjuden att presentera det svenska skolsystemet och arbetet med att få elever med längre eller upprepad frånvaro tillbaka till skolan vid en konferens i EU-parlamentet i Strasbourg i december. EU:s medlemsländer har likartade utmaningar inom utbildningsområdet; inkludering, kompetensförsörjning, likvärdighet och integration.

Nationella minoriteters rättigheter

Arbetet med nationella minoriteter innebär ett regelbundet samarbete med andra förvaltningar och organisationer både inom staden och nationellt. Förvaltningen har genom olika kanaler fortsatt dela information, tips och stöd till skolorna om de fem nationella minoriteterna.

Föreläsningar om de nationella minoriteterna har genomförts och planeras för pedagoger, biträdande rektorer och rektorer i grundskolan samt gymnasieskolan. I de föreläsningar som genomförts under våren har drygt 200 personer deltagit.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förtydliga rätten till modersmål i de nationella minoritetsspråken i enlighet med minoritetslagen. Intresset för att delta i modersmålsundervisning ligger på en konstant nivå, vilket visar att det finns ett intresse och vilja till revitalisering av de nationella minoritetsspråken.

Arbetet med att stötta romska elever och vårdnadshavare pågår regelbundet och är ett viktigt stöd för både familjer och skolor i arbetet med alla romska elevers rätt till utbildning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i EU-projekt som bidrar till verksamhetsutveckling	2023-01-01	2023-12-31	
 Delta i EUROCITIES-nätverket och specifika nätverk inom EUROCITIES för kunskapsinhämtning och erfarenhetsutbyte	2023-01-01	2023-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Prognos årsutfall 2023

Nämnden redovisar ingen avvikelse mot budget efter fondförändring i prognosen per augusti. Prognosen bygger på att resultatenheternas fonder kommer att minska med 263,5 mnkr, vilket innebär att resultatet före fondförändring är ett underskott om 263,5 mnkr.

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa kostnader	21 808,0	21 968,0	-230,0
Drift och underhåll	21 708,0	21 928,0	-220,0
Kapitalkostnader	100,0	110,0	-10,0
Summa intäkter	-2 843,0	-2 702,5	-140,5
Nettoutfall	18 965,0	19 335,5	-370,5
Beräknade prestationsförändringar			107,1
Summa justerat nettoutfall			-263,4
Ingående resultatfond från 2022			759,5
Resultatöverföring till 2024			-496,0
Nettoutfall efter resultatfond			0,0

Investeringar, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	103,0	103,0	0,0

Höjda schabloner inom grundskola och anpassad grundskola

Kommunfullmäktige har beslutat om höjda schabloner inom grundskola och anpassad grundskola (KF beslut den 19 juni §26, Dnr KS 2023/673). Schablonhöjningen jämfört med KF budget 2023 är på helårsbasis 0,94 procent, vilket innebär en höjning av skolpengen för grundskolorna i egen regi med ungefär 1,3 procent innevarande år, då hela schablonhöjningen ska fördelas som peng till skolorna. De nya schablonerna ska gälla retroaktivt för helår 2023 och gäller alltså från januari 2023. Detta innebär att budget 2023 kommer öka med 102 mnkr varav 77 mnkr bedöms tillfalla grundskolorna i egen regi. Nämndens budget kommer att revideras i december i samband den månadsvisa avläsningen av antal elever, så kallad prestationsförändring och finansieringen av denna höjning sker via stadens centrala medelsreserv. Nya belopp för schablon och skolpeng framgår enligt bilagorna 5.1-5.3 och 5.5-5.7. (jfr Verksamhetsplan 2023 för utbildningsnämnden)

Dessa nya förutsättningar är medtagna i denna prognos. En effekt av detta resurstillskott är att skolornas prognoser förbättrats. Det innebär att deras underskott minskar och uttaget ur fonderna kommer att bli lägre.

Dessutom innebär kommunfullmäktiges beslut att reglerna för resultatenheter revideras. Beslutet innebär att resultatenheter har två år på sig att täcka ett uppkommet underskott innan

resultatfonden måste upplösas, istället för ett år enligt nuvarande regler. Reglerna kommer att gälla under år 2023 och 2024 och innebär att underskott får uppkomma 2023 och 2024 men måste täckas 2025 för att resultatenheten inte ska upplösas. Detta innebär att reglerna för resultatenheter uppdateras utifrån ändringar i kommunfullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning enligt bilaga 7.

Prestationsförändringar sammanlagt

I prognosen har hänsyn tagits till beräknade prestationsförändringar. Med prestationsförändring avses förändringar av barn- och elevantal jämfört med kommunfullmäktiges budget. Även förändringar gällande extra ersättning för merkostnader för elever i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola ingår i prestationsförändringarna. Även den ökade kostnaden till följd av höjda schabloner inom grundskola och anpassad grundskola som beskrivs ovan ingår i prestationsförändringen.

De prognostiserade förändringarna av elevantalen innebär en prestationsrelaterad ökning av budgeten med totalt 107,1 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Prestationsförändringarna består av en ökning med 217,1 mnkr för grundskola inklusive fritidshem och anpassad grundskola samt en minskning med 110,0 mnkr för gymnasieskola och anpassad gymnasieskola. Prestationsförändringarna redovisas även under respektive verksamhetsområde.

Elevantalsutvecklingen jämfört med förra året och jämfört med antagandet i nämndens verksamhetsplan för 2023 är viktig att följa. I nedanstående tabell anges antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola, uppdelat mellan stadens kommunala skolor och andra huvudmäns skolor.

Antal stockholmselever i grundskola och gymnasieskola*, egen regi samt andra huvudmän**

Grundskola	VB 2022	Andel %	VP 2023	Årsprognos T2 2023	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	76 272	74%	76 650	76 300	74%
I kommunala skolor i annan kommun	928	1%	831	920	1%
I fristående skolor	25 961	25%	26 352	26 328	25%
Totalt i grundskola	103 161	100%	103 833	103 548	100%
Gymnasieskola	VB 2022	Andel %	VP 2023	Årsprognos T2 2023	Andel %
I kommunala skolor i Stockholms stad	11 555	40%	11 751	11 751	40%
I kommunala skolor i annan kommun	3 366	11%	3 373	3 380	11%
I fristående skolor	14 079	49%	14 315	14 387	49%
Totalt i gymnasieskola	29 000	100%	29 439	29 518	100%

*exklusive anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola, **inklusive fristående resursskolor och internationella skolor

Andelen stockholmselever i grundskolor och gymnasieskolor i egen regi beräknas vara oförändrad jämfört med förra året. Elevantalet totalt sett inom grundskola befinner sig sedan

ett par år i en platåfas och kommer börja minska från och med nästa år. Antagandet är att minskningen kommer att pågå under en lång tid, sannolikt de närmsta tio åren. En stor förändring jämfört med tidigare år där en elevökning med cirka 1 500 elever per år varit vanlig under en lång tid tillbaka.

Tabellen ovan beskriver antal stockholmselever. Dessutom finns cirka 1 800 grundskoleelever och 6 600 gymnasieelever från annan kommun i Stockholms kommunala skolor.

Prognoser över samtliga schablonggrundande barn, elever och studerande finns i bilaga 2. Resultatenheter redovisas i bilaga 1 och anslagsenheter i bilaga 3. Bokslutsinformation finns i bilaga 8.

Prognos per verksamhetsområde och investeringar

Driftverksamhet, netto, mnkr	VP 2023	Bokfört tom augusti - tertial 2	Utfall i % av årsbudget (riktvärde 66,7%)	Avvikelse prognos augusti - tertial 2
Förskola	-249,3	-178,5	71,6%	0,0
Grundskola inkl fritidshem och anpassad grundskola	15 200,9	10 133,9	66,7%	-232,9
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	3 667,3	2 259,8	61,6%	-24,8
Nämnd och övergripande	346,1	255,1	73,7%	-5,8
Netto	18 965,0	12 470,3	65,8%	-263,4
Resultatfond från 2022				759,5
Resultatfond till 2024				-496,0
Totalt resultat				0,0
Investeringar, mnkr	103,0	35,3	34,3%	0,0

För perioden januari-augusti har nämnden förbrukat 65,8 procent av 2023 års budget. Om hänsyn tas till årets prestationsförändringar ligger förbrukningen på 65,4 procent. För investeringsmedlen redovisas en låg förbrukning vilket är normalt i augusti.

Nämnden redovisar ingen avvikelse mot budget efter fondförändring i prognosen per augusti. Prognosen bygger på att resultatenheterna går med underskott och minskar sina fonder med 263,5 mnkr.

Prognosen totalt sett för skolorna i egen regi visar ett underskott med sammanlagt 324 mnkr. Grundskolorna står för ett underskott om 249,5 mnkr och gymnasieskolorna ett underskott om 74,5 mnkr.

Det osäkra världsläget med en ökad inflation och ökade pensionskostnader samt ökade

hyreskostnader fortsätter att påverka skolornas ekonomi. Årets löneöversyn innebär kostnadsökningar som bidrar till det utsatta ekonomiska läget. Dessutom har statsbidragen som var relaterade till pandemin tagits bort, vilket innebär en intäktsminskning för skolorna om cirka 180 mnkr. 2022 fick förvaltningen drygt 100 mnkr i statsbidrag för ökade sjuklönekostnader. Statsbidraget "Skolmiljarden" vars syfte var att bidra till goda förutsättningar för att kunna säkerställa att alla barn och elever får den utbildning de har rätt till, trots pandemin, innebär 77 mnkr till verksamheten i egen kommunal regi för 2022. En intäktsminskning av denna omfattning måste följas av minskade kostnader för att inte underskott ska uppstå.

Nämnden redovisar trots skolornas underskott ändå en budget i balans efter fondförändringar.

Det beror främst på att skolornas fonder minskas, men även andra budgetavvikelser som innebär överskott, som ökade statsbidrag för asylsökande elever samt lägre skolskjutskostnader.

För verksamhetsområdet grundskola inklusive fritidshem och anpassad grundskola består den prognostiserade budgetavvikelsen främst av följande:

- skolors underskott
- överskott avseende lokaler
- överskott avseende skolskjutskostnader
- överskott avseende statsbidrag från Migrationsverket för asylsökande elever

För verksamhetsområdet gymnasieskola inklusive anpassad gymnasieskola består budgetavvikelsen främst av följande:

- skolors underskott
- överskott gällande budgetreserver
- överskott avseende statsbidrag från Migrationsverket för asylsökande elever
- överskott avseende skolskjutskostnader

Uttaget från resultatenheter fonder innebär en positiv effekt på nämndens resultat och bidrar till att nämndens resultat efter fondförändring är i balans.

Särskilt stöd

Den ekonomiska uppföljningen gällande elever i behov av särskilt stöd visar totalt sett inga avvikelser mot budget. Förvaltningens arbete med att skapa en organisation med särskilda undervisningsgrupper redovisas närmare under målområde 1.2.

Investeringar

Nämnden beräknar att de totala investeringsutgifterna för 2023 kommer att uppgå till 103 mnkr, vilket innebär att nämndens budget för investeringar är i balans.

Prognosen för de fördelade investeringsmedlen beräknas följa tilldelade budgetanslag. Således beräknas prognosen för grundskolorna bli 32,5 mnkr och för gymnasieskolorna 12,0 mnkr. Nyetableringsstödet beräknas till 32,7 mnkr inom grundskoleverksamheten och 12,0 mnkr inom gymnasieverksamheten. Nyetableringsstöd syftar till att stimulera skolorna till egna kapacitetshöjande åtgärder, vilka leder till att skolans totala kapacitet höjs.

Därtill tillkommer 1,5 mnkr som fördelas efter beslut av central förvaltning samt 12,3 mnkr till lokalenheten.

Kapitalkostnader

I driftbudgeten ingår kapitalkostnader på befintliga ej avskrivna anläggningstillgångar och på beräknade framtida investeringar. Utfallet för dessa kostnader per augusti är 76,9 mnkr och prognosen för helåret är 110 mnkr.

Omslutningsförändringar sammanlagt

Med omslutningsförändring avses en ökad/minskad kostnad eller utgift som har ett direkt samband med en ökad/minskad intäkt eller inkomst. Omslutningsförändringar består normalt enbart av driftskostnader till följd av ökade intäkter.

De totala omslutningsförändringarna är 63,1 mnkr och avser statsbidrag inom både grundskole- och gymnasieverksamheten.

Budgetjusteringar

Förvaltningen föreslår ytterligare ansökningar om budgetjustering för trygghetsskapande åtgärder på skolgårdar dit allmänheten har tillträde. Förvaltningen har i dialog med SISAB valt ut skolor där det finns behov av åtgärder. Skolor som omfattas är Oxhagsskolan, Snösätraskolan, Hagsätraskolan, Kista grundskola, samt Nya Elementar till en sammanlagd kostnad om cirka 2,9 mnkr, se bilaga 4. Syftet med samtliga åtgärder är att förhindra brottsliga handlingar samt öka tryggheten i området. Åtgärderna avser investeringsutgifter i den fysiska utemiljön, främst utökad belysning, och de ska slutföras under 2023. Uppföljning av 2022 års trygghetsåtgärder har gjorts, se bilaga 6.

Uppföljning av driftbudget, per verksamhetsområde

Förskola

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Förskola	-249,3		-249,3	0,0

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Förskoleverksamheten prognostiserar en budget i balans. Den enda budgetpost som ligger kvar i utbildningsnämnden avseende förskoleverksamheten är ett intäktskrav gällande statsbidraget för maxtaxa.

Grundskola inklusive fritidshem och anpassad grundskola

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Grundskola inklusive fritidshem och anpassad grundskola	15 200,9	217,1	15 650,9	-232,9
Ingående fond från 2022				623,1
Utgående fond till 2024				-408,3
Resultat efter fondförändring				-18,1

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem och anpassad grundskola redovisar ett underskott om 232,9 mnkr före fondförändring och ett underskott om 18,1 mnkr efter fondförändring. Jämfört med tertialrapport 1 är det en försämring med 7,9 mnkr före fondförändring och 18,4 mnkr efter fondförändring. Budgetavvikelsena består bland annat av överskott avseende lokalkostnader, skolskjutskostnader, intäkter avseende asylbidrag samt ej nyttjade budgetreserver samt skolornas underskott.

Prestationsförändringar

De totala prestationsförändringarna uppgår till en ökning med 217,1 mnkr.

Grundskoleverksamhetens schablonbudget beräknas öka med totalt 169,3 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. I budgetökningen ingår 96,4 mnkr som avser höjda schabloner. Elevökningen i egen regi beräknas till knappt 600 elever. I fristående grundskolor beräknas elevökningen till cirka 70 elever medan antal elever i andra kommuners grundskolor beräknas minska med drygt 100 elever.

Antalet barn inskrivna i fritidshem beräknas minska med cirka 40 barn jämfört med kommunfullmäktiges budget. I minskningen ingår cirka 20 barn i egen regi och cirka 20 barn i fristående skolor och i andra kommuner. Totalt innebär volymförändringen en

schablonminskning om 2,0 mnkr, samtidigt som föräldrantäkterna beräknas minska med 0,2 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Antalet barn i fritidshem i den anpassade grundskolan beräknas öka med 65 barn, vilket motsvarar en schablonökning om 13,0 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget. Inom den öppna fritidsverksamheten beräknas barnantalet öka med 700 barn, vilket motsvarar en schablonökning om 6,6 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges budget.

Inom anpassad grundskola beräknas elevantalet öka med cirka 50 elever, varav en ökning om 80 elever i egen regi och en minskning med cirka 25 elever i fristående anpassade grundskolor och anpassade grundskolor i andra kommuner. Det motsvarar en schablonökning om cirka 32,2 mnkr, varav 5,2 mnkr avser höjda schabloner.

Grundskolor i egen regi

Skolorna redovisar i sina inlämnade prognoser ett sammanlagt underskott om 249,5 mnkr före fondförändring och underskott om 34,8 mnkr efter fondförändring. Resultatenheterna redovisar ett underskott om 244,4 mnkr och anslagsenheterna ett underskott om 5,1 mnkr.

Skolorna redovisar en förbättrad prognos om 38,2 mnkr jämfört med tertialrapport 1. Den främsta anledningen till förbättringen är att skolorna ökar sina intäkter med 77 mnkr i och med beslutet i kommunfullmäktige om höjda schabloner. Skolornas prognos över antal elever visar dock en minskning med drygt 800 jämfört med tertialrapport 1, vilket innebär minskade intäkter med cirka 60 mnkr.

De flesta skolenheterna prognostiserar ett underskott. Skolornas underskott beror bland annat på förändrade ekonomiska förutsättningar som till exempel höjt PO-påslag samt löne- och prisökningar. Elevantalsutvecklingen bidrar också i många fall till lägre intäkter. Analys har gjorts av de skolor som har ett underskott som överstiger 4 mnkr eller vars underskott i relation till intäkter överstiger 4 procent. Av dessa har mer än hälften minskat elevantal. De flesta skolor har en elevantalsminskning om cirka 20 - 40 elever, antingen det senaste året eller fördelat över ett par år. Några skolor har haft större elevtapp om cirka 100 elever sedan 2020. Elevantalsutvecklingen totalt sett befinner sig nu på en plåt och antalet elever 2023 förväntas bli lika många som 2022, vilket innebär cirka 350 elever färre än budgeterat. Det är främst i de lägre årskurserna som elevantalet förväntas bli lägre än förväntat.

Varje skolas ekonomi behöver därför analyseras utifrån den kontext som skolan befinner sig i. Då flera av dessa skolor samtidigt har oförändrat eller ökat antal anställda behöver åtgärder göras. Ett aktivt arbete för en ekonomi i balans pågår.

Skolorna använder fonderna främst för att möta ett tillfälligt underskott innan åtgärder har fått effekt men även till planerade inköp och kompetensutveckling. De flesta resultatenheterna kommer fortfarande att ha en positiv utgående fond vid årets slut.

Resultatenheter

Ingående fond 2023 mnkr	
Ingående fond resultatenheter 2023	623,1
Totalt ingående fond grundskola	623,1
Utgående fond 2023 mnkr	
Resultatenheter med överskott (107)	439,4
Resultatenheter med underskott (18)	-31,1
Resultatenheter med fond +/- 0 (1)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	408,3

Grundskoleverksamhetens 126 resultatenheter har en sammanlagd ingående fond om 623,1 mnkr. Ett överskott om 408,3 mnkr beräknas föras över till 2023, vilket innebär att fonderna minskas med 214,8 mnkr.

Det är totalt 97 resultatenheter som redovisar underskott före fondförändring varav 18 enheter redovisar en negativ utgående fond. Ingen resultatenhet riskerar att avvecklas i samband med bokslutet på grund av beslutet i kommunfullmäktige som innebär att resultatenheter har två år på sig att täcka ett underskott istället för ett år enligt nuvarande regler.

Anslagsenheter

Grundskoleverksamhetens tre anslagsenheter redovisar ett sammanlagt underskott om 5,1 mnkr. En enhet redovisar ett nollresultat och två enheter redovisar ett sammanlagt underskott om 5,1 mnkr. En enhet har möjlighet att bli resultatenhet i samband med bokslutet 2023.

Övrigt, grundskola och anpassad grundskola i egen regi

Avseende lokalkostnaderna för grundskoleverksamheten prognostiseras ett överskott om 13,5 mnkr.

Grundskola – hemkommun

Ett överskott beräknas på grund av nya billigare avtal för skolskjutsar och ökade statsbidrag för asylsökande elever.

Omslutningsförändringar grundskola

Den totala omslutningsförändringen för grundskoleverksamheten är 50,8 mnkr. Omslutningsförändringen består av högre statsbidrag om 13 mnkr avseende läxhjälp, karriärtjänster samt lärarlönelyftet. Omslutningsförändringen består även av 37,8 mnkr avseende asylbidrag vilket tillkommer utöver den omslutningsförändringen som redovisades i samband med tertialrapport 1.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Gymnasieskola och gymnasiesärskola	3 667,3	-110,0	3 582,1	-24,8
Ingående fond från 2022				119,7
Utgående fond till 2024				-79,1
Resultat efter fondförändring				15,8

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Verksamheten redovisar ett underskott om 24,8 mnkr före fondförändring och ett överskott om 15,8 mnkr efter fondförändring. Jämfört med tertialrapport 1 är det en förbättring med 5,5 mnkr före och 9,8 mnkr efter fondförändring.

Prestationsförändringar

Sammanlagt uppgår prestationsförändringarna till en minskning med 110,0 mnkr.

Kommunfullmäktiges budget beräknas på antal elever enligt Swecos elevantalsprognos våren 2022. Den överstiger förvaltningens beräkningar utifrån nuläget. Jämfört med fullmäktiges budget beräknas en sammanlagd minskning av antalet elever inom gymnasieskolan med cirka 1 200 elever, vilket ger en total schablonminskning om 134,2 mnkr. Denna minskning jämfört med kommunfullmäktiges budget består av en minskning av antalet elever i egen regi med drygt 110 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 12,6 mnkr, och en minskning av antalet elever i fristående gymnasieskolor/andra kommuner med cirka 1 090 elever, vilket motsvarar en schablonminskning om 121,6 mnkr.

Antalet elever i anpassad gymnasieskola ökar med cirka 55 elever totalt jämfört med kommunfullmäktiges budget och ger en sammanlagd schablonökning med 24,2 mnkr. Elevökningen är fördelad med 39 elever fler i egen regi och 16 elever i fristående skolor/andra kommuner.

Gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor i egen regi

Gymnasieskolorna i egen regi redovisar i sina inlämnade prognoser ett underskott om 74,5 mnkr före och 33,9 mnkr efter fondförändring. Resultatenheterna redovisar ett underskott om 51 mnkr och anslagsenheterna ett underskott om 23,5 mnkr. Jämfört med tertialrapport 1 är det en försämring om 9,5 mnkr före och förbättring om 5,5 mnkr efter fondförändring.

Ett arbete som syftar till att förbättra de ekonomiska resultaten för gymnasieskolorna pågår sedan en tid. Det innebär ett antal olika delprojekt för att på kort sikt vända den ekonomiska utvecklingen men även på lång sikt skapa bättre förutsättningar för skolorna. Alla skolor som visar underskott har tagit fram åtgärdsplaner. Några av skolorna har strukturella problem där det finns stora ekonomiska utmaningar med att anpassa skolans organisation efter elevunderlaget.

Resultatenheter

Ingående fond 2023 mnkr	
Resultatenheter med överskott (20)	123,1
Resultatenheter med underskott (2)	-3,4
Totalt ingående fond gymnasieskola	119,7
Utgående fond 2023 mnkr	
Resultatenheter med överskott (20)	89,7
Resultatenheter med underskott (2)	-10,6
Totalt utgående fond gymnasieskola	79,1

De 22 resultatenheterna inom gymnasieverksamheten har sammanlagt en positiv ingående fond som uppgår till 119,7 mnkr. Ett överskott om 79,1 mnkr beräknas föras över till 2024, vilket innebär att fonderna minskas med 40,6 mnkr.

Anslagsenheter

Gymnasieverksamhetens tio anslagsenheter redovisar i sina inlämnade prognoser ett sammanlagt underskott om 23,5 mnkr. Fem enheter redovisar ett underskott om 23,8 mnkr, fyra enheter ett nollresultat och en enhet ett överskott om 0,3 mnkr.

Övrigt, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola i egen regi

Underskotten på gymnasieskolorna pareras av överskott på central förvaltning som beror på ej nyttjade budgetreserver för anslagsenheterna, högre intäkter för asylbidrag på grund av fler elever från Ukraina.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola - hemkommun

Ett överskott redovisas avseende lägre kostnader för skolskjuts.

Omslutningsförändringar gymnasieskola

Den totala omslutningsförändringen är 12,3 mnkr och beror på ökade statsbidrag för asylsökande elever.

Nämnd och övergripande verksamhet

Drift, netto, mnkr	Budget (VP)	Prestationsförändring	Prognos	Avvikelse
Nämnd och övergripande verksamhet	346,1		351,9	-5,8
Ingående fond från 2022				16,7
Utgående fond till 2024				-8,6
Resultat efter fondförändring				2,3

Uppföljning av driftbudget – totalt för verksamhetsområdet

Nämnd och övergripande verksamhet visar ett underskott om 5,8 mnkr före fondförändring och ett överskott på 2,3 mnkr efter fondförändring.

Fondförändringen avser Språkcentrum som prognosticerar ett underskott om 8 mnkr.

Resultatenheter

Ingående fond 2023 mnkr	
Ingående fond nämnd och övergripande	16,7
Utgående fond 2023 mnkr	
Resultatenheter med överskott (2)	8,6
Totalt utgående fond nämnd och övergripande	8,6

De två resultatenheterna inom avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa har en positiv ingående fond som uppgår till 16,7 mnkr som beräknas minska till 8,6 mnkr till 2024.

Analys av balansräkning

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner samt övriga kostnader och intäkter. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre. Periodiseringar i samband med tertialbokslut sköts centralt och skolorna/enheterna lämnar inte in egna beräkningsunderlag. Bokslutsinformation finns i bilaga 8.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat mellan åren 2022 och 2023 från 288,1 mnkr till 310,0 mnkr.

Kundfordringarna har minskat mellan åren 2022 och 2023 från 27,0 mnkr till 3,0 mnkr.

Minskningen beror på osäkra kundfordringar mot andra kommuner avseende interkommunal ersättning.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat marginellt från 1 023,8 mnkr till 1 020,7 mnkr. Här bokförs bland annat fordringar som förvaltningen har på staten, såsom asylbidrag från Migrationsverket.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat marginellt från 449,6 till 461,8 mnkr. Ökningen kan hänföras till upplupna intäkter mot förskolenämnden samt mot andra kommuner.

Kassa och bank har ökat marginellt från 0,3 mnkr till 0,4. Här bokförs förskottskassor samt tillfälliga förskott till verksamheten.

Skulder och eget kapital

Eget kapital har minskat från 1 192,4 till 1 100,9 mnkr. Minskningen kan hänföras till framför allt högre upplupna löner än föregående år.

Långfristiga skulder har ökat från 4,8 till 7,9 mnkr och avser statliga investeringsbidrag.

Kortfristiga skulder till har ökat från 6,9 till 9,3 mnkr. Förändringen kan hänföras till kortfristiga skulder som är under utredning samt ökat belopp för lönereturer.

Leverantörsskulder har minskar från 269,5 till 248,7 mnkr. Differensen mellan åren beror bland annat på när leverantörerna fakturerat i förhållande till när leverantörsreskontran stängde i delårsbokslutet.

Övriga kortfristiga skulder har ökat från 15,2 till 115,9 mnkr. Ökningen kan hänföras till skulder till staten avseende statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder 2023.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat från 262,5 till 313,2 mnkr. Ökningen kan hänföras till upplupna löner då retroaktiva löner betalas ut med septemberlönen samt att personalomkostnadspåslaget är högre än tidigare år.

Balansräkning, mnkr	2022-08	2023-08	Avvikelse
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	288,1	310,0	21,9
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	17,2	8,0	-9,3
Maskiner och inventarier	270,8	302,0	31,2
Omsättningstillgångar	1 500,8	1 485,9	-14,9
Kundfordringar	27,0	3,0	-24,0
Diverse kortfristiga fordringar	1 023,8	1 020,7	-3,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	449,6	461,8	12,2
Kassa och bank	0,3	0,4	0,1
Summa	1 788,8	1 795,9	7,1

Skulder och eget kapital			
Eget kapital	-1 230,0	-1 100,9	129,2
Långfristiga skulder	-4,8	-7,9	-3,1
Långfristiga skulder	-4,8	-7,9	-3,1
Kortfristiga skulder	-554,0	-687,1	-133,1
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-6,9	-9,3	-2,4
Leverantörsskulder	-269,5	-248,7	20,8
Övriga kortfristiga skulder	-15,2	-115,9	-100,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-262,5	-313,2	-50,7
Summa	-1 788,8	-1 795,9	-7,1

Jämförelse av resultaträkningens intäkter och kostnader tertialbokslut 2 2022 och 2023

Intäkterna har minskat med 130 mnkr jämfört med motsvarande period föregående år. Det är en minskning med 6,9 procent. Den enskilt största posten kan hänföras till statsbidraget

Skolmiljarden, som upphört vilket innebär 77,9 mnkr mindre intäkter jämfört med 2022. En annan orsak till minskningen är att en del bidrag har flyttats till förskolenämnden.

Kostnaderna har minskat med totalt 1 049,7 mnkr jämfört med föregående år vilket motsvarar en minskning med 7,3 procent.

Kostnaderna för köp av verksamhet och entreprenader har minskat med 1 850,3 mnkr och motsvarar en minskning med 47,7 procent för kostnadsslaget. Främsta orsaken är att ersättningen till fristående förskolor från och med 2023 belastar förskolenämnden. Även kostnader för transporter, frakt och resor har minskat med 44 mnkr vilket motsvarar 23,6 procent.

Ett antal kostnadsposter har också ökat mellan åren. Den största kostnadsposten är löner inklusive personalförsäkringspålägg som ökat med 623,4 mnkr. Det motsvarar en ökning med 8,5 procent och är ganska väl i enlighet med löneökningen, ökning av sociala och andra avgifter. Kostnaden för sjuklön har minskat något jämfört med föregående år.

En annan stor kostnadspost är lokaler som har ökat med 194,0 mnkr, motsvarande 10,5 procent, främst orsakat av höjd internränta. Bland övriga kostnader noteras att kostnaden för livsmedel ökat med 19 mnkr vilket motsvarar en ökning med 11,2 procent vilket är en konsekvens av ökade priser med anledning av inflationen.

De finansiella kostnaderna har ökat med 4,9 mnkr på grund av ökade räntekostnader och de finansiella intäkterna har minskat med 0,02 mnkr.

Intern kontroll

Arbetet med intern kontroll följer nämndens verksamhetsplan 2023. Under första halvåret granskades 40 enheter. Uppföljning gjordes av ekonomi- och personaladministrativa rutiner, enheternas upphandlingar men även andra väsentliga områden. Merparten av granskningarna pågår och rapporteras i verksamhetsberättelsen 2023.

Varje enhet är ansvarig för sin interna kontroll. Under hösten görs uppföljningar att de brister som framkom tidigare under året är åtgärdade. Uppföljning av enheternas brister från 2022 har genomförts.

Resultaten återrapporteras i slutet av året i verksamhetsberättelsen och till ledningsgrupperna vid central förvaltning.

Särskilda redovisningar

Redovisning av synpunkter och klagomål

Inspektionsärenden - grundskolan

Under perioden 1 januari till 30 juni 2022 kom det in 26 anmälningar till Skolinspektionen, Barn- och elevombudet och Diskrimineringsombudsmannen. Av dessa 26 avsåg 23 kränkande behandling. Samma period förra året kom det in 27.

Med cirka 78 000 elever är 26 anmälningar en i sammanhanget låg siffra. Då handläggningstiden ofta är ganska lång vet vi ännu inte resultatet av alla årets anmälningar, förra året fick vi någon form av kritik i ungefär 20 procent av de inkomna anmälningarna.

Synpunkter och klagomål - gymnasieskolan

Klagomål och synpunkter på en gymnasieutbildning hanteras främst av skolorna. Det har dock inkommit fyra klagomål till huvudmannen under det första halvåret 2023. Samtliga klagomål har utretts och besvarats.

Gällande den kommunala gymnasieskolan har sex ärende inkommit från andra myndigheter hittills i år.

Skolinspektionens regelbundna granskningar och tillsyn av gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor

Under 2022 och 2023 har tio gymnasieskolor, varav en anpassad gymnasieskola, haft tillsyn av Skolinspektionen. Tre typer av granskningar har genomförts. *Riktad tillsyn* vid ESS-gymnasiet, Midsommarkransens gymnasium, S:t Eriks gymnasium och Spånga gymnasium. *Kvalitetsgranskning* har genomförts vid Polhems anpassade gymnasieskola (före detta S:t Eriks gymnasiesärskola), Kärrtorps gymnasium samt Bromma gymnasium. *Tematisk granskning* av rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg har skett vid Norra Reals gymnasium och Östra Reals gymnasium. Skolinspektionen håller för närvarande på att granska undervisningen i källkritiskt förhållningssätt vid Anna Whitlocks gymnasium.

Den riktade tillsynen av Midsommarkransens gymnasium och S:t Eriks gymnasium är avslutade, efter att åtgärder vidtagits.

Sammanfattningsvis har Skolinspektionen hittills beslutat om tio förelägganden på grund av brister, åtta utvecklingsområden samt funnit nio anmärkningar att åtgärda.

När gymnasieavdelningen har fått samtliga beslut från Skolinspektionen kommer resultatet sammanfattas närmare. På de underlag och beslut som redan är fattade har förvaltningen påbörjat ett utvecklingsarbete, främst avseende formalia men även gällande arbetet med

särskilt stöd samt innehållet i utbildningen vid några introduktionsprogram.

Övrigt

Slutlig antagning till gymnasie- och anpassad gymnasieskola augusti 2023

Totalt har ungefär 33 700 elever sökt till gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola i Stockholmsregionen inför höstterminen 2023. En tredjedel av eleverna är folkbokförda i Stockholms stad.

I arbetet med utbud- och dimensionering av gymnasieskolan följer gymnasieavdelningen särskilt utvecklingen inom följande områden:

- Elevernas intresse för olika nationella program
- Elevernas intresse för stadens egna skolor och andra huvudmäns skolor
- Fyllnadsgrad i våra egna skolor
- Andel stockholmselever som får sitt förstahandsval till gymnasieskolan
- Andel stockholmselever som söker och antas till yrkesprogram
- Andel stockholmselever som söker och antas på stadens egna skolor
- Stockholmselever som söker och är i behov av ett introduktionsprogram
- Stockholmselever som söker och antas till anpassad gymnasieskola
- Stockholmselever utan plats vid skolstart

Nedan beskrivs utvecklingen de tre senaste åren baserat på statistik från det regionala antagningssystemet Indra.

Elevernas intresse för olika nationella program i regionen

Drygt 27 600 elever har antagits till ett nationellt program i Stockholmsregionen. Det är knappt 400 fler elever jämfört med förra året och beror på att elevkullen är något större jämfört med förra året. 80 procent av eleverna i regionen har i år antagits till ett högskoleförberedande program och 20 procent ett yrkesprogram. Flest elever antas till ekonomiprogrammet (drygt 6 600 elever) tätt följt av samhällsvetenskapliga programmet (knappt 6 300 elever). Tredje populäraste program är naturvetenskapliga programmet (4 400 elever). El- och energiprogrammet är det populäraste yrkesprogrammet (drygt 1 200 elever) följt av försäljning- och serviceprogrammet (600 elever).

Ekonomiprogrammet är för första gången största program. Det är också det program som ökat mest över tid. Intresset för naturvetenskapliga programmet och teknikprogrammet fortsätter minska något. För yrkesprogrammen så fortsätter intresset för bygg- och anläggningsprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet att minska medan intresset för hantverksprogrammet, hotell- och turismprogrammet och restaurang- och

livsmedelsprogrammet ökat under de senaste åren.

Intresset för stadens egna skolor och andra huvudmäns skolor

Drygt hälften av eleverna i regionen som antagits till ett nationellt program har antagits till ett kommunalt gymnasium (52,3 procent), motsvarande siffra för fristående gymnasieskolor (47,7 procent). Underlag från Storsthlm visar att merparten av gymnasieeleverna går i en gymnasieskola i sin hemkommun eller i en närliggande kommun. Som exempel stannar 85 procent av eleverna i nordost kvar i sin region. Samtidigt är det en betydande andel som pendlar till och från Stockholms stad.

Antagning till stadens egna skolor

Intresset för att gå i en av stadens egna gymnasieskolor är stort. Fyllnadsgraden är generellt sett hög på nationella program 95,1 procent och merparten av stadens skolor har många elever som står som reserv. Vid slutantagningen fanns endast lediga platser på enstaka studievägar, på ett fåtal av stadens skolor.

Fler elever har i år sökt och antagits till ett yrkesprogram på någon av stadens skolor. Vid slutantagningen fanns det endast lediga platser vid fordon- och transportprogrammet, försäljning- och serviceprogrammet och naturbruksprogrammet.

Totalt har 109 elever antagits till stadens anpassade gymnasieskola. Det är något fler elever jämfört med förra året. 78 procent av dessa elever är folkbokförda i Stockholms stad.

Elever folkbokförda Stockholms stad

Drygt 11 000 av eleverna som i år sökt till gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola är folkbokförda i Stockholms stad, en ökning med knappt 200 elever jämfört med föregående år.

För staden är det viktigt att följa stockholmselevernans sökmönster, möjligheter till ett brett utbud och möjlighet att antas på stadens egna skolor. Nedan beskrivs årets antagning samt jämförelse med de två tidigare åren. Om inget annat beskrivs så gäller siffrorna slutantagningen för respektive år.

Andel stockholmselever som får sitt förstahandsval till gymnasieskolan

Av samtliga stockholmselever som antagits på ett nationellt program, oavsett huvudman har 60,5 procent fått sitt förstahandsval tillgodosett, en minskad andel jämfört med 2022 (64,7 procent) och 2021 (63,8 procent). Förklaringar till det lägre resultatet i år kan vara ökande elevkullar i kombination med att huvudmännen i länet har anpassat sina platser på grund av många vakanser tidigare år. Antagningspoängen har ökat något på vissa program vilket kan medföra att fler elever kommer in på sina lägre val.

Andel stockholmselever som söker och antas till yrkesprogram

För att kunna tillgodose arbetsmarknadens behov av arbetskraft är det angeläget att fler gymnasieelever vill gå ett yrkesprogram. I år har andelen stockholmselever som sökt och antagits till ett yrkesprogram ökat något jämfört med förra året, se tabell nedan.

Stockholmselevernans intresse för yrkesprogrammen är lägre än snittet för regionen (20 %) och snittet för riket (ca 35 %).

Tabell: Elever folkbokförda i Stockholms stad – andel antagna till nationella program

Program	2021	2022	2023
Högskoleförberedande			
Andel antagna	86,9%	86%	85,6%
Yrkesprogram			
Andel antagna	13,1%	14%	14,4%

Andel stockholmselever som söker och antas på stadens egna skolor

Drygt 75 procent av stockholmseleverna, som antagits på ett nationellt program, har antagits till en gymnasieskola belägen i Stockholms stad oavsett huvudman. En siffra som legat på ungefär samma nivå de senaste tre åren. Andelen som antas i en av Stockholms stad egna gymnasieskolor ligger på samma nivå de senaste tre åren, se tabell nedan.

En stor andel av eleverna som antas hos en annan kommunal huvudman antas till Värmdö gymnasium som geografiskt är belägen i Stockholm stad.

Tabell: Elever folkbokförda i Stockholms stad – antagna på nationellt program, fördelat per huvudman

Huvudman	2021	2022	2023
Stockholms stad	39,60%	39,60%	39,30%
Fristående i Stockholms stad	38,20%	37,90%	37,90%
Annan kommunal huvudman	10,40%	10,70%	12,00%
Annan fristående huvudman	11,70%	11,80%	10,80%
Summa	100%	100%	100%

Stockholmselever som söker och är i behov av introduktionsprogram

För elever som saknar behörighet till nationella program finns introduktionsprogrammen. Staden behöver säkra tillgången till platser för dessa elever då det ytterst är hemkommunens ansvar att erbjuda utbildning. Idag erbjuds stockholmseleverna samtliga introduktionsprogram, men inte alla inriktningar. Staden är beroende av andra huvudmän för att kunna erbjuda en bredd av utbildningsalternativ även för obehöriga elever. Här är det viktigt att följa

platsutvecklingen i regionen så att även obehöriga elever fortsatt har tillgång till ett brett utbud.

Efter den andra reservantagningen i augusti var knappt 1160 stockholmare antagna till ett introduktionsprogram. Det är cirka 30 färre elever jämfört med förra året. Andelen elever på som antagits till individuellt alternativ har ökat jämfört med tidigare år samtidigt som andelen elever på Språkintröduktion minskat. Andelen elever per introduktionsprogram, se tabell nedan.

Elever folkbokförda i Stockholms stad – andel antagna per introduktionsprogram oavsett huvudman

Huvudman	2021	2022	2023
Programinriktat val	20,80%	18,70%	17,20%
Yrkesintroduktion	29,10%	29,20%	30,00%
Individuellt alternativ	20,20%	21,80%	27,10%
Språkintröduktion	29,90%	30,30%	25,70%
Summa	100%	100%	100%

I år har lite mer än hälften av stockholms eleverna som sökt ett introduktionsprogram antagits till en av Stockholms stads egna gymnasieskolor. Det är en minskning med två procent jämfört med de föregående år. Drygt 45 procent av eleverna (529 elever) har antagits till en gymnasieskola hos en fristående huvudman, se tabell nedan. Elever som antas hos en fristående huvudman gör det främst på yrkesintroduktion, programinriktat val och individuellt alternativ. Elever som antas på språkintröduktion går primärt i någon av stadens egna skolor.

Huvudman	2021	2022	2023
Stockholms stad	48%	52,2%	50,2%
Fristående huvudman	48,5%	45,4%	45,7%
Annan kommunal huvudman	3,4%	2,4%	4,1%
Summa	100%	100%	100%

Vid antagningen till samtliga introduktionsprogram som anordnas av Stockholms stad har sökande folkbokförda i Stockholm prioriterats och sökande från annan kommun har enbart antagits i mån av plats.

Stockholmselever som söker och antas till anpassad gymnasieskola

Efter andra reservantagningen har 119 elever folkbokförda i Stockholms stad antagits till anpassad gymnasieskola. Det är 15 elever färre jämfört med förra året. 84,9 procent av

stockholms eleverna har antagits på sitt förstahandsval.

Knappt hälften av stockholms eleverna har antagits till ett nationellt program (47,0%) och resterande elever har antagits till det individuella programmet. Jämfört med förra året så är individuella programmet i år större än nationella programmet.

76 elever har antagits i egen regi, tio elever hos annan kommunal huvudman och 33 elever hos fristående huvudman.

Stockholms elever utan plats vid skolstart

Efter slutantagningen i juli och fram till skolstart finns det stockholms elever som står utan gymnasieplats inför terminsstart. Efter slutantagningen stod 765 sökande folkbokförda i Stockholms stad utan gymnasieplats. Detta ligger på ungefär samma nivå som tidigare år. Efter den andra reservantagningen så hade antalet sökande som fortfarande saknade plats minskat till drygt 500 elever.

Anledningen till detta är flera och beror inte enbart på platsbrist. Elever som sökt och antagits till en utbildning utanför regionen registreras som ej antagna. En annan orsak är sökande enbart har sökt till nationella program, trots att de är obehöriga. Av de sökande som står utan gymnasieplats är också en betydande andel elever redan är inskrivna eller studerar på stadens introduktionsprogram, främst språkintrödn. Dessa elever saknar formellt inte en plats.

Arbetet med att säkerställa plats för de elever som faktiskt saknar en gymnasieplats pågår under hela sommaren och fortsätter in på terminens början.

Revideringar lagar och förordningar som ska tillämpas från hösten 2023

- En stärkt elevhälsa med ett förtydligande av elevhälsans arbete. Arbetet ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Syftet är att kunna fånga upp elevers problematik så tidigt som möjligt och sätta in åtgärder innan svårigheter uppstår. Det införs ett krav på att det ska finnas tillgång till specialpedagog eller speciallärare för elevhälsans specialpedagogiska insatser.
- Kommuner får erbjuda undervisning i SFI till de som flytt från kriget i Ukraina.
- Grund- och gymnasiesärskolan byter namn till anpassade grund- respektive gymnasieskolan.
- Yrkesprogram ska innehålla de kurser som krävs för att eleverna ska uppnå grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Elevernas garanterade undervisningstid kommer därmed att öka. En elev har dock rätt att välja bort delar av det som krävs för grundläggande behörighet.

- Arbetsmarknadens behov ska vägas in vid planering och dimensionering av gymnasieutbildningen.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lena Holmdahl, Utbildningsdirektör	2023-09-19